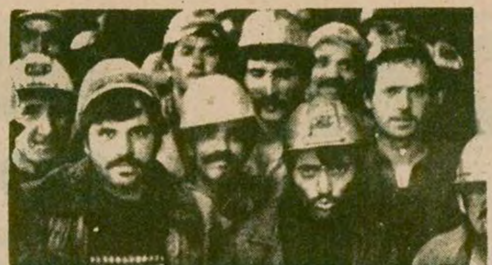
Aydınlık

Kuruluş yılı 1921
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZAR 9 EYLÜL 1979
500 KURUŞ

YERALTINDAN YERÜSTÜNE KÖMÜR SAVAŞÇILARI

Hazırlayan: Kerem Çalışkan Ramazan Çakıroğlu

8. sayfada

Seçmen sayısında büyük düşüş var. Kütüğe yazılmayan onbinlerce yurttaşın çok azı itirazda bulundu...

Seçimlere ilgi az

İSTANBUL'UN 15 İLÇESİNDE

- 1977'deki seçmen sayısı: 2.206.975
- 14 Ekim seçimlerine katılacak seçmen sayısı: 1.841.032
- Seçmen sayısındaki azalma: 315.550

Eminönü ilçesi

- 1977'deki seçmen sayısı: 68.372
- 14 Ekim seçimlerine katılacak seçmen sayısı: 43.806
- Seçmen sayısındaki azalma: 24.566
- Yapılan itiraz: 432

- *Bazı seçim bölgelerinde seçmen sayısı yarı yarıya azaldı*
- *Seçim Kurulu yetkilileri, geçim derdinde olan yurttaşın seçime ilgi göstermediğini söylüyor*

KORHAN ATAY

14 Ekimde yapılacak olan seçimlerde oy kullanacak seçmen sayısında büyük bir düşüş meydana geldi. Bu düşüşün seçmen yazımı sırasında çok sayıda yurttaşın seçmen kütüğüne yazılmamasından ileri geldiği belirtiliyor. Ayrıca kütüğe yazılmayan yurttaşların çoğunluğunun itirazda bulunmamaları, 14 Ekim seçimlerine ilginin az olduğunu şimdiden gösteriyor.

15 İLÇEDE 315 BİN DÜŞÜŞ

Seçmen sayısının en fazla olduğu İstanbul'da seçmen sayısı yaklaşık olarak yüzde 15 azaldı. İstanbul'un 15 ilçesinde yaptığımız belirlemelere göre, bu ilçelerde 1977 seçimlerinde 2 milyon 206 bin 975 olan toplam seçmen sayısı bu seçimlerde, sonradan yapılan itirazlar da dahil, 1 milyon 841 bin 032'ye düştü. İstanbul'un en kalabalık ilçelerinden Fatih'in seçmen sayısında 70 bin azalma oldu.

Sözkonusu 15 ilçenin, 1977'deki seçmen sayılarıyla, 14 Ekim seçim-

(Devamı sa.7, sü.1'de)

Kurtuluş Ordusu İzmir'e giriyor: Zafer bağımsızlığa tutkun olanlarındır.

Emperyalistleri denize dökecek gücümüz her zaman vardır

Akdeniz'e ulaştığımız gün: 9 Eylül

- *Kurtuluş günü İzmir'de törenlerle kutlanıyor*

Sonra
Sonra, 9 Eylülde İzmire girdik
ve Kayserili bir nefer
yanan şehrin kızıltısı içinden gelip
ve öfkeden, sevinçten, ümitten ağlıya ağlıya,
güneyden kuzeye
doğudan batıya
Türk halkı ile beraber
seyretti rıhtımından Akdenizi.
Ve biz de burda bitirdik destanımızı.

(Nazım Hikmet, Kurtuluş Savaşı Destanı)

Evet, 15 Mayıs 1919'da Hasan Tahsin'in İzmir'de yaktığı ateş, 9 Eylül 1922'de İzmir rıhtımında Türkiye halkının kucaklar dolusu taşıdığı bağımsızlık ateşleriyle büyüdü, büyüdü, büyüdü... Ve 9 Eylül mazlum bir milletin "zalimleri mahv-u perişan ettiği" bir gün olarak tarihte yerini aldı.

Bugün emperyalizme karşı verilen Kurtuluş Savaşımızı noktalayan 9 Eylül zaferinin 57. yılını kutluyoruz.

İZMİR'E DOĞRU

1. Dünya Savaşının sonunda emperyalistler tarafından işgal edilmiş olan Türkiye topraklarında, işgalle birlikte direnişler de başlamıştı. 19 Mayıs 1919 bu direnişin örgütlü hale gelmeye, topyekün direniş fikrinin gelişmeye başlamasının tarihidir.

1919 Temmuzunun 23 günü toplanan Erzurum Kongresinde, "Mazlum milletlerden bahsedildi, bütün mazlum milletlerden ve emperyalizme karşı dövüşlerinden" Kongrede "Bütün aksamı vatan bir küldür" denildi, "kabul olunmaz" denildi "manda ve himaye..."

1919 Eylülünde topla-

(Devamı sa.7, sü.5'te)

TİSK, Toplumsal Anlaşmanın askıya alınmasını olumlu karşıladı

ANKARA (THA)

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu Türk-İş ile hükümet arasında geçtiğimiz yıl imzalanan Toplumsal Anlaşmanın askıya alınmasını olumlu karşıladıklarını açıkladı.

İbrahimoğlu, açıklamasında Toplumsal Anlaşmanın başlangıçta "noksan" ve "talihsiz" bir anlaşma olarak "ölü

(Devamı sa.7, sü.3'te)

Franduri, Zülfü Livaneli'yle birlikte verdiği konserde. (Fotoğraf AYDINLIK)

Faranturi: "Şarkılarımı Türkiye ve Yunanistan halklarının dostluğuna adıyorum"

İSTANBUL (ÖZEL)

Cunta aleyhtarı şarkıları ile tanınan ve faşist cunta döneminde Teodorakis'in bestelediği şarkılarla tüm Avrupa ülkelerinde konserler veren

(Devamı sa.7, sü.6'da)

TİKKO'nun seçim taktiği: "Sandıkları yakalım"

İSTANBUL(ÖZEL)

Partilerin 14 Ekim seçimleriyle ilgili hazırlıkları sürerken, irili ufaklı gruplar seçim konusunda ilginç önerilerde bulunuyorlar.

Son olarak TİKKO adlı grup, 2 Eylül günü yayınladığı "1 Mayıs Mahallesi halkına" başlıklı bir bildiride halkı seçim sandıklarını yakmaya çağırdı.

CHP'nin de 'faşist' olarak nitelendiği "TKP-ML İl Komitesi' imzalı bildiride, 1 Mayıs halkına şu çağrıda bulunuluyor.

"14 Ekimde tüm komprador patron ağa partilerine güzel bir tören hazırlayalım, seçim sandıklarını yakalım."

CHP Genel Sekreteri Üstündağ, Van'a gitti

ANKARA (ÖZEL)

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, Van'da yapılacak olan Senato üçte bir yenileme seçimleri için başlatılacak kampanya hazırlıklarını denetlemek üzere dün sabah uçakla Van'a gitti. CHP Van Merkez adayı Prof. Rüçhan Işık'ın refaket ettiği seyahatinde Üstündağ, iki gün önce partisinden istifa ettiği söylenen Hakkari Milletvekili Ahmet Zeydan'la da temas imkanlarını arayacak. Üstündağ'ın bugün yeniden Ankara'ya dönmesi bekleniyor.

Üstündağ'la birlikte Sosyal Güvenlik Bakanı

(Devamı Sü.7.Sü.6'da)

Bu cinayet şebekesinin kökleri ne zaman kazınacak!

APOCULAR TİKP TUNCELİ İL YÖNETİCİSİ ADİL TURAN'I KATLETTİ

ADİL TURAN

Birlik barış ve özgürlük için mücadele ederken daha öncede defalarca sahte solcuların saldırılarına uğramıştı.

- TİKP Merkez Komitesi üyesi Hasan Yalçın "Hükümetin hiç bir tedbir almamasının sebebi, bir kısım CHP'li ağanın canileri beslemesi ve desteklemesidir" dedi
- Adil Turan'ın yanında bulunan TİKP Tunceli İl Yöneticisi İmam Canpolat da yaralandı
- Olaydan sonra katillerden Ferhat Güllü 14'lü bir tabancayla yakalandı

TUNCELİ (ÖZEL)

Apocu cinayet şebekesi bugün Tunceli'de Türkiye İşçi Köylü Partisi Tunceli İl Yönetim Kurulu Üyesi Adil Turan'ı katletti ve TİKP İl Yönetim Kurulu Üyesi İmam Canpolat'ı da yaraladı.

Saat 18.30 sularında TİKP İl binasından çıkarak bir arkadaşlarının evine gitmekte olan TİKP yöneticileri, Apocuların silahlı saldırısına uğradılar. Kurşunla yaralanan Adil Turan, hastaneye kaldırılırken yolda öldü. İmam Canpolat ise tedavi altına alındı.

Yanlarında bulunan Tunceli Merkez İlçe Yönetim Kurulu Üyesi Vahide Canpolat katilleri yakından gördü. Emniyet yetkilileri olayla ilgili Ferhat Güllü isimli Apocu katilin silahı ile yakalandığını belirtmektedirler

Olayla ilgili bir açıklama yapan TİKP Merkez Komitesi Üyesi Hasan Yalçın şöyle dedi:

"Bilindiği gibi Apocu caniler Partimiz yöneticilerine pusular kurmakta ve silahlı saldırılarda bulunmaktadır. Partimiz Gaziantep İl Başkanı Zeki Ön'de bunlar tarafından şehit edilmiştir.

"Partimiz Apocuların tehdit ve saldırıları ko-

(Devamı sa.7, sü.7'de)

Mao Zedung'un eserleri insanlığın ilerlemesine katkıda bulunuyor.

MAO ZEDUNG, ÖLÜMÜNÜN 3.YILINDA ANILIYOR

Bilimsel sosyalizmin büyük ustası, yeni Çin'in kurucusu ve önderi Mao Zedung, ölümünün üçüncü yılında sosyalist ülkelerde ve dünyanın her yerinde anılıyor.

1893 yılında Çin'in Hunan Eyaletinde doğan Mao, gençlik yıllarında ülkesini ezen büyük devletlere ve eskimiş imparatorluk kültürüne karşı öğrenci hareketlerine katılmış, 1921 yılında Çin komünist Partisinin (ÇKP) kurucuları arasında yer almıştı. 1927 yılına kadar ÇKP'yle beraber hareket eden Milliyetçi Partinin tutum değiştirmesi ve beyaz teröre başlaması üzerine, Çin'in kırsal kesimlerindeki direnişi yöneten Mao, dünyada eşi görülmemiş şekilde ezilen ve cahil bırakılan köylü kitlelerine dayanarak bağımsız iktidar bölgeleri kurdu. Çan Kayşek kuvvetlerinin ardı ardına giriştiği kuşatma harekatları üzerine, Mao Zedung önderliğindeki güçler çemberi yardılar ve 11 bin kilometre kate-

(Devamı Sa.7.Sü.9'da)

AP TEMSİLCİLER MECLİSİ TOPLANDI

Demirel: "Hilvan'da Apocuları bir CHP milletvekilinin koruduğunu herkes biliyor"

- Demirel: "Beş milletvekilliğinin beşini de kazanırsak, bu hükümet 14 Ekim akşamı yoktur"

ANKARA (ÖZEL)

Adalet Partisi Temsilciler Meclisinde açış konuşmasını yapan Genel Başkan Süleyman Demirel, "Senatoda çoğunluğu sağlarsak Cumhurbaşkanlığı seçiminde söz sahibi oluruz," dedi. Demirel, 14 Ekim Senato üçte bir yenileme ve milletvekilliği ara seçimleri için Partisinin hedeflerini ortaya koyarak, "Beş milletvekilliğinin beşini de kazandığımız zaman bu hükümet 14 Ekim akşamı yoktur. Cumhuriyet Senatosunda da çoğunluğu almalıyız. Bu Senato Başkanlığının bize geçmesi demektir. Her ilde oy nisbetimizi çoğaltmalıyız... Ortalama yüzde 45'in üzerinde oy aramaktayım. Hedef budur"

(Devamı Sa.7.sü.4'de)

Seçim bölgesi Manisa'da olaylar durmuyor

Komandolar Turgutlu'da bir fırına baskın yaptı, 3 işçi öldü

- Baskını yapan 5 komando silahlarıyla yakalandı
- Batman CGP ilçe Başkanı öldürüldü

5. SAYFAMIZDA

ÇÖPLER ARASINDA YAŞIYORLAR
Sağlık Müdürlüğü tehlikenin büyük olduğunu hatırlatarak halkın yiyeceğine, içeceğine dikkat etmesini istedi.

Çöp ve pislik şehirde kol geziyor
Diyarbakır'da kolera görüldü

DİYARBAKIR(ÖZEL)

Çöp deryasına dönen Diyarbakır'da hastaneye başvuran hastalardan 22 kişide kolera mikrobu görüldü. Diyarbakır Tıp Fakültesi İntaniye Servisinde tedavi altında bulundurulan hastaların dışkılarının acele teş-

(Devamı sa.7, sü.3'te)

HALKIMIZA RAPOR

Yeni hedefler!

Gazetemiz, yeni mevsimle birlikte bir buçuk yaşına girdi. Artık, geçen günlerin bir değerlendirmesini yapmak, yeni atılımlara girişmek zamanı gelmişti. Bu amaçla hareket eden Aydınlık çalışanları, bir araya geldiler. Servisler, bölümler ve tüm gazete elemanları sorunlarımızı enine boyuna tartıştılar. Gazetemizin bugüne dek sürdürdüğü cesur ve mücadeleci yayın çizgisini daha da güçlendirmenin yollarını aradılar.

Geniş tartışmaların bir sonucu olan Yönetim Kurulu kararları, gazeteyi daha geniş yığınlara ulaştırmak, daha geniş bir okuyucu kitlesiyle birleşmek, Aydınlık'ı zenginleştirmek, ele aldığı sorunları çoğaltmak, çeşitlendirmek hedeflerini belirledi. Olguların ışığında yayın yapan gazetemiz, Türkiye'nin yaşanan gerçeğini daha da güçlü bir şekilde yansıtacaktır. Ve yapacağı yeni atılımlar yine sizlerin, okuyucularımızın desteğiyle gerçekleşecektir. Muhabir arkadaşlarımız ve tüm bürolarımız, okuyucuların önerilerini toplamak için gelecek ay sıkı bir tarama çalışmasına girişecekler.

Önümüzdeki günlerden itibaren aramıza yeni yazar arkadaşlar katılacak. Gazetemiz, yeni muhabirlerle yeni elemanlarla daha da güçlenecek. Aydınlık yeni konulara, değişik dizilere yer verecek. Bunlardan biri de, örneğin geçmiş yıllara ışık tutan bir seri-yazı olacak ve birçok ünlü devrimcinin anılarını kapsayacak.

Aydınlık, teknik bakımdan da ilerlemek, sizlerin eline daha çabuk, daha taze ve daha güzel ulaşmak için çalışıyor. Önümüzdeki kış, bu anlamda bir aşama mevsimi oluyor. Daha da sonra 1981 yılında ise sizlere yepyeni, pırıl pırıl bir Aydınlık ulaştırmak için şimdiden hazırlıklarımızı yoğunlaştırıyoruz.

Haksızlıklarla mücadele ilkesini baştacı etmiş olan gazetemiz, iyisi-kötüsü, güzeli-çirkiniyle gerçekleri aydınlatmaktan mutluluk duymaktadır.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

GAZİPAŞA ANTALYA

Dönüm başına 30-40 bin lira naylon parası kim verir?

Bu yıl bir çok turfanda üreticisi naylon alamıyor

Turfanda sebze üreticileri bir kış boyu çoluk çocuk hep çalışır. Dönem sonunda alacağı parayı şimdiden hesaplamaya başlar. Bunun içinde bütün bir ailenin tümünün emeğini hiç düşünmez.

Hayat pahalılığı her geçen gün artıyor. Fakat turfanda sebzenin fiyatı her geçen gün düşüyor. 1977-78 üretim yılı fiyatları 1978-79 üretim yılı fiyatlarından daha fazlaydı. Bunun yanında turfanda sebze üreticilerinin aldığı maddelerin fiyatları durmadan artıyor. Onu da bulabilirlerse. Aldığı ambalaj kağıdından, tohuma, ilaçtan naylona kadar hepsi iki üç hatta On kat arttılar. Fakat üreticinin ürettiği sebzeler ucuzluyor.

Cam sera yapmak isteyen bir üreticinin en az dörtyüzbin lirası olması gerekiyor. Bunu bulsa da cam ve demir bulması dert. Bulsa da karaborsadan bulacak. Ağaç sera yapmak isteyen üretici için de keresteyi almak, naylon bulmak, bulsa da alabilmesi başlı başına bir dert. Kereste alacak üretici orman işletmesi yerine tüccarı tercih ediyor. Çünkü orman işletmesi de tüccara sattığı gibi satıyor üreticiye. Geçen yıl 65 TL olan naylon bu yıl KÖY-KOOP Antalya Birliği yönetcilerinin ifadelerine göre 165 lira olacak. Yaptığımız araştırmalara göre bu durumda turfanda sebze üreticlerinin en az yüzde onu bu yıl bu şartlarda naylon alıp çekemez. Alanda ondan bundan borç bularak alacak, kısaca çok zor durumda kalacaklar. Normal bir dönüm seranın üzerine çekilecek naylon 35-40 bin lira tutacak.

Bunu bulmak her üreticinin harcı değil. Yetkililer T.C. Ziraat Bankasının Naylon kredisi vereceğini söylediler. Fakat üreticinin bankaya borcu olmayacakmış. Olur mu böyle şey, bir üretici, 150-200 bin lirayı bir araya nasıl getirip hiç bir şeyi yokken sera yapacak. Sonra da bankadan naylon kredisi alacakmış. Kısacası üreticilerin ancak yüzde beşi bu krediden yararlanabilir.

Ayrıca üretilen sebzenin pazarlanması başlı başına bir sorun. Kamyoncu taşımaya durmadan zam yapar. Komisyoncu nasıl satar onu biz bilemeyiz diyoruz. Kısacası bu işin ne idüğü belirsiz.

10 gram tohumun bin lira olduğuna, ilaç bulunamadığı için hastalıktan ölüp giden seralardan burada bahsetmeden sorunların çözümüne ilişkin bazı şeyler söylemek istiyorum.

SORUNLAR NASIL ÇÖZÜLÜR

Sorunların çözümü için ilk şart üreticilerin örgütlü birliği gerekli. Bu iş ancak üreticilerin ekonomik sorunlarına cevap verebilecek kooperatifler yoluyla mümkündür. İhtiyaçların temini, pazarlama bunlar tek tek kişilerin çözebileceği sorunlar değildir.

Bir örnek: Gazipaşa'da İlçe Merkezi ve Çevre Köyleri Kalkınma Kooperatifi diye seracıların sorunlarıyla ilgili üreticileri örgütleyecek bir kooperatif kurduk. Bugün ikiyüzün üzerinde üyesi var. Kooperatif ortaklarının sorunları arasında adeta kıvranıyor. İlgili bakanlıktan turfanda sebze yetiştirmek üzere kredi istedik. isteğimiz geri çevrildi. Bu konular çok para isteyen işler, üreticilerin kendi olanaklarıyla bunu sağlamaları oldukça güç. Bu yüzden bu tür kuruluşlar başlangıçta büyük ümitlerle kuruluyor. Fakat sorunlar adeta boğuyor.

ÖNERİLER

1- Sera üreticilerine hiç bir koşul aranmadan hemen naylon kredisi verilmelidir.

2- İlaç, tohum, vb. gibi girdiler üreticilere, üreticinin örgütü olan kooperatifler vasıtasıyla aracısız ve zamanında sağlanmalıdır. Bakanlıklar bu konuda kesin tavır almalı, bunu sağlamalıdır.

3- Üretici örgütlerine her türlü kredi, vb. olanaklar sağlanarak pazarlama sorunu kısa zamanda çözülmelidir.

4- Orman İşletmesi sera üreticilerine ucuz kereste vermelidir.

5- Cam, demir, vb. gibi üreticinin ihtiyaçları hemen karşılanmalıdır.

6- Sürekli ilaçla uğraşan bu üreticilerin yaşamları belli ölçülerde azalıyor. Onun için sigortalanmalıdırlar. Ayrıca nakliye kazalarına karşı ürünler sigortalanmalıdır.

7- Kısacası bu sorunların çözümü için devlet üretici kuruluşlara yardımcı olmalıdır.

Celal Oğuz

İSTANBUL *Yakında yine kağıda zam var*

Küçük matbaacıların beli biraz daha bükülecek

Matbaacılıkta ne zamlanmıyor ki? Elektrik, boya-kurşun, kağıt ve her ay biri zam alıyor, küçük esnaf sanaatkarlarını koruyacağını vaad ederek iktidar olan Ecevit hükümeti küçük esnaflara taşıyamayacağı yükü yükledi, yüklüyor da.

Kağıda yapılacak % 75'lik zammın küçük ve orta matbaaların kapısına kilit vurmaktan farkı yoktur.

Binlerce matbaanın kapanması onbinlerce sanatkar işsizleri yaratacak, yarı aç yarı tok olan işçiler açlığa terkedilecek.

Yine zamdan yararlanan karaborsacılar, stokçular, büyük matbaalar ve kağıt tüccarları olacak, hiç emek sarfetmeden milyonlar kazanacak, daha zam gelmeden piyasada olan kağıtları stok etmişlerdir.

Müşteriler yeni fiyatları pahalı bulacak, bastırdığı işin adetini düşürecek bazı evrakları bastırmayacak. Yayıncılık için de durum aynı. Kitapların fiyatları artacak, satışı azalacak, çoğu kitapların geç çıkmasına sebep olacak, okuldaki çocukların kitaplarına, defterlerine kadar uzanan bu zammın okumayı yazmayı da engellediği bir gerçektir.

ZAMMI ÖNLEMENİN YOLU

1— Bu açıklanmayan zam kararı derhal durdurulmalı, SEKA düzenli olarak kağıt satışını aracıya değil matbaalara yapsın.

2— Lüks kağıt tüketimine son verilmeli, esas ihtiyacımız olan kağıt üretimi yapılmalı.

3— Dışarıdan lüks kağıt ithal edilmesin.

4— Fuzuli kırtasiye evrakları ve savurgan kağıt tüketimine son verilsin.

5— Fazla kağıt bozan işçi permisiyle yurtdışından gelen hurda makinaların ithali yasaklansın.

Matbaacı Abdi Işık

TABAN FİYATLARI YÜKSELTİLMELİ

TOKAT

Bir kaç kuruş kazanalım diye bu yıl nohut ektik, onun da fiyatı düştü

Köyümüz Tokat'ın Zile ilcesine bağlı Kervansarav, 450 haneli 2 bin nüfusludur. Köyümüzün yüzde 90'ı tarımla geçinir. Geri kalan kısmı da büyük kentlerde çalışmalarını sürdürüyorlar. Köyümüzün toprakları oldukça verimli ama susuzluk köyümüzün büyük bir sorunu. Yazın içmek için bile su bulamıyoruz. 15 sene önce YSE tarafından köyümüze çeşmeler yaptırılmış ancak düzenli akmıyor. İnsanlar eskiden beri çeşitli dini duygular yüzünden geri bırakılmış, çeşitli iktidar değişmeleri yüzünden terkedilmiş bir köy. Köyümüzde çökme tehlikesiyle karşı karşıya olan bir ilkokulumuz var. Köyümüzün büyük çoğunluğu, kızları, okula günahtır diye göndermiyorlar. Erkek çocukların da ilkokuldan sonra ortaokula yüzde 5'i gidebiliyor. Geri kalan kısmı ise fakirlik ve ilçemizde olan anarşi yüzünden gidemiyorlar.

Köyümüzün batısında bulunan Amasya'ya bağlı Akyazı köyünde elektrik var. Bizim köyde elektrik direkleri dikildi ama elektrik verilmedi. Köyümüzün tarımla geçinen aileleri toprağa ektiklerini alabiliyorlar. Traktör çifti 150 liraya sürüyor. Bazan ise saatine 300 lira veriyorlar. Mazot bulmakta güçlük çeken köylülerimiz mazotu aşırı fiyatlarla karaborsadan temin etmek zorunda kalıyorlar. Fiyatı pahalıdır diye bu sene köylümüz yüzde 50 arazisine nohut ekti. Geçen sene 500 lira olan nohutun ölçeği bu sene 225 liraya düştü. Bu durum köylülerimizi zor durumda bıraktı. Ürün taban fiyatlarının artırılmasını istiyoruz. Ayrıca oy vererek iktidara getirdiğimiz hükümetin köyümüzle ilgilenmesini istiyoruz.

Kervansaray Köyünden
Nursel Doğanay.

FİKİR MEYDANI

ODTÜ'DE OLANLAR VE SAĞLIKLI EĞİTİMİ SÜRDÜRMENİN YOLU

Necati Özkara
ODTÜ - Asistan

Orta Doğu Teknik Üniversitesinde neler oluyor? Neden kargaşalık yaratılıyor. Kargaşa ortamı nasıl oluşuyor ve kimler bilinçli olarak kargaşa çıkarıyor? On bin öğrencinin ezici çoğunluğunun özlemi olan sağlıklı bir eğitim neden sürdürülemiyor? Bu ve benzeri soruları yaşanılan olayların değişik yönlerini aktararak cevaplandırabiliriz.

1978-1979 öğrenim yılı ikinci döneminin açılış günü çıkarılan olay bir hafta boyunca Türkiye'de yankı uyandırdı. Açılış töreninde İstiklal Marşı çalınırken oturan ve ayağa kalkan öğrencileri de oturtmaya çalışan bir avuç İGD ve Halkın Kurtuluşunun peşinden giden genç, günlerce basının, radyo ve televizyonun 45 milyon halka olayı duyurmaları ve bazı çevrelerin de ODTÜ'yü bir kez daha anarşi yuvası olarak göstermelerini sağladı. Cumhuriyet gazetesinde bazı köşe ve mizah yazarları olayın fazla büyütüldüğünü, öğretim üyelerinin İstiklal Marşına Saygı Yürüyüşü yapmalarınınsa hafiflik gösterisi olduğunu belirttiler; yer yer İGD ile aynı ağzı kullandılar. Öğrenci Temsilciler Konseyi (ÖTK) olayı şöyle değerlendirdi. "Daha okulumuz açılırken parmak basmıştık, Sıkıyönetim dönemi başlarken yeni saldırılar tezgahlıyor... İstiklal Marşı ile başlandı... Bölümler basıldı, arkadaşlarımız gerekçesiz gözaltına alındı. Okulumuz jandarma kışlası haline getirildi. Amacı ne olursa olsun, öğretim üyelerimiz yaptıkları yürüyüşte, Sıkıyönetimin saldırı zeminine daha bir meşruluk sağladı. Böylece öğretim üyelerimiz Sıkıyönetimin giriştiği tezgaha objektif olarak alet oldular." Görüldüğü gibi ÖTK'ya göre oyun oynanmaktadır. Yukarıdaki değerlendirme İGD'nin tahlillerinin Dev-Yol saflarına yansımasını gösterir.

İstiklal Marşına neden sahip çıkılması gerektiği basında çıkan yazılarla açıklığa kavuşturuldu. Burada biraz şu "oyun"un ve İGD'nin öğretim üyelerine yöneltmtiği suçlamaların üzerinde duralım.

İGD okulda dağıttığı bir bildiride İstiklal Marşına karşı çıkmanın "devrimci bir tavır" olduğunu açıkca yazdı. Aynı günlerde İGD İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsünde de İstiklal Marşını engellemek için çalıştı. Öğretim üyelerinin "İstiklal Marşına Saygı Yürüyüşü" sırasında 10-15 İGD'li genç slogan atarak yürüyüşü engellemek istedi ve bu gençlerden birisi gözaltına alındı. Politika gazetesi birkaç gün İGD'nin eylemine sahip çıkıp öğretim üyelerine saldırırken, içine düştüğü tecrit çemberini görüp birden geriye dönüş yaptı. İGD Genel Merkezinin açıklaması ve bir kaç yazarının "geri vites" yazılarını yayınladı. Düşünen bir insan yalnızca bu olguların bile "oyun" mantığıyla açıklanamayacağını, İGD'nin bilinçli bir eylem içinde olduğunu görür.

İGD, "öğretim üyeleri Maraş katliamını neden protesto etmediler? Bunca faşist saldırı ve katliam olurken "Üniversitelerin tarafsızlığı" palavrasının ardına gizlenerek neden sustular" diyor. Koskocaman bir yalan. Susmadılar. Aynı öğretim üyeleri başlarında rektör vekili ve dekanları olduğu halde cübbelerini giyerek Bedrettin Cömert'in cenazesine katıldılar. Hasan Tan'ın ODTÜ'yü faşistleştirme girişimlerine iki üç kişi dışında tüm öğretim üyeleri, başta Akademik Konsey olmak üzere tüm yetkili kurul ve dernekleriyle, dünyanın tanıdığı örnek bir bilim adamı olan Prof. Cahit Arif önderliğinde birleşerek direndiler. Faşistler tarafından katledilen dört öğretim üyesinin yakınlarına Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD) demokratik ve özerk üniversite mücadelesine katkılarından dolayı Seha Meray ödülü verdi. En son olarak da milli bağımsızlığımıza yönelen tehdidin bir parçası olan İstiklal Marşına yapılan saygısızlığa karşı cübbelerini giyerek yürüdüler. Öğretim üyeleri sahte solun maceracı eylemlerine hiç bir zaman itibar etmediler.

Yine İGD, "öğretim üyeleri ülkemiz NATO'ya, IMF'ye peşkeş çekilirken neden yürümediler" diyor. ODTÜ'deki öğretim üyelerinin çoğunluğu 1960'larda yükselen gençlik hareketlerinin içinden gelmedir. O zamanlar en tehlikeli emperyalist olan ABD'ye karşı mücadele içinde yetişmişlerdir. Ya sizler, İGD'nin peşinden giden bir avuç genç, günümüzün en tehlikeli emperyalisti Rusya'nın uşaklık politikasına alet olmaktan başka ne yapıyorsunuz? 1968'de Dolmabahçe'de Amerikan 6. Filosuna karşı yürüyen kitlenin önüne barikat kuranlar bugün şefleriniz değil mi? Sizin öğretim üyelerine saldırılarınız bile efendinizin Türkiye halkını bölüp parçalama, zayıf düşürme amacına hizmet etmiyor mu?

BAZI OLAYLAR

Öğrencilerin çoğunluğu, öğretim üyelerinin ve işçilerin tümü ODTÜ'de olanlara karşı olduğu halde neden eğitim zaman zaman kesiliyor, istenmeyen olaylar oluyor. Çünkü ÖTK yönetiminde bulunan Dev-Yol'un orta yolcu siyaseti bağımsızlık, özgürlük ve birlik düşmanı bir avuç insana istedikleri ortamı hazırlamaktadır. Son bir kaç ay içinden bazı örnekler verelim:

2 Mart 1977 günü akşamı, Mimarlık Fakültesi basım işliği ustası üniversitede otobüse binerken bir grup öğrenci tarafından dövülür ve olaydan sonra bir süre rapor alır. Dövülen işçi birinci sınıf kitaplarının basımında çalışmaktadır ve kendisinden istenen 200 top teksir kağıdını vermediği için dövüldüğü söylentisi vardır. İşçi dövmenin devrimcilikle ilgisi nedir, hele hele binlerce birinci sınıf öğrencisinin geç kitap edinmesinin yararı kimedir?

23 Mart 1979 günü Kızılay'a okul otobüsleriyle korsan miting yapmaya gidilir ve olaydan sorumlu olarak şoförler gözaltına alınır. Olay sonrası bir hafta semtlere otobüs gitmez ve herkes olayı yapanlara lanet yağdırır. İşçiler arasında miting yaptıran öğrencilere karşı yoğun tepki birikir.

Sekreterler ve ilgili işçiler zaman zaman teksir kağıdı vb. vermeleri için zorlanmışlardır.

Yurtlardan okula yakın bir yerdeki evlere yatak battaniye götürülüp kullanıldığı öğrenciler arasında konuşulmaktadır.

Öğretim üyeleri not için örgütlü bir şekilde tehdit edilmişlerdir.

Derslerden forum var diye öğretim üyelerinin bile izni alınmadan öğrenciler çıkarılmışlardır.

Öğrenciler zor kullanarak foruma götürülmüşlerdir. Bazıları çıkıp nerede zor kullanıldı göster diyecekler. Onun için tanık olduğum olaylardan bir kaçını sıralayacağım:

Bir gün öğrenciler forum için toplanıyordu. "Vurun faşiste" sesleriyle bir patırtı duyduk. Gürültü gelen yere baktığımızda, bir kızın yanında uzunca boylu bir genci dövüyorlardı. Sonradan bu gencin forum sırasında kız arkadaşıyla oturduğu için dövüldüğünü öğrendik.

Yine forum yapılan günün birinde, öğretim üyelerinin yemek yediği kafeteryaya üç kız öğrenci geldi. Dışarıdan slogan sesleri duyulunca kızın birisi kriz geçirmeye başladı. Arkadaşları "şimdi gelirler, zorla foruma götürürler diye bu kadar çok korkuyor" dediler.

Bir toplantı sırasında bölümüne gelmekte olan bir asistan arkadaşımızın eylemden kaçıyor diye dövüldüğünü söylersek, zorla eylem yaptırmanın boyutları anlaşılır.

Hayali Sıkıyönetim tahlillerine uygun olarak aylarca kafeteryada küçük bir grup öğrenci tarafından öğle yemeği saatlerinde "jandarma defol" sloganları atılmış, sık sık jandarma saldırıyor diye dersler kesilmiş, söylenen saldırı olmayınca da "direndik, jandarma saldıramadan eli boş döndü" gibi açıklamalar yapılmıştır.

Üniversitede kafa göz yarılmalarına, tabanca kullanmaya varan fraksiyonlar arası çatışmalar yaşanmıştır.

27 Ağustos 1979 günü İngilizce Hazırlık Okulunda jandarmayla çatışma çıkarılarak, 488 öğrencinin gözaltına alınması ve eğitimin bir kaç gün kesilmesine neden olunmuştur.

Yukarıdaki örnekler çoğaltılabilir. Bu örnekler bile ODTÜ'de sürekli kargaşa isteyen çevrelerin vargüçleriyle çalıştığını göstermektedir. İGD'nin başını çektiği sahte sol, bu güçlerin ODTÜ'de sol görünüm altındaki uzantılarıdır ve ÖTK'yı sürekli olarak kendi isteklerine alet etmeye çalışmaktadır. Onlar, sahte sola kol kanat germeyen bir ÖTK'nın ODTÜ'deki varlıklarını sona erdireceğini çok iyi görmektedir.

DÜZENLİ EĞİTİM NASIL SAĞLANIR?

ODTÜ'de kargaşayı çıkaran kaynağı doğru olarak saptamak, sağlıklı eğitimi sürdürmenin yolunu gösterecektir. Kargaşanın kaynağı son olaylarda kendini açıkca gösteren İGD'nin siyasetidir. Bu siyaset ÖTK'nın, okul yönetiminin ve güvenlik kuvvetlerinin bazı uygulamalarını bahane ederek eylem ortamı bulmakta, kendini bir ölçüde gizlemektedir. Eğitimin aksaması ve üniversiteden huzurun yavaş yavaş kalkmasının zararını çeken geniş öğrenci kitlesidir. Sağlıklı bir eğitim ortamını oluşturmak için bu gerçeği hiç bir zaman akıldan çıkarmamalı ve gerekli önlemler buna bağlı olarak alınmalıdır.

Bir çok olumsuzluklar taşısa da, üniversitede okumak, düzenli eğitimi sürdürmek, öğrencilerin kazandığı sonuna kadar sahip çıkılması gereken bir haktır. Üniversiteye girme olanağı verilmeyen yüzbinlerce lise mezunu gencin durumu bu hakkın değerini belirtir. Geniş öğrenci topluluğu okuma haklarının bilincindedir. Öğrencilerin tümünün menfaati düzenli eğitimi hor gören ve engellemeye çalışan sahte solu iyi tanımayı, onları yalnız bırakmayı gerektirmektedir.

ÖTK yönetiminde bulunan Dev-Yol, öğrencilerin ezici çoğunluğunun sesine kulak vermeli, yani kitle çizgisi izlemelidir. Kitlelere güvenmek, onların haklarını savunmak Dev-Yolculara doğru yolu gösterecek, içinde bulundukları şaşkınlık ve tavırsızlık durumuna son verecektir. Öğrenciler ÖTK'nın açık ve tutarlı davranışlarını gördükçe birlik, barış ve özgürlük düşmanlarını kolayca ayırdedecek ve onları kışkırtıcı eylemleriyle yapayalnız bırakacaktır.

Öğretim üyeleri, özel söyleşilerde belirttikleri eğitimden yana olumlu görüşleri öğrencilerin önünde açıklamaktan çekinmemeli, hatalı öğrencileri dostça uyarmalıdır. Eğitimin en verimli sürdüğü, birlik ve beraberliğin en iyi olduğu zamanlar, öğretim üyesi-öğrenci ilişkilerinin en doğal, en yakın olduğu dönemlerdir. Bunun için öğretim üyeleri geniş öğrenci kitlesine güvenen, onların olumlu davranışlarına her yönden destek olan bir tutum almalı, böylece bir avuç insanın körüklediği öğretim üyesi - öğrenci düşmanlığını ortadan kaldırmalıdır.

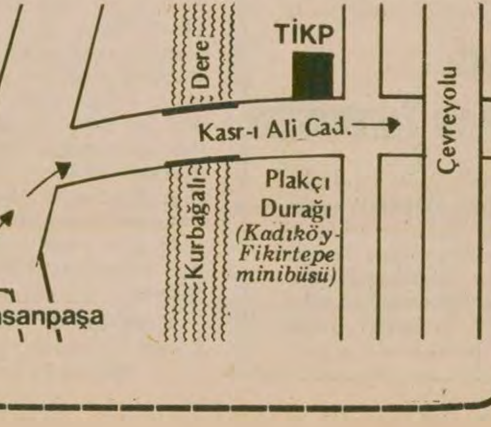
Okul yönetimi kargaşayı altedecek, düzenli eğitimi sağlayacak biricik gücün öğrenciler olduğunu ve öğrencilerin ezici çoğunluğunun üniversitede barış ve huzur istediğini gözönünde tutmalı, kargaşalık çıkaran bir avuç insanı hedef alan, fakat onların dışındaki geniş öğrenci topluluğuna özgürlük tanıyan ve onların daha elverişli koşullarda eğitimi sürdürmelerini sağlayan önlemler almalıdır.

Aranan 10-15 öğrenci yüzünden tüm ODTÜ'lüleri güvenlik kuvvetleriyle karşı karşıya getiren önlemler istismara yol açmakta, örneğin Sıkıyönetim saldırıyor gerekçesiyle eğitimin sık sık kesilmesine neden olmaktadır. Bu yüzden güvenlik kuvvetleri üniversitede huzursuzluğun kaynağına yönelmeli, öğretim üyelerinin, işçilerin ve öğrencilerin ezici çoğunluğuna güven veren, onlara özgürlük ve demokrasi tanıyan uygulamalar yapmalıdır.

Unutmayalım, 45 milyon Türkiye halkı gibi ODTÜ'lüler de kargaşanın olmadığı, yaşamın özgürlük içinde sürdüğü bir ortamın özlemini çekmektedir.

DUYURU

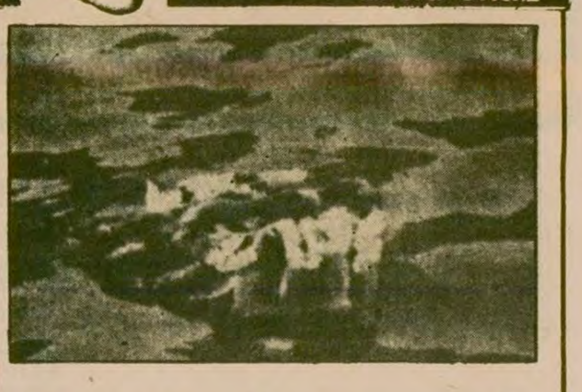
TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİ KADIKÖY İLÇESİ, KASR-I ALİ CAD. NO: 19/3 PLAKÇI DURAĞINA (Fikirtepe - Kadıköy minübüsü) taşınmıştır.
Duyurulur - İSTANBUL

demokrat gözüyle

lütfü oflaz

Fotoğrafın aynası!

Yukarıdaki fotoğraftan birşey anladınız mı?

Anlamadınız mı?

Önemi yok..İlk bakışta biz de birşey anlamamıştık.

Onu, anlaşılmayan soyut resimlerden sanmıştık.

Oysa yanılmıştık.

Fotoğrafı dikkatle inceleyenler, onun denizde yüzen bir kürk olduğunu farkedecekler.

Sanırız şöyle düşünecekler:

"Böylesine kıymetli bir kürk denizde ne gezer?"

Anlatalım.

Yalnız önce, parlamenterlerimizin bu yaz Akdeniz gemisiyle çıktıkları Kuzey Akdeniz gezisini hatırlatalım.

Hatırlayacağınız gibi, değişik partilere mensup parlamenterler, 4 Temmuzda bir dizi Kuzey Akdeniz ülkesini gezdiler.

Tabii çeşitli limanlarda da demirlediler.

Demirledikleri limanlarda, diğer yolcular gibi, Allah ne verdiyse gemiye yüklediler!

Kürkler, televizyonlar, viskiler, sigaralar daha neler neler...

Derken gezi bitti.. İstanbul limanına geldiler.

İşte o zaman gemi sakinleri kara kara düşündüler:

"Bavullar dolusu eşyayı gümrükten nasıl geçirecekler?"

Düşündüler, taşındılar, araştırdılar ve aynı geminin birkaç gün sonra Mersin seferine çıkacağını öğrendiler.

Onun üzerine kaçak eşyaları kazasız-belasız yurda sokabilmek için, şöyle bir yol izlemeye karar verdiler:

Sakıncalı eşyaları (!) gemiye gizleyecekler.

Sonra gemiden inip, gümrükten geçecekler.

Birkaç gün sonra da , Mersin seferi için yeniden gemiye binecekler.

Yurt-içi gezilerde, yurt-dışı gezilere oranla geminin aranma ihtimali hayli zayıf olduğuna göre; herhangi bir yurt-içi limanında eşyaları rahatlıkla yurda sokabilecekler.

Nitekim gemi sakinleri, bu planı aynen tatbik ettiler

Ne var ki ah o ihbar olmasa!

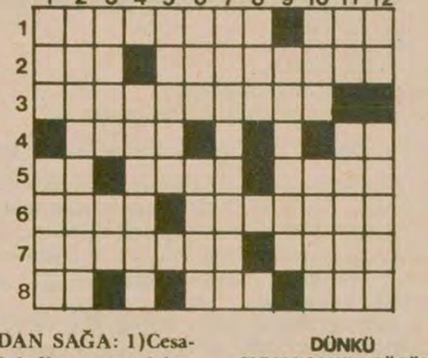
Akdeniz gemisi Antalya'nın Kaş ilçesine yanaştığında, gümrükçüler gemiyi aramaya kalkışmasa...

Bizimkiler ! İşte o zaman, kaçak eşyalarla yakalanma korkusuyla, kürk ve benzeri ne kadar eşya varsa hepsini denize döktüler...

Yukarda gördüğünüz fotoğraf, bu kürklerden yalnızca birinin resmiydi.

Anladınız mı şimdi.

BULMACA

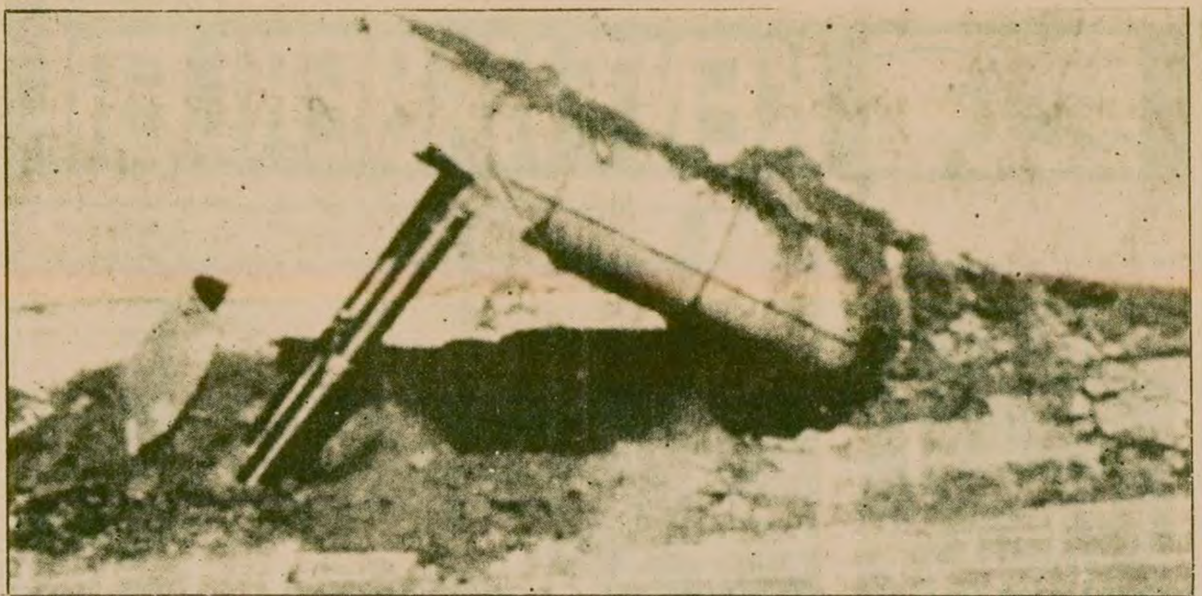

SOLDAN SAĞA: 1)Cesaretini halka yararlı işlerde kullanan kişi, yiğit - 'Yok' karşıtı. 2)Evin bir bölümü - Üstü yeşilliklerle süslenmiş çardak. 3) Üçgende her köşeden karşı kenarın ortasına çekilen çizgi. 4)Otlak - Tersi bir bağlaç. 5)Kimyada Bizmut'un simgesi - Tersi kötü - Sonuca varmak için gerekli ilk bilgi ya da vermek eylemi. 6)Uygunluk, ahenk - Kıbrıs'ta bir liman kenti. 7)Hayvanların kemik ve kıkırdaklarından elde edilen saydam bir madde olup hekimlikte ve fotoğrafçılıkta kullanılır - Erişmiş (eski dil). 8)Bir hayvan - Bir geçmiş zaman takısı - Tersi yemin.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1)Kızdırılarak uçucu maddeleri azaltılmış maden kömürü - Motorlu taşıtlarda silindir için gerekli kıvılcımı sağlayan elektrikli aygıt. 2)İnsanlık (eski dil). 3)Ev, konut - Tersi kimyada Lutesyum'un simgesi. 4)Bulmaya çalışmak. 5)Yaşıt. 6)Marksizm'in büyük ustalarından biri - Acıklı, üzücü. 7)Tersi aynı işi yapanların giydiği tek tip giysi. 8)Belirgin, apaçık. 9)Biniciyi sarsmayan at yürüyüşü. 10) Tersi namlu içine yapılan çizik gibi ince oyuk yol - Bir erkek adı. 11)Dünyanın uydusu - Bir uyuşturucu madde. 12)Bir nota - Gösterişli, bahçeli zengin evi, köşk.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	U	Y	A	K		K	A	Y	A	K	Ç	I
2	M	A	D	E	N	O	C	A	Ğ	I		R
3	M	K		Y	A	L	I	N	A	Y	A	K
4	A	L	A		L	A		A	Ğ	I	K	
5	N	A	Z		A	Ğ	I	L			A	H
6		Ş	I	L	N	A	Y		L	A	K	A
7	S	I	L	A		S	A	L	İ	M		R
8	A	K	I	L	L	I		İ	N	A	N	Ç

MX füzeleri, en az 30 metre yeraltında, döşenen raylar üzerinde hareket ediyor. Ateşlendiğinde toprağı yararak yerüstüne çıkıyor ve az bir yanılma payıyla hedefine ulaşıyor. MX, ABD'nin geliştirdiği, yeni ve tahrip gücü yüksek bir stratejik füzedir.

CARTER: "Küba'daki Rus askeri varlığı kabul edilemez"

● *ABD Başkanı 33 milyar dolarlık MX füzesi projesini onayladı*

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Jimmy Carter, Sovyetler Birliği'nin Küba'da askeri birlik bulundurmasının ciddi ve kabul edilemez bir sorun olduğunu, ancak bu sorunun soğukkanlılıkla diplomatik yoldan çözülmesi gerektiğini söyledi.

Carter, Beyaz Saray'da bir açıklama yaparak Küba'da iki ya da üç bin kadar Sovyet askeri bulunduğu yolunda Amerika yönetimince daha önce öne sürülen iddiaları tekrarladı.

Küba'daki Sovyet askerlerinin Birleşik Amerika'ya saldırabilecek güçte silahlara sahip bulunmadıklarını belirten Carter, Sovyet askerlerinin ne amaçla Küba'da bulunduklarının kesinlik kazanamadığını kaydetti.

Carter, Küba'daki Sovyet askerlerinin Birleşik Amerika'ya karşı askeri bir tehdit oluşturmadığını, asıl sorunun Sovyetler Birliği'nin batı yarımkürede başka bir ülkede askeri birlik bulundurması olduğunu söyledi.

Sovyetler Birliği'nin Küba'da askeri birlik bulundurduğu yolundaki iddialar Amerikan Senatosunda görüşülmekte olan SALT-2 Anlaşmasının onaylanmasını tehlikeye düşürmüştü. Carter'in konuşmasının bu olayla ilgili olarak SALT-2 Anlaşmasının onaylanmasına karşı çıkan Senato üyelerine yönelik olduğu belirtiyor.

MX FÜZELERİ

Öte yandan, Birleşik Amerika Başkanı Jimmy Carter Washington'da yaptığı açıklamada, Utah ve Nevada çöllerine 200 adet yeni Amerikan MX stratejik füzeleri yerleştirileceğini bildirdi.

Başkan Carter, yeni MX stratejik füzelerinin, sayıları her geçen gün artan Sovyet kıtalararası füzeleri karşısında en iyi caydırıcı güç olacağını söyledi.

Başkan Carter, bu füzelerin sayılarını, ihtiyaç halinde artırabileceğini ve bunun Sovyetler Birliği'yle pazarlık konusu yapılamayacağını açıkladı.

Birleşik Amerika Savunma Bakanı Harold Brown da, 33 milyar dolara malolan MX füzeleriyle, 1983 yılından itibaren deneme atışları yapacaklarını, bu füzeleri 1989'dan itibaren de kullanmaya hazır olacaklarını belirtti.

Carter'in 33 milyar dolarlık MX projesini onayladığı da gelen haberler arasında.

TASS'IN TEPKİSİ

Carter'ın açıklamasından sonra Sovyetler Birliği resmi haber ajansı TAS, MX füzeleriyle ilgili kararın silahlanma yarışında yeni bir dönem açtığını ileri sürdü.

TASS, MX füzelerinin bir Sovyet saldırısı karşısında, yeraltında saklandığını, böylece ABD'nin yeni bir silahlanma yarışını başlattığını, yorumuna ekledi.

HALK GÜNDEN GÜNE YENİ MEVZİLER KAZANIYOR

Afganistan'da Taraki'ye bağlı 200 asker safdışı edildi

● Askerler, Garjez kentinden kaçarken kuşatmaya alındı

İSLAMABAD (THA)

Afganistan'daki Moskova yanlısı dikta rejiminin başı Taraki'ye karşı mücadele eden Afganlı gerillalar, sardıkları Garjez kentinden kaçmak isteyen 200 Taraki yanlısı askeri öldürdüler.

200 askerin Afganlı gerillaların kuşatmasını yarıp kaçma girişimleri sırasında öldürüldükleri açıklandı.

Sovyet devriyeleri Finli sınır muhafızlarına ateş açtı

FRANKFURT (ÖZEL)

30 Ağustos günü, Sovyetler Birliği-Finlandiya sınırında Sovyet devriyelerinin Finlandiya sınır muhafızlarına ateş açtığı öğrenildi.

Finlandiya'da yayınlanan "İlta Sanomat" gazetesinin konuyla ilgili haberine göre, sınırda normal görevleri başında bulunan Finli sınır muhafızlarına Sovyet devriyeleri sınırın öte yanından "eller yukarı" diye bağırdılar ve bu ihtarı dikkate almayan görevlilere ateş açtılar.

Sovyetler Birliği yetkilileri yaptıkları açıklamada, olayın "sınır muhafaza eğitimi" sırasında meydana geldiğini belirttiler.

İran'da ayrılıkçı Kürtler Sardeşt'e yeniden saldırdı

● Homeyni, elebaşılar dışında silahını bırakan Kürtlerin affedileceğini ilan etti

● İran hükümeti, Şah'ın öldürülmesine karşı olduğunu ancak cinayetlerinin hesabını vermesi için ülkeye getirilmesini istediğini açıkladı

TAHRAN

İran Başbakanı Mehdi Bazergan'ın Kürt bölgesindeki Mahabad kentinde incelemelerini sürdürdüğü ve Ayetullah Homeyni'nin, olaylara karışan elebaşıların dışında silahlarını bırakan diğer Kürtlere af ilan ettiğini duyurduğu bir sırada, ayrılıkçı Kürt kuvvetlerinin, ordu birliklerinin elinde bulunan Sardeşt kentine yeniden saldırıya geçtiği bildirildi.

İran resmi haber ajansı "PARS", Sardeşt kentine saldıran ayrılıkçı Kürtlerin bir teğmeni ve 8 askeri öldürdüklerini, 12 kişiyi de yaraladıkların açıkladı. Ajans, ayrılıkçı Kürtlerin kentte üslenen ordu birliklerinin karargahına saldırdığını belirterek yaralananlardan üçünün durumunun ağır olduğunu kaydetti.

PARS, saldırı sırasında açılan topçu ateşi nedeniyle kentte büyük hasar meydana geldiğini, ancak hükümet kuvvetlerinin saldırıya karşılık vererek cephane yüklü altı kamyonu ele geçirdiğini açıkladı.

Bu arada bölgedeki gözlemciler de, hükümet kuvvetlerinin Irak sınırına doğru baraj ateşi açtığını ve topçu ateşinin üç gündür sürdüğünü ifade ettiler.

"KANLI CUMA" VE AF

"Kanlı Cuma"nın Jale Katliamı) birinci yıldönümü nedeniyle radyoda bir konuşma yapan Ayetullah Homeyni, Kürdistan'ın sorunlarına çözüm bulunması için hükümetin elinden geleni yapacağını hatırlatarak, olayları yaratan elebaşılar dışında silahını teslim eden diğer Kürtlere af çıkarıldığını ilan etti.

Anımsanacağı üzere geçen yılın 8 Eylülünde, devrik Şah rejimi, Tahran'ın Jale meydanında toplanan insanlara yerden ve havadan gelişigüzel ateş açtırmış ve iki saat içinde yaklaşık 6 bin kişiyi katlettirmişti.

Homeyni konuşmasında, azınlıklar arasında bir ayırım yapılmadığını, İslamın herkes için olduğunu söyledi.

Homeyni, "Ordunun Kürdistan'a gönderilmesinden gaye, Kürt kardeşlerimizi desteklemek ve onları, kötü insanların elinden kurtarmaktır. Ordu bölgeye girdiğinde Kürt halkı onu coşku ile karşıladı" dedi.

HÜKÜMET, ŞAH'IN ÖLDÜRÜLMESİNE KARŞI

Meksika'da bulunan İranlı diplomat Kazani Manouchehr, geçen cuma günü yaptığı açıklamada, İran Hükümetinin eski İran Şah'ının öldürülmesini istemediğini ve kendisine suikast yapılması için hiç kimsenin kiralanmadığını açıkladı.

Devrik Şahın Meksika' nın Başşehri Meksiko City yakınlarındaki Cuernayaca' da yaşamakta olduğuna dikkat çeken Kazani, hükümetinin, Şah'ı cinayetlerinin hesabını vermek üzere İran'a getirtmek istediğini belirtti.

Kazani İran ile Meksika arasında suçluların geri verilmesi konusunda bir anlaşma bulunmadığı konusuna değindi ve şunları söyledi:

"Biz katil değiliz. Şah'ın Meksika'ya turist olarak kabul edilmesi olayında Meksika hükümetine protesto çekilmedi. Ancak Şah'ın vizesi bittikten sonra ne olacağını gözönünde tutmak gerekir. Biz Meksika Hükümetinin Şah'ın Hükümetimize karşı herhangi bir girişimine izin vermeyeceğine inanıyoruz."

Bilindiği gibi Meksika'nın eski Büyükelçisi Şubat Devriminden sonra bu görevden ayrılmış, onun yerine Kazani Manouchehr İran'ı temsil etmek ve diplomatik ilişkileri sürdürmek üzere Meksika'ya gitmişti.

Bu arada İran İslam Cumhuriyeti'nin Ankara Büyükelçiliğinden yapılan bir açıklamada, İran olaylarının Türkiye'de gerektiği gibi açıklığa kavuşmadığı belirtildi ve Homeyni'nin Kürtlere gönderdiği mesajdan bölümlere yer verildi.

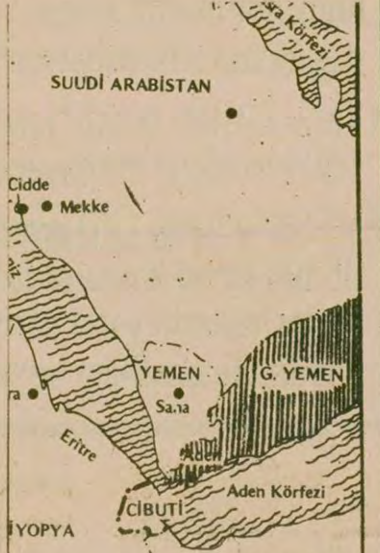
Mesajda İran'da yaşayan azınlık milliyetler arasında bir ayırım gözetilmediği kaydedildi.

BM ALT KOMİSYONUNUN KINAMASI

BM İnsan Hakları Komisyonu İran Hükümetine gönderdiği bir telgrafta, "Azınlıkların korunması ve ayırım yapılmasının önlenmesi ile ilgili BM alt komisyonu, İran'da sayısız Kürdün öldürülmesi nedeniyle üzüntüsünü belirtir ve bu insanlık dışı davranışına derhal son vermesini diler" dedi.

DIE WELT

"Sovyetler, Orta Doğu petrol bölgesine asker yığıyor"

FRANKFURT BÜROSU

Güney Yemen'de 40 bin kişilik bir paraşüt birliği oluşturuldu.

Federal Almanya'da yayınlanan "Die Welt" gazetesinin bildirdiğine göre Sovyetler, Güney Yemen'e 40 bin asker ve silah yığıyor.

Sovyet ve Kübalı danışmanların denetiminde ve Doğu Alman uzmanlar tarafından eğitilen paraşütçüler, Orta Doğunun petrol merkezi olan İran Körfezine yaklaşık 1000 kilometre mesafede üslenmiş bulunuyorlar.

"Die Welt" haberine şöyle devam ediyor: "Aden Limanında aylardan beri çok yoğun bir trafik var. Sovyet gemileri Güney Yemen'e büyük miktarda silah ve cephane getiriyor. Bunlar Güney Yemen'in 22 bin kişilik ordusunun ihtiyacının çok üstünde."

Güney Yemen'in son zamanlarda yeni Sovyet uçakları aldığını da haberine ekleyen "Die Welt" ayrıca olayı şöyle yorumluyor:

"Washington 110 bin kişilik bir işgal birliği hazırlayacağını belirterek Arapların antipatisini çekedursun, Sovyetler Birliği Doğu Berlin ve Havana hükümetlerinin yardımı ile petrol kuyuları yakınında bu askeri girişimi gerçekleştirmiş durumda"

Batının petrol ihtiyacının yarısını İran Körfezi çevresindeki ülkelerden sağladığını ve körfezden, günde, yalnız deniz yolu ile 100 tanker petrol yola çıkarıldığını belirten gazeteye göre, Doğu Bloku ülkelerinin ihtiyacını artık kendi kaynaklarından karşılayamayan Sovyetler Birliği, şimdiden petrol darlığının başlayacağı güne hazırlanıyor. CIA'nın hazırladığı bir rapora göre Doğu Bloku ülkeleri 80 yılları başından itibaren ciddi petrol darlığı çekmeye başlayacaklar.

Kosigin, Etyopya darbesinin beşinci yıldönümü için Etyopya'ya gidiyor

MOSKOVA

Sovyetler Birliği Başbakanı Alexi Kossigin'in, İmparator Haile Selasiye'yi iktidardan uzaklaştıran darbenin beşinci yıldönümü törenlerine katılmak üzere bu ay sonlarında Etyopya'yı ziyaret edeceği bildirildi.

Geçen yıldan bu yana ilk kez yüksek düzeyde bir Sovyet yetkilisinin Etyopya'yı ziyaret edeceği belirtildi.

Anımsanacağı gibi Sovyetler Birliği, Eritre kurtuluş mücadelesini yok etmek için bu ülkeye çok miktarda silah yardımı yapmakta ve askeri uzman göndermektedir. Ayrıca ülkede aynı amaçla yaklaşık 20 bin Küba askeri bulunmaktadır.

Yunanistan, Sovyet gemileri için liman ve tersane verecek

ATİNA (THA)

Yunanistan Ekonomik Koordinasyon Bakanı Konstantin Mitsotakis yaptığı açıklamada, Rusya'ya liman ve tersane verileceğini belirtti.

Bakan, Syros Adasındaki Neorion tersanelerinin Sovyet Gemicilik Şirketi Sudenport'la bir anlaşma imzaladığını ve bu anlaşma gereğince Sovyetler'in Akdeniz filosundaki ticari ve yardımcı gemileri onarabileceklerini açıkladı.

Bu arada "Ta Nea" gazetesi Yunanistan'ın verdiği bu limanda ve tersanede sadece ticari gemilerin değil, askeri gemilerin de onarılacağını yazdı. "Ta Nea" gazetesi ayrıca, bu tersanelerin Sovyetler'e verilmesiyle birlikte iki ülke arasındaki işbirliğinin daha ileri boyutlara ulaşacağını iddia etti.

"Ta Nea" gazetesinin bu haberi üzerine bir açıklama yapan hükümet sözcüsü, tersanede sadece ticari gemilerin onarılacağını ileri sürerek gazetenin haberini yalanladı.

Yunanistan, Sovyet gemilerine, 140 yıldır ilk kez liman ve tersane verecek.

Katolik Kilisesi Kardinali: "Filipinler'de sıkıyönetim kaldırılmazsa iç savaş çıkabilir"

MANİLA (AA)

Filipinler'deki Katolik Kilisesi Kardinali Jaime Sin, Başkan Ferdinand Marcos'un Sıkıyönetimi kaldırmaması durumunda ülkede iç savaş çıkabileceğini açıkladı.

Kiliseye bağlı din adamlarının, bir karışıklık olasılığından büyük kaygı duyduklarını belirten Sin, Ekim ayında halkın, sonu acıyla bitebilecek sorumsuz davranışlardan kaçınmasını isteyen bir bildiri yayınlayacaklarını açıkladı.

Kardinal, her kesimden halkta korkunç bir iç savaş çıkacağı korkusunun yaygınlaştığına da dikkat çekti.

Irkçı ordunun askerleri

Irkçı Rodezya, 300 Mozambikli asker ve gerilla öldürdü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Irkçı Rodezya birliklerinin, komşu Mozambik topraklarında üç gündür sürdürdüğü saldırılarda 300 Mozambikli asker ve gerillanın öldürüldüğü bildirildi.

Rodezya Radyosu, saldırının, ülkedeki gerilla savaşını Mozambik kuvvetlerinin desteklediği gerekçesiyle başlatıldığını duyurdu.

Irkçı beyaz azınlık ve ılımlı siyahların anlaşmasıyla kurulan Zimbabve-Rodezya hükümeti, ülkede siyah çoğunluk yönetimi için mücadele eden gerillaların üslerini yoketmek gerekçesiyle sık sık komşu ülkelere saldırılar düzenliyor.

Bu arada ırkçı Başbakan Muzorewa, Londra'da İngiltere'nin gözetiminde başlayacak ve tüm tarafların katılacağı toplantıya katılmak için ülkesinden ayrılırken verdiği demeçte, saldırıyla, yalnızca ülkesini ve halkını savunduğunu iddia etti.

ABD'NİN ARDINDAN AVRUPA KAMUOYU DA SALT-2'Yİ TARTIŞIYOR

SALT-2'nin Batıda doğurduğu kaygılar

TURGUT KARABULUT (KAİSERSLAUTERN)

Bu yılın haziran ayında Viyana'da SALT-2 Anlaşması imzalandığında Avrupa kamuoyu, anlaşmanın Avrupa'nın güvenliğine hiç bir katkı getirmediğinden söz ediyordu.

22 Haziran tarihli Bayern Kuriyer gazetesi olayı, "SALT-2'de Batı Avrupa'nın güvenliği, kelimenin tam anlamıyla ele alınmadı". Sovyetler kıtalararası roketleri sayesinde Amerika'yı tarafsız bırakabilecekler ve SS-20'leri sayesinde de Batı Avrupa'yı avuçlarına alabilecekler" diye yorumlarken, 16 Haziran tarihli Süddeutsche Zeitung gazetesi, "Şimdiye kadarki SALT görüşmelerinin iki süper devlet arasındaki silahlanma yarışmasına bir engelleme getirmediği açık" Ve yine aynı tarihli Rheinlandpfalz gazetesi, "SALT görüşmeleri iki büyük devletin atom silahlarını dengede tutmasına hizmet etmiyor" diyerek SALT-2'yi olumsuz karşıladıklarını belirtmişlerdi.

Viyana'daki SALT-2 görüşmelerinden bu yana geçen üç ay içinde Sovyet tehdidi daha da berraklaştı. Batı Avrupa SALT-2'nin kendi güvenliğine hiç bir şey getirmediğini, bugün daha açık bir şekilde görebiliyor.

Dünya kamuoyunu son günlerde ilgilendiren önemli konulardan biri de "Savunma" planları. Hafta sonunda Brüksel'de toplanan NATO Sempozyumuna katılan yüz temsilci Avrupa'nın güvenliği konusunu ele aldı. Bunun hemen arkasından Londra'daki "Uluslararası Stratejik Bilimler Enstitüsü" (İİSS), dünyadaki askeri denge üzerine en son raporunu yayınladı. ("Askeri Denge —1979-80").

Federal Almanya Savunma Bakanı Hans Apel de 4 ekim'de "Federal Almanya'nın güvenliği ve Federal Ordunun durumu üzerine 1979 yılı beyaz kitabı"nı kamuoyuna açıkladı.

Brüksel, Londra ve Bonn'da son haftalarda gelişen bu olayların ortak bir sonucu var: Varşova Paktı orta menzilli nükleer roketlerle ilerliyor ve Avrupa üzerindeki tehdidi artıyor. Taktik SS-20 nükleer füzelerine karşı Avrupa'da bir savunma sistemi bulunmamakta. NATO'nun SS-20'lere karşı geliştirmeye çalıştığı uçaklar ise ancak 1983'de devreye girebilecek. O zamana kadar da Kremlin'in yeni buluşlarla mesafeler katedeceği açık.

Üç gün süren Brüksel'deki NATO sempozyumunda konuşan ABD eski Dışişleri Bakanı Kissinger, "Avrupa üzerinde bir nükleer savunma şemsiyesi bulunmamaktadır. . . 1980'lerden sonra Sovyetler'in daha da ilerde olacağı açıktır." diyerek Avrupa üzerindeki Sovyet tehdidini ortaya koydu.

İngiltere Savunma Bakanı Francis Pym ise bu konuda şunları söylüyor:

"Sovyet silahlanması büyük bir tehlikedir ve biz maalesef bunu göremiyoruz." (Süddeutsche Zeitung, 5 Eylül 1979)

Londra'daki Uluslararası Stratejik Bilimler Enstitüsü'nün 1979-80 raporunda ise, dengenin Sovyetler Birliği lehine değiştiği ve Doğu blokunun uzun bir savaş için daha iyi donanmış olduğu açıklanıyor.

Federal Almanya Savunma Bakanı Apel de, "Federal Almanya'nın güvenliği üzerine Beyaz Kitap"ı kamuoyuna açıklarken Moskova'nın silahlanma yarışındaki rolüne dikkat çekti ve Batının savunmaya bundan böyle daha fazla önem vermesi gerektiğini vurguladı.

Bütün bu son gelişmeler, artık Sovyetler'in Avrupa için açık bir tehdit olduğunun devlet adamlarınca da görülmeye başlandığını ve buna karşı tedbir arama yoluna gidildiğini göstermektedir. SALT-2, savunma konusunda bir şey getirmemiş olduğundan, Avrupa'da artık, saldırgana karşı mücadeleye girme yolunda.

Uluslararası Af Örgütü, BM'nin insan hakları için bir komiserlik kurmasını istedi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Uluslararası Af Örgütü, Birleşmiş Milletlerden insan haklarının çiğnenmesini önlemek amacıyla bir komiserlik kurmasını istedi.

Uluslararası Af Örgütünün bir yetkilisi, örgütün, Belçika'nın Leuven kentinde düzenlenen yıllık toplantısında yaptığı konuşmada geçmişte insan haklarının çok sayıda ülkede çiğnendiğini hatırlatarak, bunun önlenmesi için Birleşmiş Milletlerin girişimde bulunmasını istedi.

Uluslararası Af Örgütü yetkilisi, geçmiş yıllarda, Endonezya, Şili, Uganda, Arjantin, Güney Afrika ve Orta Afrika Cumhuriyetinde, soykırım uygulandığını da hatırlattı.

Yetkili, bundan böyle, bu tür hareketlerin olmaması için Birleşmiş Milletlerin önlem almasının gerekli olduğunu belirtti.

"Alitalia" uçağını kaçıran korsanlar Tahran'a gittiler

● Korsanlar, İmam Musa Sadr'ın bulunmasını istiyorlar

ROMA

Tahran-Beyrut-Roma seferi yapmakta olan İtalyan Hava Yollarına bağlı "Alitalia" uçağını kaçıran 3 Lübnanlı Şiinin kadın ve çocuklardan oluşan 30 yolcuyu Roma'da serbest bıraktıktan sonra, aynı uçakla Tahran'a gittikleri bildirildi.

İran yetkilileri "Alitalia" uçağının Tahran'a dönmesini ve hava korsanlarının İran makamlarına teslim olmasını kabul etmişlerdi. Lübnanlı hava korsanları ile İran hükümet sözcüsü Sadık Tabatabai arasında görüşmelerin başladığı kaydedildi.

Uçağı kaçıran Lübnanlı 3 Şiinin, geçen yıl Libya'da, bir gezi sırasında ortadan kaybolan İmam Musa Sadr'ın serbest bırakılmasını istedikleri belirtildi.

Öte yandan İran'da "Amal" hareketinin başı olan İmam Hüseyin Hüseyni bir açıklama yaparak, uçak kaçıran korsanlarla herhangi bir ilişkisi olmadığını belirtti.

Anımsanacağı gibi, bu sene başında Beyrut-Amman seferi yapmakta olan bir Orta Doğu Hava Yolları uçağı, "Amal" grubu tarafından aynı amaç için kaçırılmış ancak, korsanlar uçakta bulunan yolcuları Amman'da serbest bırakmışladı.

Saint Lucia üyelik için BM'ye başvurdu

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (AA)

22 Şubat 1979 tarihlerinde bağımsızlığına kavuşan "Saint Lucia", Birleşmiş Milletlerin 152. üyesi olmak için başvuruda bulundu. Yazılı başvuru BM Genel Sekreterine verildi.

örse çekiç

Gülay Göktürk

Kördüğüm

Kördüğüm olmuş koca bir yumak.

Altı aydır ucunu bulmaya çalıştıkça daha çok birbirine giriyor, daha beter karışıp kördüğüm oluyor.

Evet. Yalanla, şantajla, torpille, tehditle, rüşvetle, siyasi baskıyla, zorbalıkla ve üstünde atılmış kırk bin çeşit düğümle artık iyice arapsaçına dönmüş, ucu başı belli olmayan koskoca bir yumak...

ERDEMİR'in yetki sorununun son durumu bu.

6 bin işçi, nisan ayından beri, "hele bakalım bir ucunu bulsunlar da çözsünler" diye bekleyip duruyor. İki yıl öncesinden ücretleriyle dişini sıkıp, sözleşmenin başlamasını bekliyor.

Ama çözülmek ne kelime!

Yumak, gitgide daha çok karışıyor, daha çok birbirine giriyor.

Önce fişler üzerinden yapılan incelemeler. Bilen'in profesyonel sahtekarları bir günde 714 fiş doldurup vermişler. Müfettişler bu kadarı da olmaz demişler. Raporlarını böyle vermişler. Dolayısıyla incelemeden sonuç yok. Arkasından irade beyanı. Dev Maden-İş 500 fark yapıyor. Ama yasalarda belirtilen salt çoğunluğu sağlayamıyor. Sonuç yine yok. Sonra başlıyor özel referandum tartışması. İşçi referandum istiyor, Dev Maden-İş haydi diyor, protokol imzalanıyor, ama son dakikada karşı taraf tabanları yağlayınca, bu çözüm yolu da sonuçsuz kalıyor.

Ve mahkeme kararıyla, her şey daha da karmaşıklaşmış bir halde tekrar başa dönüyor: Bilirkişinin fişler üzerinden tespit yapması isteniyor.

Yine haftalarca süren bir bekleme dönemi.

Bilirkişinin önünde yaz - boz tahtasına dönmüş üye fişleri. Bir gün içinde iki defa istifa ettirilip iki defa üye kaydedilen işçiler. Altı ay içinde kağıt üzerinde 7 - 8 defa sendika değiştirmiş görünenler. Her iki tarafa da üye fişi verenler, fi tarihinde imzalatılan tarihsiz üye kayıt formuna sonradan düşülen tarihler. Ve daha bizim de aklımızın ermediği bilmem kaç türlü dümenler...

İşte zavallı "bilir" kişilerin önüne böyle bir yumak konup, haydi çöz deniliyor. Arkasından da bilirkişi heyetinin istifaya hazırlandığı haberleri ve ölüm tehditleri geliyor.

Ve çelişkiye bakın ki, 3 bin ERDEMİR işçisinin katıldığı kapalı salon toplantısından "TKP ERDEMİR'e giremez" sloganları yükselirken, Daysal efendiler dışarıda yetki aldık diye bildiri dağıtıyorlar.

* * *

Bu yumak sadece ERDEMİR'de mi? Bekleyenler, sabrı taşarak bekleyenler sadece ERDEMİR'liler mi?

Elbette değil. İşte Kırıkkale, işte Samsun Bakır İzabe, işte Sümerbanklar, işte yaklaşan Seydişehir... Her biri birbirinden karmaşık, birbirinden çetrefil.

Geçenlerde bir dost toplantısında konu yetki tespitinden, yetki tespitinde izlenen prosedürden, yasalardaki boşluklardan açıldı.

Konunun biraz daha dışında olanlar var. Soruyorlar:

"Neden bu işler bu kadar uzuyor?"

Bildiğimiz kadar anlatıyoruz. Yasalar, Yargıtay kararları, genelgeler böyle diyor, açık kapılar şöyle kullanılıyor, şöyle istismar ediliyor, vs.

"Peki ama, bu sahtecilikler engellenemiyor mu?"

"Engellenemiyor."

"Sahte imzalar tespit edilemiyor mu?"

"Ediliyor."

"İyi ama o zaman sahtekarlıktan dava açılıp cezalandırılamıyor mu?"

"Cezalandırılamıyor. Çünkü imzayı kimin attığı tespit edilemiyor, yani sendika yönetimi sorumlu tutulamıyor."

"Peki ne oluyor?"

"İşte böyle uzayıp gidiyor. Ya da daha ustaca sahtekarlık yapan yetkiyi alıyor."

Olmaz böyle şey diyor, herkes isyan içinde. Bu kadar ilkellik, böyle göz göre göre sahtekarlık olmaz! Bu düğümün mutlaka bir çözümü olmalı.

Olmaz olur mu, var elbet.

Bir işçinin hangi sendikaya üye olduğunu tespit için aylarca uğraşıp, dosyalar dolusu evrak toplayıp, bin bir türlü dalaveraya imkan tanıyıp, koca bir kördüğüm yaratıyorlar da, bir tek şeyi, hem de en kestirme yoldan, en kesin, en sağlıklı çözüme götürecek olan o tek şeyi yapmıyorlar. İşçiye dönüp de "Kardeşim sen hangi sendikayı istiyorsun?" diye sormuyorlar. İşçinin hangi sendikayı istediğini kendi hür iradesiyle, oyuyla belirlemesine imkan tanımıyorlar. Ondan sonra da ERDEMİR gibi, Kırıkkale gibi, Seydişehir gibi kördüğümlerin karşısına geçip işçiye "itidal" tavsiye ediyorlar.

* * *

Artık bu düğümün "sabırla", dikkatle çözülecek bir tarafı kalmamıştır. Bu kördüğümü çözmek değil, bir kılıç darbesiyle kesip atmak gerekir.

ERDEMİR'de yetki sorununun çözümünü işçinin hür iradesi belirlemelidir. Bunun dışında getirilecek her sözde çözüm yolu, sorunu daha da karmaşıklaştırmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

Huzur isteyen, üretim isteyen işverenler, yasa değişikliklerinden sözeden parlamenterler, sendikal rekabetten yakınan yöneticiler, gittikçe kabaran dosyalar, içinden çıkılmaz hale gelen fişler arasında çaresiz kalan mahkemeler ve uzaktan yakından bütün ilgililer,

Gerçekten çözüm mü istiyorsunuz?

O zaman korkmayın.

Verin kılıcı işçinin eline. Sonra da bakın, o kördüğümü nasıl en kestirme, en acısız, en sağlıklı yoldan bir darbede çözdüğüne.

Yetkili sendikanın belirlenememesi nedeniyle toplu sözleşmeler uzuyor

Yüzbinlerce işçinin talebi: REFERANDUM

- Metal işkolunda şu anda 40 bin civarında işçi, yetkili sendika belirlenemediğinden düşük ücretle çalışıyor
- Yetki ihtilafı tekstil işkolunda 150 bin işçiyi etkileyecek
- MESS'e bağlı 170 işyerinde 35 bin isçiyi kapsayacak sözleşmelerin yetki sorunu nedeniyle uzaması bekleniyor

İŞÇİ SERVİSİ

Birçok fabrikada aylardır yetki ihtilafının çözümlenememesi sonucu onbinlerce işçi 3 yıl öncenin ücretleri üzerinden çalışmak zorunda kalıyorlar. Hayat pahalılığının yüzde 70'e vardığı ülkemizde yetki sorununun en kısa yollardan çözümlenerek sözleşmelerin imzalanmasını bekleyen işçiler "ihtilaflı işyerlerinde derhal referanduma gidilsin" diyorlar.

Yetkili sendikanın belirlenememesi nedeniyle MKE'de, ERDEMİR'de, Samsun Bakır İşletmelerinde, Ders Aletleri Fabrikasında, Mannesman'da, Burçelik'te Çemtaş'ta vb. çalışan 40 bin civarında işçi 3 yıl öncesine göre ücret alıyorlar. 1 Eylülden itibaren sözleşme görüşmelerinin başlaması gereken MESS'e bağlı 170 işyerinde çalışan 35 bin civarında işçiden büyük bir kısmı da yetkili sendikanın belirlenememesi sonucu mağdur olacaklar. Aynı şekilde Tekstil işkolunda da bu yıl yetki ihtilafından Sümerbanklarda ve özel fabrikalarda çalışan 150 bin civarında işçinin etkilenmesi bekleniyor.

YETKİ İHTİLAFI OLAN İŞYERLERİ

MKE'ye bağlı 15 işyerinde yetkili sendikanın belirlenememesi 17 bin civarında işçiyi etkiliyor. Bu işyerlerinde yetki sorunu 9 aydır çözülemediğinden işçilerin büyük kısmı 4 bin lira ücretle çalışmak zorunda kalıyorlar. Bölge Çalışma Müdürlüğü MKE'de yetki talebinde bulunan Maden İş, Yeni Metal-İş ve Türk Metal Sendikalarının sahte fişler vermesi nedeniyle bu işyerlerinde 2 defa durum tespiti oylaması yaptırmak zorunda kaldı.

Eski sözleşmesi mart ayında sona eren ERDEMİR Fabrikasında ise Maden-İş ile Devrimci Maden-İş arasındaki yetki ihtilafı 8 bin işçiyi etkiliyor.

Samsun Bakır işletmelerinde de Maden-İş ile Türk Metal'in karşılıklı olarak çok sayıda sahte üye fişi vermeleri sonucu aylardır hangi sendikanın yetkili olacağı belirlenemedi. Bu durumdan yaklaşık 900 civarında işçi etkileniyor.

MESS'E BAĞLI İŞYERLERİNDE DURUM

Toplusözleşme görüşmeleri 1 Eylülden itibaren başlaması gereken MESS'e bağlı 170 civarında işyerinde toplam 12 sendika yetki talebinde bulundu. Birçok fabrikada yetki ihtilafı nedeniyle sözleşmelerin uzaması 35 bin civarında işçiyi etkileyecek.

Bursa'da Metal işkolunda 7 788 işçinin çalıştığı 14 fabrikada 8 sendika yetki için Bölge Çalışmaya başvurdu. 1 Eylülde başlayacak sözleşme görüşmelerinin yetki ihtilafı nedeniyle uzayacağı görülüyor.

TEKSTİL İŞKOLUNDA DURUM

Türkiye Tekstil Işverenleri Sendikasına bağlı 178 fabrikada çalışan toplam 70 bin 866 işçiyi kapsayacak toplusözleşme için sadece İstanbul'da 27 sendika Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurdu. 1 Eylülden itibaren başlaması gereken sözleşmelerin birçok fabrikada yetki ihtilafı sonucu uzaması bekleniyor.

Bu işkolunda özellikle Çukurova'da yetki ihtilafının şiddetli mücadelelere yol açacağı görülüyor. Adana'da kurulu sadece 10 büyük fabrikada 25 bin işçiyi kapsayacak toplusözleşme için özellikle TEKSİF ve Tekstil Sendikaları arasında yetki ihtilafı çıkacak.

Ayrıca Tarsus ve Mersin'de de çok sayıda Tekstil ve Çırçır fabrikasında 10 bin civarında işçi bu yetki mücadelesinden etkilenecek.

Toplusözleşmeleri 30 Eylülde sona erecek Sümerbank Fabrikaları da bu yıl yaygın bir yetki mücadelesine sahne olacak. Yetki ihtilafı nedeniyle sözleşmelerin uzaması Sümerbanklarda düşük ücretlerle çalışan 39 bin civarında işçiyi şiddetle etkileyecek.

DİĞER KİT'LERDE DURUM

Bu sonbaharda yeni dönem toplusözleşmesi başlayacak olan Seydişehir Alüminyum Tesislerinde Türk Metal, Maden-İş ve Özgür Alüminyum Sendikaları arasında yetki ihtilafı sonucu, 8 bin işçiyi kapsayacak toplusözleşmenin uzayacağı görülüyor.

Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı işyerlerinde ise toplusözleşme 31 Aralıkta sona erecek. Özellikle bu sözleşmenin kapsamında olan İSDEMİR'de daha önce olduğu gibi bu dönemde Çelik-İş, Maden-İş ve Öz-Demir-İş Sendikaları arasında ortaya çıkacak yetki ihtilafının 15 bin civarında işçiyi uzun bir süre etkilemesi bekleniyor.

Öte yandan Tekel'de de yürürlükteki mevcut sözleşme 31 Aralıkta sona erecek. 49 bin işçiyi kapsayacak yeni dönem sözleşmesi için Tek-Gıda-İş ve Gıda-İş Sendikaları arasında yetki ihtilafı çıkacağı görülüyor.

BAZI İŞKOLLARINDA DURUM

Önümüzdeki aylarda sağlık işkolunda Sağlık-İş Sendikası ile Devrimci Sağlık-İş Sendikası arasında, askeri işyerlerinde Türk Harb-İş Sendikasıyla Aster-İş Sendikası arasında binlerce işçiyi kapsayan yetki ihtilafları çıkması bekleniyor.

Bu arada çimento işkolunda, toplusözleşmesi ağustos ayında sona eren Mersin Çimsa Fabrikasında Keramik-İş ile Çimse -İş Sendikaları arasında ortaya çıkan ve çözülemeyen yetki ihtilafının 500 civarında işçiyi etkilemeye devam ettiğini de belirtmek gerekiyor.

İŞÇİLERİN TALEBI : REFERANDUM

Bugün Türkiye'de böylesine yaygın bir şekilde ortaya çıkan yetki ihtilafı sorununun önümüzdeki aylarda iş dünyasını şiddetle etkileyeceği görülüyor.

Bu sorunun çözümü için Çalışma Bakanı Bahir Ersoy geçen yıl bir genelge yayınlayarak, referandum yasası çıkana kadar geçici bir çözüm olarak ihtilaflı işyerlerinde işçilerin iradesine başvurulmasını istedi. Fakat bu yol yetki sorununu çözmekte yetersiz kaldığı gibi bazı Bölge Çalışma Müdürlüklerinin "irade beyanı" uygulamasını benimsemedikleri görüldü.

Öte yandan Yargıtay 9. Dairesi de bu konuda olumsuz bir tutum alarak, "irade beyanı"nın yasalarda yeri olmadığı, yetkili sendikanın yasalarda öngörüldüğü gibi üye fişleri üzerinden verilmesini istedi.

Bu durum yetki sorununun daha fazla çıkmaza girmesine yol açtı.

Yetki sorununun kördüğüm halini aldığı bütün fabrikalarda bugün yüzbinlerce işçi, hangi sendikaya üye olduklarının kendilerine sorulmasını yani referandum istiyorlar.

SAHTECİLİĞİN BÖYLESİ!..

Maden-İş ERDEMİR'de Dev Maden-İş yöneticilerini bile kendi üyesi gösterdi

- Bilirkişi raporunda her iki sendikaya da üyeymiş gibi gösterilenler arasında Dev Maden-İş yöneticileri de var

KARADENİZ EREĞLİ (ÖZEL)

Maden-İş'in ERDEMİR'de 2 bin 300 civarında Devrimci Maden-İş üyesi işçiyi kendi üyesiymiş gibi gösterdiğinin anlaşılması üzerine, Ereğli İş Mahkemesine ve savcılığa şikayette bulunmak için gelen işçiler uzun kuyruklar oluşturdular. Bu arada Maden-İş'in, sahteciliği Devrimci Maden-İş yöneticilerinden birçoğunu kendi üyeleriymiş gibi gösterecek kadar ileri götürdüğü görüldü.

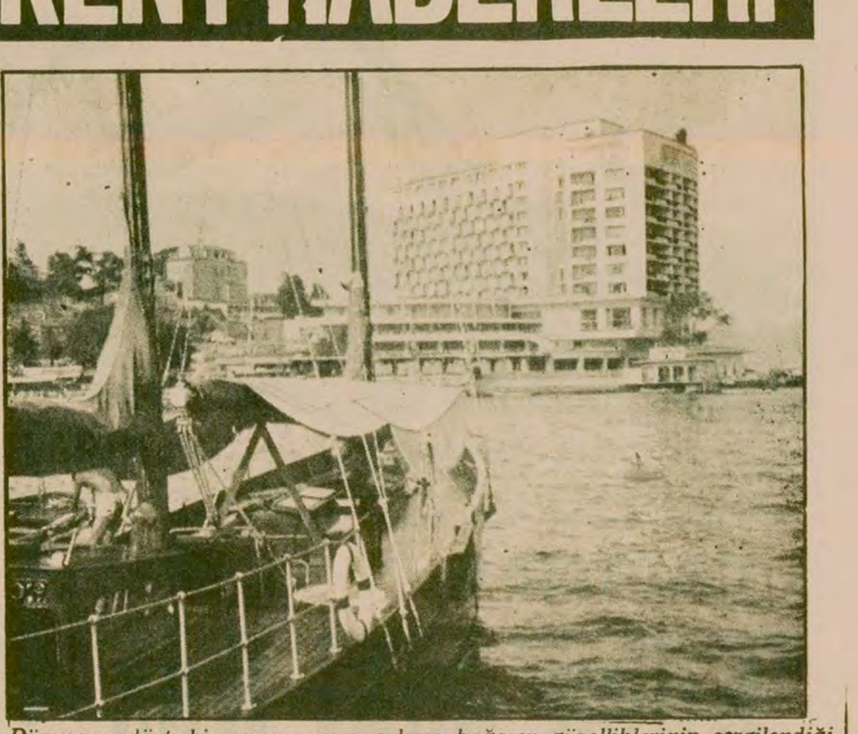
Maden-İş'in üye fişleri listesi üzerinde yapılan incelemeler sonucu Devrimci Maden-İş Genel Yönetim Kurulu üyeleri İhsan Yüksel ve Cemal Ayan ile ERDEMİR Baştemsilci Vekili Mehmet Emin İlhan, Tesis Lokal Başkanı Şahin Kaya ve temsilcilerden Mehmet Çelik'in sahte fişlerle Maden-İş'e üyeymiş gibi gösterildiği anlaşıldı.

Öte yandan bilirkişi raporunda hem Devrimci Maden-İş hem de Maden-İş üyesiymiş gibi gösterilen işçiler arasında yine Devrimci Maden-İş yöneticilerinden de bulunduğu görüldü. Devrimci Maden-İş Genel Yönetim Kurulu üyelerinden Recep Katırcı ile sendikanın kurucularından Niyazi Yağcı ve Zeki Karadeniz'in Maden-İş'e de üyeymiş gibi gösterildiği belirlendi.

Bu arada Maden-İş'in ERDEMİR işçilerine 3 gün önce yaptığı istifa çağrısı da fiyaskoyla sonuçlandı. Maden-İş'in istifa eden işçilerin noter paralarını kendilerinin ödeyeceğini söylemesine rağmen bugüne kadar tek bir işçi istifa edip Maden-İş'e geçmedi. Aksine önceki gün Maden-İş üyesi 9 işçi sendikalarından istifa ederek Devrimci Maden-İş'e kaydoldular.

KENT HABERLERİ

Hey güzel İstanbul! Altın kaval üstün Şişhane

Dünyanın dört bir yanına nam salmış boğazın güzelliklerinin sergilendiği Tarabya, bir bardak çay içene kendini unutturmuyor.

Tarabya'da zevkle çay içilirken, üzerindeki

Şenevler Mahallesinde, insanlar tiksintiden yara döküyor

HÜSEYİN AYVATAŞ

İstanbul'un nadide semtlerinden, dünyaca meşhur, boğaza bakarak bir çay içmek için insanların gelmeye can attığı, lüks oteller, gece kulüpleriyle dolu Tarabya semtinin üstünde bir Şenevler Mahallesi var ki belediye hizmetlerinden nasibini almamış.

Bin kişinin yaşadığı bu mahallenin ne suyu var, ne de kanalizasyonu. Suyu getirmek belediyenin aklına gelmemiş. Kanalizasyon için mahalleli defalarca başvurunca bir müteahhit almış üzerine. Mahallenin parasıyla kanalizasyon yapılmaya başlanmış, ancak müteahhit yarıda bırakıp gitmiş.

Suyun, kanalizasyonun olmamasının daötesinde var olan kaynak suyuna yarım kalan kanalizasyondan lağım suları karışınca Şenevler Mahallesinde artık sağlık kalmamış.

Semt sakinleri "Aytekin Kotil'e gittik. Durumu anlattık. Belediye Başkanımız Kotil bize kanalizasyonun geçeceği yerin tapulu olduğunu, bunun için kanalizasyon Bize tankerlerle içme suyu göndereceğine söz verdi" diyor ve devam ediyor:

"Bunun arkasından mahalleye tankerlerle su gelmeye başladı. Fakat su mazotlu ve pis çıktı, biz bu suları çamaşır yıkamak için kullanmaya başladık."

Daha da önemlisi diyor semt sakinleri, "lağımın açıkta akması yüzünden, bir sürü insan sarılık hastalığına yakalandı. Bir altı aylık çocuk öldü."

Veysel Mor isimli bir genç kollarını sıyırıp yaralarını gösterdi. "İşte bakın bu yaralar pislikten oldu. Doktora gittim. Doktor böyle söyledi. Bu yaraların pislikten tiksinme yüzünden çıktığını söyledi. Burada yaşayıp da tiksinmeyen mi var sanki", dedi.

Hey güzel İstanbul dedirtiyor Şenevler Mahallesi halkının sorunları insanı, bir yanda boğazın güzelliklerini sergileyen Tarabya, üstünde insanları tiksindiren lağım suları. Altın kaval, üstün şişhane...

Ve Tarabya'nın üstündeki Şenevler Mahallesinde yaşayıp da her gün gördüğü lağım sularından tiksinerek yaralar döken gencimiz Veysel Mor. Şenevler Mahallesinde görülen acıklı manzara da kolay kolay kendini unutturmuyor. Şenevler Mahallesinde çocuklar lağım suları içinde oyun oynuyor.

ABONMAN KARTLARINA GİZLİ YAPILAN ZAM KUYRUKLARA YOL AÇTI

BU KUYRUĞUN ADI: CUMARTESI - PAZAR KUYRUĞU

Hem ucuz, hem rahat geçebilmek için aylık kart alanlar cumartesi, pazar günleri jeton kuyruğunda bekliyorlar. "Kartla geçilir" yazılı gişeler çalışmadığından, iskele önlerinde cumartesi, pazar kuyrukları oluşuyor.

İSTANBUL(ÖZEL)

Denizcilik Bankası Şehir Hatları İşletmesi yetkililerinin halkın tepkisini çekmemek için yaptıkları gizli zam gişelerin önünde kuyruklara yolaçtı.

Cumartesi - pazar geçişini kaldırarak 75 liralık kartlara 80 liralık zam yapan yetkililer yüzünden cumartesi pazar günleri çalışanlar para ve jetonla geçilen turnikelerin önünde kuyruk oluşturuyorlar.

Bu konuda görüşlerini aldığımız "aylık indirimli kart abonmanları" özetle şunları söylediler:

"Denizcilik Bankası Şehir Hatları İşletmesi, hem bizi güç duruma soktu, hem de sessiz sedasız 75 liralık aylık kartlara yüzde yüz zam yapmış oldu. Bizimle alay mı ediyorlar? Keşke zam yapsalardı daha iyi olurdu. Hiç olmazsa jeton almak için kuyrukta bekleyip işimize geç kalmazdık"

CHP'nin kuruluş yıldönümü bugün törenlerle kutlanıyor

İSTANBUL(THA)

Cumhuriyet Halk Partisinin kuruluş günü olan 9 Eylül bugün İstanbul'da da törenle kutlanacak.

CHP İstanbul İl Merkezinden yapılan açıklamaya göre "Parti bayramı bugün saat 10.30'da Taksim'deki Atatürk Anıtına çelenk konması ile başlayacak ve İl Merkezinde partililerin tebriklerini İl Başkanı Erol Ünal kabul edecek.

TİSK, Toplumsal Anlaşmanın askıya alınmasını olumlu karşıladı

ANKARA (THA)

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu Türk-İş ile hükümet arasında geçtiğimiz yıl imzalanan Toplumsal Anlaşmanın askıya alınmasını olumlu karşıladıklarını açıkladı. İbrahimoğlu, açıklamasında Toplumsal Anlaşmanın başlangıçta "noksan" ve "talihsiz" bir anlaşma olarak "ölü doğduğunu" ifade etti. Rafet İbrahimoğlu bu konuda yaptığı açıklamada son aylarda Toplumsal Anlaşmada belirlenen ücret politikasına zaten uyulmadığını ve saptanan tavanın çok üstünde toplusözleşmeler imzalandığını ileri sürdü.

Öte yandan Bağımsız Enerji-İş Federasyonu Yönetim Kurulunun Teşkilat Başkanları ile yaptığı toplantıdan sonra yapılan açıklamada Toplumsal Anlaşmanın iptali istendi.

Bilim adamlarının görüşü: Havada karbon dioksit oranı son yüzyıl içinde yüzde 15 arttı.

İSTANBUL(AA)

Sanayi Devriminden bu yana geçen son yüz yıl içinde havadaki karbon dioksit oranınınyüzde 15 arttığı, bu artışın dünyanın yavaş yavaş ısınmasına yolaçarak uzun dönemde ciddi iklimsel değişikliklere neden olacağı açıklandı.

Birleşmiş Milletler bünyesinde yapılan bir araştırmaya göre, petrol ve türevleri gibi fosil yakıtların yanması ile ortaya çıkan karbon dioksit aynı hızla artmaya devam ederse, yüzyılın sonuna varıldığında atmosferdeki karbon dioksit miktarı bugünkünün iki katına çıkacak.

Komandolar Turgutlu'da bir fırına baskın yaptı, 3 işçi öldü

● **Bir işçiyi de ağır yaralayan 5 komando silahlarıyla yakalandı**

● **Batman CGP İlçe Başkanı öldürüldü**

TURGUTLU (ÖZEL)

Manisa'nın Turgutlu ilçesinde, önceki gece bir fırında çalışan 4 işçiye ateş açılması sonucu 3 işçi öldü 1 işçi ağır yaralandı. Komando oldukları belirlenen katiller olaydan hemen sonra silahları ile birlikte yakalandılar

Acar mahallesindeki bir fırında çalışan Osman Haznedar, Yaşar Bilgin Mustafa Şahin ve Mustafa Şenpınar adlı işçilerin üzerlerine işyerinde 4 komando tarafından ateş açıldı. Açılan ateş sonucunda Osman Haznedar, Yaşar Bilgin ve Mustafa Şahin hemen öldü. Mustafa Şenpınar ağır yaralı olarak Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırıldı.

Ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılan Mustafa Şenpınar'ın ilk ifadesine dayanılarak bir eve baskın yapıdı. Yapılan baskın sonunda evde terli elbiselerle yataklarında yatmakta olan 2 kişi ile olayda kullanılan silahlar ve patlayıcı maddeler ele geçirildi. Bu iki kişinin ifadesine dayanılarak daha sonra başka bir eve de baskın yapıldı ve burada da saldırıya katıldığı belirtilen 3 kişi daha gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin ağır yaralı Mustafa Şenpınar ile yüzleştirilmek üzere Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesine götürüldükleri belirtildi.

Dün akşam üzeri sıkı güvenlik önlemleri altında Turgutlu'dan İzmir'e getirilen Osman Balaban, Şerif Esenyel ve Hüseyin Canyiğit adlı komandolar yaralı Mustafa Şenpınar'a gösterildi.

Mustafa Şenpınar polislere Hüseyin Canyiğit için "Arkadaşlarımı kurşuna dizip öldüren o, hem yüzünden hem de sesinden tanıdım" dedi. Yaralı devrimci diğer iki kişi hakkında da kesin yargıya varamadı. Ancak "Hayal olarak hatırladığım simalar kendilerine çok benziyor" dedi.

Faşist komando yüzleştirmeden sonra tutulan bir zabıtla İzmir Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şube Müdürlüğüne getirildi. Burada yeniden sorguya alındılar.

BATMAN CGP İLÇE BAŞKANI ÖLDÜRÜLDÜ

Dün saat 15.00 sıralarında Yenimahalle semtinde CGP İlçe binasının altında çayevinde oturmakta olan CGP Batman İlçe Başkanı Abdullah Kayra ve iki arkadaşına ateş açıldı. Olayda Abdullah Kayra ve arkadaşı Muhittin Sualp öldü, bir kişide yaralandı.

Batman Emniyet Amiri Turan Bulus'tan alınan bilgiye göre Batman İlçe binası altındaki Esnaf çayevinde oturmakta olan ilçe başkanı ve arkadaşlarına kimlikleri belirlenemeyen kişilerce ateş açıldı. Açılan ateş sonucu CGP İlçe Başkanı Abdullah Kayra olay yerinde öldü. Arkadaşı Muhittin Sualp ise hastaneye kaldırılırken yolda öldü. Kahvede bulunan Kasım Bilgeç adlı bir kişi ise ağır yaralandı. Emniyet Amiri olayın kan davası sonucu meydana geldiğini ve sanıkların yakalanmasına çalışıldığını söyledi.

BANDIRMA'DA İKİ KİŞİ TUTUKLANDI

Bandırma'nın Çınarlı Mahallesinde güvenlik kuvvetlerince yapılan arama sırasında üzerinde bıçak ve sopa bulunan Balıkesir Eğitim Enstitüsü mezunu olan Gökhan Atabay ile Elazığ Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi öğrencisi Bülent Özkuş sevkedildikleri Balıkesir Asliye Ceza Mahkemesince tutuklandılar.

İZMİR'DE KURŞUNLANAN KAHVEHANEDE BİR KİŞİ YARALANDI

İzmir'in Eski İzmir semtinde elektriklerin kesik olduğu bir sırada 531. Sokaktaki Osman'ın kahvehanesine iki kişi tarafından açılan ateş sonucu Turgut Yılmaz adındaki bakkal ağır yaralandı. Saldırganlar kaçtı.

ÜRGÜP'TE KOMANDOLAR AP'Lİ VE CHP'Lİ ESNAFA SALDIRDILAR

Nevşehir Ürgüp'te dün sabah saat 11.00 sularında MHP taraftarı komandolar sanayi civarında terör estirdiler. Dün Ürgüp'ün pazarı olması nedeniyle olayın tertip olması üzerinde duruluyor.

MHP'liler "Müslüman olanlar gelsin" sloganını bağırarak, cihat çağrısında bulundular. Sanayi civarında MHP'lilerin saldırısı sonucu aralarında CHP'li ve AP'li yurttaşların bulunduğu 10 kadar işyeri tahrip edildi. Dev-Genç taraftarı olduğu bildirilen bir öğrenci yaralanarak hastaneye kaldırıldı. Saldırı sonucunda TÖB-DER üyesi öğretmen Mehmet Aslan'da taş ve sopalarla ağır bir biçimde yaralandı.

Saldırıların başını çeken komandoların Muammer Tasçı, Halil Yazıcı, Necati Yazıcı ve Mehmet Şenyavuz olduğu ve bu saldırganların Ürgüp polisinden de yardım gördüğü belirtildi.

Olayların başladığı saatlerde Nevşehir valisine üç kez telefon edildiği, fakat valinin söz vermesine rağmen dün olay yerinde önlem alınmadığı öğrenildi. İlçede durumun hâlâ gergin olduğu bildiriliyor.

ADANA SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNDE ÖLDÜRMEYE TAM TEŞEBBÜSTEN BİR SANIK 14 YIL, YARDIMCISI 8 YILA MAHKUM OLDU

Adana Sıkıyönetim Mahkemesinde 18 Ocak 1978 günü Kilis'te Mustafa Nadir Eren adlı bir kişiyi öldürmeye tam teşebbüsten Ahmet Özaslan 14 yıl, Mustafa Sabri Gözükızıl ise sekiz yıl hapis cezasına çarptırıldı.

18 Ocak 1978 günü Kilis'te Öğretmenler Lokalinden çıkıp evine gitmekte olan Mustafa Nadir Eren adlı bir kişiyi öldürmeye tam teşebbüs eden iki kişinin yargılanmaları sonuçlandı. Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi, Ahmet Özaslan'ı toplam 14 yıl 2 ay hapis ve ömür boyu kamu hizmetlerinden yasaklanmasına ve yasal kısıtlılık halinde bulundurulmasına, diğer sanık Mustafa Sabri Gözükızıl'ı ise 8 yıl 10 ay ağır hapis ve ceza süresince yasal kısıtlılık halinde bulundurulmasına karar verdi.

Güvenlik kuvvetleri Kayseri ve Tunceli'de TİKP binalarındaki parti bayraklarını indirmek istedi

ANKARA (ÖZEL)

Güvenlik kuvvetleri, Kayseri ve Tunceli'de Türkiye İşçi Köylü Partisi binalarına asılan parti bayraklarını indirtmek istedi. Güvenlik kuvvetleri gerekçe olarak parti bayrağının tüzükte belirtilmediğini öne sürdüler. Türkiye İşçi Köylü Partisi yetkilileri tüzükte bayrak ve amblemlerin belirtilmesi zorunluluğu olmadığını belirterek, güvenlik kuvvetlerinin anarşi kaynaklarının üzerine yürümek yerine, anarşiyle mücadele eden partilerin bayrağı ile uğraşmasını kınadı.

TİKP Genel Merkezinden yapılan açıklamada, "Siyasi Partiler Yasası tüzükte nelerin bulunacağını açık bir şekilde belirtmiştir. Partilerin, tüzüklerinde bayrak ve amblemlerini belirtmeleri zorunluluğu yoktur" denildi.

"TİKP'nin kırmızı zemin üzerine sarı yıldızlı bayrağının Parti Meclisinin 30 Ocak 1978 tarihli 1 sayılı kararı ile kabul edildiği belirtilen açıklamada şöyle deniyor:

"Partimiz anarşinin kaynaklarına karşı mücadele etmektedir. Bu sebeple MHP'nin, Apocuların, sahte solcuların saldırılarına uğramaktadır. Anarşi, yuvalarının üzerine yürümek yerine güvenlik kuvvetlerinin parti bayrağımızla uğraşması doğru bir tutum değildir. Yetkililer bu gibi kanunsuz tutumlarına son vermeli, anarşinin kaynakları üzerine yürümelidir."

Alsancak'ta silahlı soygun yaparak bir doktoru ağır yaralayan üç kişi aranıyor

İZMİR (ÖZEL)

İzmir'in Alsancak semtinde önceki gün bir doktorun evine silahlı baskın yaparak Doktor Reyhan Küçüker'i silahla yaralayan 3 kişi polis tarafından aranıyor.

Ağır yaralı olan doktorun kurtarılma çalışmaları sürdürülürken, emniyet yetkilileri doktorun vereceği ifadenin suçluların yakalanabilmesi açısından çok önemli olduğunu açıkladılar.

Ailesi ile birlikte tatilde olan doktor Küçüker önceki gün evine uğradığı sırada soygun için girdikleri tahmin edilen silahlı 3 kişi ile karşılaştı. Soyguncular geride tanık bırakmamak için doktorun üzerine 7 el ateş ettiler. Soyguncular kaçtıklatan sonra sürünerek balkona çıkmayı başaran Doktor Küçüker sokağa boş şişe atarak polisin dikkatini çekmeyi başardı. Daha sonra kurtarılarak hastaneye kaldırılan doktor ilk ifadesinde soyguncuların 3 kişi olduğunu ve birinin kız olduğunu söyledi. Polis yetkilileri soygunun siyasi yönünün olup olmadığını araştırıyor.

NİHAİ BİLDİRİ ÜSTÜNDE ANLAŞMAYA VARILAMAYINCA

Bloksuzlar Konferansı bir gün uzatıldı

Mısır Dışişleri Bakanı, Castro'nun üç yıl süreyle Bloksuzlar hareketini yönetmesini eleştirdi

● *Bildirinin hazırlanması bir kaç gün alacak* ●

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Pazartesi günü Havana'da başlayan Bloksuzlar Zirvesi, Konferans Bildirisi üstünde anlaşmaya varılamaması nedeniyle bir gün uzatıldı. Zirve bildirisinin hazırlanmasının birkaç gün alacağı bildirildi. BBC radyosu tartışmaların hâlâ esas olarak Sovyetler Birliği'ne karşı alınacak tutum konusunda sürdüğünü belirtti. Mısır'ın bloksuzlar hareketinden çıkarılması konusu ağırlık kazanırken, Kamboçya'yı kimin temsil edeceği sorunu bloksuz ülkeler Dışişleri Bakanları Toplantısına bırakıldı.

BUTROS GALİ'NİN KONUŞMASI

Mısır Dışişleri Bakanı Butros Gali, Mısır'ı bloksuzlar hareketinden çıkarmak isteyenlerin büyük bir hata içinde olduklarını söyledi. Orta Doğudaki soruna çözüm bulunması için Mısır'ın her Arap ülkesine elini uzatmaya hazır olduğunu ileri sürdü. Ayrıca bunun [illegible] kalıcı bir barışa yardımcı da olacağını kaydetti. Gali, Mısır-İsrail barış anlaşmasının bloksuzlar hareketi için bir zafer sayılması gerektiğini öne sürdü. Butros Gali, ülkesinin Filistin Kurtuluş Örgütüne bile el uzatmaya hazır olduğunu, bağımsız Filistin devleti kuruluncaya kadar mücadelenin sürdürüleceğini ileri sürdü.

Gali, bloksuzluk hareketini Rusya'nın çizgisine çekmek istediği için Küba'yı eleştirdi. Castro'nun üç yıl süreyle bloksuzlar hareketini yönetmesinin, hareket içinde bazı rahatsızlıklara yol açabileceğini belirtti.

İRAN DIŞİŞLERİ BAKANI

Öte yandan İran Dışişleri Bakanı, Küba'da gördüklerinden büyük bir memnunluk duyduğunu söyledi ve "yapılan işleri gördükten sonra Küba Devlet Başkanı Castro'nun Müslümanlara, Müslüman olduğunu iddia eden birçok kişiden daha yakın olduğunu' iddia etti.

Yazdi, Konferansta yaptığı konuşmanın büyük bir bölümünü İran'daki gelişmelere ve İran devrimine ayırdı.

VİETNAM DIŞİŞLERİ BAKANININ BASIN TOPLANTISI

Vietnam Dışişleri Bakanı önceki gün düzenlediği basın toplantısında, Vietnam'ın "Çin'i birincisinden daha ağır bir yenilgiye uğratmaya hazır olduğunu" iddia etti. Basın toplantısı boyunca Çin'e saldıran Pham Van Dong "alarm durumunda olduklarını" kaydetti. "Mülteciler sorununun halledilmesi için her türlü çabayı gösterdiklerini ve sorunu çözmeye hazır olduklarını" iddia eden Vietnam Dışişleri Bakanı, "Çabalarının Birleşik Amerika ve Çin tarafından engellendiğini" öne sürdü. Birleşik Amerika ve Çin'in bu konuyu sömürü malzemesi olarak kullanmak istediğini" iddia etti.

Bloksuzlar arasındaki görüş ayrılıklarının "gericilikle ilericilik" arasındaki bir mücadele olduğunu öne süren Pham Van Dong, "büyük bir savaşım verdiklerini", "bu savaşı kazanacaklarını" da iddia etti.

BİRMANYA, KURULUŞ İLKELERİNE UYULMAMASI HALİNDE BAĞLANTISIZLAR HAREKETİNDEN ÇEKİLECEĞİNİ AÇIKLADI

Havana Zirve Konferansında konuşan Birmanya Dışişleri Bakanı, kuruluş ilkelerine uyulmaması halinde ülkesinin Bağlantısızlar Hareketinden ayrılabileceğini söyledi.

Bazı ülkelerin Bağlantısızlar Hareketini kendi ideolojik doğrultularında kullanmaya çalıştıklarını söyleyen Dışişleri Bakanı Myint Maung, Bağlantısızlar Hareketinin kuruluş ilkelerinin tanınamaz hale getirildiğini ve giderek unutulduğunu söyledi.

PETROL DIŞSATIMINDA BLOKSUZLARA ÖNCELİK

Öte yandan bloksuzlar hareketinde yer alan petrol üreticisi ülkelerin, gelişmekte olan ülkelere petrol satımında öncelik verilmesini öngören bir tasarı hazırladıkları bildirildi.

Cezayir tarafından hazırlanan ve yapılan görüşmelerden sonra zirvenin Ekonomik Komitesi Tasarı Komisyonunca benimsenen önerinin üye ülkelerin tümü tarafından da benimseneceği bekleniyor

Kipriyanu, Kıbrıs'tan Türk askerlerinin çekilmesini istedi

● **Kipriyanu, Türk askerlerinin çekilmesi halinde Kıbrıs Rum ve Türk toplumlarının kendi sorunlarını kendi aralarında çözebileceğini söyledi**

HAVANA (AA)

Kıbrıs Rum yönetimi Başkanı Spiros Kipriyanu, Bloksuzlar Konferansında yaptığı konuşmada, Türk askerlerinin Kıbrıs'tan çekilmelerini istedi.

Kipriyanu, tüm yabancı askerlerin Kıbrıs'tan çekilmesi konusunun Birleşmiş Milletler gündemine getirilmesi için Bloksuzların desteğini istedi. Ayrıca Adada barış sağlanana kadar BM Barış kuvvetlerinin görev yapması gerektiğini belirtti

Türk askerlerinin Kıbrıs'tan çekilmesi halinde, Kıbrıs Rum ve Türk toplumlarının kendi sorunlarını kendi aralarında çözebileceklerini belirten Kipriyanu, Türkiye'nin Kıbrıs'ı bölmek konusunda kararlı göründüğünü öne sürdü. Kipriyanu şöyle dedi:

"Bizim askeri gücümüz yok. Türk ordusu, Adanın kuzeyini beş yıl önce işgal etti. Bugüne kadar yapılan görüşmelerde hiç bir ilerleme sağlanamadı."

Kipriyanu, Türkiye'nin Kıbrıs'a çok sayıda göçmen göndererek Adanın demokrafik koşullarını değiştirmeye çalıştığını da belirtti.

Tanık polis memuru Poyraz: ŞEREMENT, "POLİS BAŞI İSTERİM DİYE" BAĞIRIYORDU

● **Belediye arabasıyla halk arasında dolaşıp "vurun, kırın" diye kışkırtıcı konuşmalar yapan emekli müftü H.Naci Bilginer tahliye edildi**

ADANA (ÖZEL)

K. Maraş olaylarının dünkü duruşmasında, şehir içinde 23 Aralık günü meydana gelen olaylarda ağır yaralanan polis memuru Mehmet Poyraz da tanık olarak dinlendi. Poyraz, saldırganların kendisini önce halka ateş etmek için zorladıklarını, ateş etmeyince silahını almak istediklerini, silahını da vermeyince saldırarak başından ağır yaraladıklarını, kolunu kırdıklarını anlattı. 34 plaka nolu bir otomobil ile kendisini iki kez ezmek istediklerini ancak kaçması sonucu ezemediklerini Pol-Bir'li polis sanık Mehmet Fuat Şerement'in olay günü "polis başı isterim, polisin iyisi kötüsü olmaz vurun" diye bağırdığını da sözlerine ekleyen Poyraz, sanıkların arasında Mehmet Fuat Şerement ve Sezai Sığırgüden'i teşhis ettti.

Pol-Birli polis Mehmet Fuat Şerement K.Maraş olayları sırasında bir grup MHP'li ile birlikte "Polis başı istiyorum, polisin iyisi kötüsü olmaz" diyerek Mehmet Poyraz'a saldırıp silahını almışlardı.

BILGINER TAHLİYE EDİLDİ

Öte yandan Kahramanmaraş olayları sırasında Belediye arabasıyla dolaşıp şehir içinde halkı tahrik ettiği belirlenen emekli müftü Halil Naci Bilginer yargılanmakta olduğu Adana Sıkıyönetim 3 numaralı Askeri Mahkemesinde tahliye edildi. Tahliyesine Yarbay Gürsel Akbatur'un muhalif kaldığı Bilginer, idam istemi ile yargılanıyordu. Namık Kemal Mahallesi olaylarına katılmaktan dolayı TCK'nun 149/3. maddesi uyarınca cezalandırılması isteğiyle yargılanan sanıklardan Şeref Bayır ile Şeref Abuka'nın da tahliyesine karar verildi.

Böylece bugüne kadarki duruşmalarda tahliye edilen sanıkların sayısı 109'a hücre cezasına çarptırılan sanık sayısı da ikiye yükseldi. K. Maraş olayları ile ilgili olarak tutuklu bulunan sanık sayısı da 516'ya indi.

Emekli Müftü Halil Naci Bilginer, 'Halkın dağılmasını temin için verilen belediye arabasıyla halk arasında dolaşarak, "Kahraman kardeşlerim, bu olayı siz başlatmadınız, kızıl komünistler evlatlarımıza işkence ettiler. Onların silahları alınana kadar devam edeceğiz, biz zamanında kafası kopası zenginlere, halkın katili olacaksınız, bize yardım ediniz dedik dinletemedik. Hastaneler ölü yaralı dolu, yaralanmayın, vurun kırın" şeklinde halkı suç işlemeye tahrik ve teşvik edici konuşmalar yaptığı iddianamede yer almıştı. Halkı tahrik etme suçundan idamla yargılanan emekli Müftü tahliye edildi.

KENGER'İN ARKADAŞI DEYİNCE

Tanık Kamber Aslan, Mithat Bozkurt'un ölüm olayını anlatarak kendisinin de sünnetli olup olmadığının kontrol edildiğini söyledi. Tanık Kamber Aslan "Saldırganların arasında Ökkeş Kenger'in arkadaşı olan bir kişi de vardı' deyince, Kenger söz alarak konuşmak istedi. Duruşma Hakimi "Sen kim oluyorsun, sen den başka Ökkeş Kenger mi yok Maraş'ta' diyerek, susturup oturttu.

Cokyaşar köyü mevkiinden Maraş'a geldikleri sıra, kamyonun yolu kesilip elleri bağlanarak muhtarın evine götürülen mağdurlardan Veli Torun da tanık olarak dinlendi. Veli Torun'un olayı anlatmasından sonra söz alan sanık Hasan Takas, mağdurları, 'Maraş'ta olaylar oluyor, başlarına bir şey gelmesin diyerek muhtarın evine götürüp teslim ettiklerini' söyledi.

Duruşma hakiminin "Sen o sırada tarlada ne arıyordun', diye sorması üzerine sanık Hasan Takas, 'Çalışıyordum. Yolda Mustafa Çayır beni çağırdı. Ben de bunları Ömer Kenger'in motosikletiyle götürüp muhtara teslim ettim' Veli Torun köyden ayrıldıktan sonra sırasıyla yollarının tekrar kesildiğini ve ihtiyar Mustafa Acılıklı'nın saldırganlarca öldürüldüğünü sözlerine ekledi.

BİR SANIK 15 GÜN HÜCRE CEZASINA ÇARPTIRILDI

Salonda inzibat görevlisi ere karşı gelen ve "Sen ne karışıyorsun" diye sataşan sanık Ali Kepek bu hareketinden dolayı 15 gün hücre cezasına çarptırıldı.

TAHLİYE TALEPLERİ REDDEDİLDİ

Gerek bir önceki duruşmada ve gerekse de dünkü duruşmada sanık vekili avukatların ve sanıkların kuyruk oluşturarak bulundukları tahliye talepleri mahkeme heyetince reddedildi. Duruşma 10 Eylül Pazartesi günü saat 09.00'a ertelendi.

CHP 56. yılını doldurdu

ANKARA (AA)

Atatürk tarafından 9 Eylül 1923'te kurulan Cumhuriyet Halk Partisi 56. yılını doldurdu.

CHP ilk kez 1923 yılında seçimlere girdi. Atatürk, seçimlerden 49 gün önce İçişleri Bakanlığına bir dilekçe göndererek, "Halk Fırkası"nın kendi Başkanlığında kurulduğunu bildirdi.

Türkiye'deki 18 siyasal partinin içinde en eskisi ve yaşamını aralıksız sürdüreni olan CHP, 56 yıllık süre içinde iki kez bölündü. Birinci bölünmeden sonra Demokrat Parti (DP), ikinci bölünmeden sonra ise Güven Partisi (GP) doğdu.

CHP'nin 29 Mayıs 1939 tarihinde yapılan 5. Kurultayı, Türkiye siyasi tarihinin dönüm noktalarından birini oluşturdu. Bu Kurultayda CHP'nin Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı İsmet İnönü "güdümlü bir muhalefet teşkiline karar verildiğini" açıklamıştı. Nitekim, "dörtlü önerge sahipleri" diye anılan Celal Bayar, Adnan Menderes, Fuat Köprülü ve Refik Koraltan 7 Ocak 1946'da CHP'den ayrılarak Demokrat Partiyi kurmuşlardı.

CHP'nin ikinci bölünmesi de 1964 yılındaki Kurultayda başgöstermişti. 'Ortanın solu' sloganı yüzünden başlayan parti içindeki tartışma seçimlerden sonra Turhan Feyzioğlu'nun önderliğinde 43 parlamenterin CHP'den ayrılmasıyla sonuçlanmıştı.

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Dıgıl, dıgıl...

KARAGÖZ– Ooo, Hacivat, hoş geldin, sefa getirdin, gözlerimiz yollarda kaldı. Nerelerdeydin?

HACİVAT– Hoşbulduk Karagöz. Sorma, sorma Ankara'dan buraya gelmesi bir dert. Akla karayı seçtim vallahi. Biliyorsun Küçük Kurultayımız vardı.

KARAGÖZ– Küçük fırıldağınız mı vardı? Anlat bakalım neler yaptınız?

HACİVAT– Sorma Karagöz, Genel Başkanımız bir konuştu, bir konuştu...

KARAGÖZ– Konuşur... Demek yine o konuştu siz dinlediniz. Peki bari neler dedi?

HACİVAT– Dedim ya azizim, bir konuştu, bir konuştu...

KARAGÖZ– Konuştuğunu anladık Hacivat, ne söyledi?

HACİVAT– Konuştu dedik ya Karagöz, daha ne söyleyecek?

KARAGÖZ– Başka birşey demedi mi, mesela bizden falan bahsetmedi mi?

HACİVAT– Bizden mi? Bahsetmez olur mu canım? Dur bakayım ki neler dedi? Kafamı karıştırıp duruyorsun. Tabii bahsetti...

KARAGÖZ– Deme yahu.. Nasıl bahsetti?

HACİVAT– Dedi ki, seçimden sonra iktidar değişikliği olmayacaktır. Hükümet başarılıdır dedi.

KARAGÖZ– Hükümet haşerelidir demiş. Doğru söylemiş. Başka ne dedi?

HACİVAT– Dedi ki, halka böyle anlatın dedi...

KARAGÖZ– Halkı böyle aldatın demiş. Daha başka ne dedi?

HACİVAT– Bizimkiler muhalefete göre koşullanıyorlar dedi...

KARAGÖZ– Bizimkiler muhallebiyi kaşıklıyorlar demiş. Başka ne dedi?

HACİVAT– Gerekirse devlet celepçilik de yapacak dedi...

KARAGÖZ– Devlet cepçilik de yapacak demiş... Eyvah yandık. Ceplerimize mukayyet olalım.

HACİVAT– İşte bunları dedi...

KARAGÖZ– Hay Allah müstehakını versin zevzek herif. Biz de seni oraya bu lafları dinle diye mi yolladık?

HACİVAT– Ya niye yolladınız?

KARAGÖZ– Biz sana Apocuları, mapocuları, eşkiyadan nasıl kurtulacağımızı sor dedik.

HACİVAT– Ha onu, mu demiştiniz? Tamam, tamam onları da sordum.

KARAGÖZ– Ne dediler?

HACİVAT– Şey dediler...Önemli değil dediler... Dur bakayım başka birşey daha dediler... Bunlar... Dıgıl, dıgıl, dıgıl...

KARAGÖZ– Nasıl, nasıl, nasıl...

HACİVAT– İşte canım... yani anarşi...böl... yön...ön... Apoculara, yön... dıgıl dıgıl... Apoculara yöneliyormuşuz...

KARAGÖZ– Apoculara yeniliyor musunuz?

HACİVAT– Hayır, aramıza sınır çekecekmişiz.

KARAGÖZ– Tarlalara mısır mı ekecek mişiz? Neler saçmalıyorsun Hacivat?

HACİVAT– Neden anlamıyorsun yahu... Yani, ulusal yarar gözetiminin solculuğa ters düştüğünü sanan solculuğu... dıgıl, dıgıl...

Karagözün çocuğu (içerden)-Muguu, gu...

HACİVAT– Hah, tam işte öyle. Senin dediğin gibi.

KARAGÖZ– Ben birşey demedim, kiminle konuşuyorsun?

HACİVAT– Canım, işte demokratik kuruluş kitlelerinin, sosyal demokratik sızması... pardon... şey... nasıl demişlerdi onu? Dıgıl dıgıl dedik ya canım...

Karagözün çocuğu (içerden)- Dıgıl, dıgıl, muu...

Karagözün karısı (içerden)- Hay gözü körolasıcalar. Kazık kadar herif olmuşlar. Kapının önünde çocukça konuşuyorlar. Bebeği uyandırdınız, çabuk yıkılın ordan.

KARAGÖZ– Gördün mü yaptığını mum bacaklı idare fitili kerata. Hem bize doğru dürüst birşey anlatamadın, hem de çocuğu uyandırdın. (vurur)

HACİVAT– Ne vuruyorsun Karagöz. Ben de anladığımı anlatıyorum. Bak dinle bir daha anlatayım. Toplumsal devinimlerin çok unsurlu dengesinin objektıflerine ayak uyduramayan koşullara göre...

KARAGÖZ– (Vurur) Tamam, tamam anlaşıldı. Senden önce ben varıp sahibine anlatayım heman... Dinleyin ey ahali... bunların anarşiden farkları neymiş duydunuz mu?... Dıgıl, dıgıl, mugu, gu...

Türkiye ile Romanya arasında sağlık protokolu imzalandı

BÜKREŞ (AA)

Türkiye ile Romanya arasında, sağlık konusunda işbirliği yapılmasını öngören bir protokol Bükreş'te imzalandı. Anlaşmayı Türkiye adına Sağlık Bakanı Mete Tan, Romanya adına Romen Sağlık Bakanı Eugen Proca imzaladılar.

Anlaşma, 1979/80 dönemini kapsamaktadır. Anlaşmaya göre, iki ülke arasında uzman doktor değişimi yapılabilecek ve sağlık kuruluşları teknik konularda işbirliğine gideceklerdir. Salgın hastalıklar konusunda da karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulacaktır.

Armağan'ın seçimi özgürlüğe götürür mü? (2)

Cenap Nuhrat

Aysel Özakın'ın romanında acı yalnızlık, hayal kırıklığı, ölüm duygusu kol gezer. Sinan "kendini hiç bir şeye dayanamayacak kadar bitkin duyuyordu. Ne acıya ne mutluluğa ne kırgınlığa ne de sevgiye dayanamayacak kadar... Son günlerde ölüm hep yatağa ondan önce uzanmış ve onu sessizce bekliyormuş gibi geliyordu ona." (s. 66)

Sinan budur. Armağan belli bir gerçeğe ulaşmak, ilerlemek ister. El yordamıyla bir şeyler aramaktadır. Bir yandan da "yalnızlık bir duman gibi sarıyor bedenini" (s. 223) "Bir insanla kurulacak içten bir yakınlıkta kendini bulmak istiyordu o. Yalnızlığın, sessizliğin uğultusundan yorulmuştu artık." Bu insan Sinan'dır. Armağan Tahir'in öğretmenlik yaptığı kazadan Sinan'a yazdığı mektupta içindeki çelişkiyi açığa vurur ve çözüm bekler ondan:

"Seni seviyorum ama ürküyorum O gecelerde durmak geleceğin trenini kaçırmak gibi geliyor bana. Yol almak istiyorum. Nasıl? Bilemiyorum. Buradaki çocuklar bile yol alıyor. Acı bu kadar hızlı yol alırken mutluluğun durmaya ve kendini korumaya hakkı var mı acaba? Titrek bir gölgeliğe sığınır gibi yaşamak istemiyorum.

"Zamandan, savaştan, acılardan kendimizi gizler gibi, utanır gibi yaşamayalım. Bu düğümü nasıl çözeceğiz? Gelince söyle bana." (s. 166)

Armağan İstanbul'a dönünce sorduğu soruya bir karşılık bekler. Sinan "buruk bir sevgiyle" bakar ona.

"Ben yorgunum..." dedi.

Armağan "yol almak" istiyor ve soruyor "nasıl?" Bu sorunun yanıtını Sinan'da bulamayacağı ortada. Ancak romanda tam da bu soruya yanıt vermesi gereken, en azından beklenen başka biri var. Ama ne Armağan ne de okuyucu bu sorunun yanıtını Tahir'de bulabiliyor. O zaman Tahir'in romandaki varlık nedeni Sinan'a biçimsel bir seçenek olmaktan öteye gitmiyor. Armağan böylece kimi kıyaslamalar yapmak için olanak buluyor, "Birden İstanbul'u düşündü. Sinan'la bazı akşamüstleri oturduğu lokali düşündü." "Hafif müziği ve berrak içki kadehlerini (...) Lokal çok uzaklarda kalmıştı şimdi. Sanki uzak bir ülkede... Armağan gecenin sessizliği içinde tehlikeleri hiçe sayan kardeşinin dönüşünü bekliyordu." (s. 73) Tahir Armağan'ın yaşadığı çelişkinin sergilenmesi için bir araç olmaktan öte, yaşayan bir birey olamıyor. Bunu Tahir'i canlandıran ve yaşatan bölümlerden çok tanımlayan ifadelerin bolluğuyla saptamak mümkün. Tahir'in Armağan'la konuşmaları son derece yüzeyse' kalıplar içinde veriliyor:

"Bunu okuyor musun?" dedi.

"Hayır" dedi Armağan (...)

"Bunu oku" dedi Tahir, dergiyi göstererek. "En geniş cepheyi oluşturmaya çalışıyor." (s. 108)

Armağan için birşey ifade etmediği gibi okuyucu için daha da anlamsız oluyor bu tür konuşmalar.

Sinan'ı ve çevresini bir düşünce biçimiyle, dünyaya bakış açısıyla tanıyabiliyoruz romanda. Ama Tahir nasıl bakıyor dünyaya? Armağan'ın hayat hakkındaki sorularına getireceği yanıtlar nelerdir? Bunlar yok. Oysa Armağan'ın ve hele onunla aynı yoldan geçen, geçmekte olan, aynı çelişkileri yaşayan okuyucu için, içinde yaşadığımız toplumda insana ilişkin bilgimizin derinleşmesi için Tahir'in bu görevi yüklenmesi gerekmez miydi?

Ama Armağan'ın Tahir'i "son görüşü tedirginlikler ve korkularla doluydu." (s. 71)

Tahir, "başını hafifçe kapıya doğru çevirip Armağan'a gülümsedi. O anda bir korku titreşti Armağan'ın içinde. (Ölüm sanki bu gülümseyişin kıyısına sinmiş bekliyordu)" (s. 106)

Sinan'ın hayat tarzından ve dünyaya bakışından kaynaklanan mutsuzluk, acı, ölüm düşüncesi farklı nedenlerle de olsa Tahir'de de karşımıza çıkar. Armağan Sinan'a yazdığı mektupta da gençlerin mücadelesini "acının yol alması" olarak niteler. Bu düşüncelerin altında Armağan'ın devrimci mücadeleye katılanları dolayısıyla kardeşini de bir çeşit kendini feda eden kurbanlar (martir) olarak görmesi yatıyor. Armağan o fedakarlığın insanı yücelten, özgürlüğüne ve dolayısıyla gerçek neşeye kavuşturan niteliğinden habersizdir. Armağan'ın özgürlük anlayışının sağlığı da bu kanımızı pekiştirmektedir.

Öte yandan "Sevimle Tahir düşüncelerini ve duygularını bütün güçleriyle, oluk oluk başka insanlara akıtmak istiyorlardı. Birbirlerine duydukları sevgide bile sır taşımıyorlardı. Kaynaşmak ve yol almaktı onların isteği. "(s. 224)

Güzel sözler bunlar. Ama bir romancı için bunları söylemek bir anlam taşımıyor. Söylenmeden yaşanması gerek bu olguların. Tahir'in oluk oluk başka insanlara akıtmak istediği duygulardan ve düşüncelerden ince bir sızıntı bile yok romanda.

Onların "evlerinde şiir kitabı yoktu. Sinemadan, tiyatrodan, müzikten de pek söz etmiyorlardı." (s. 223) Evlerindeki romanlar ise, "bilimsel, ideolojik kitapların duygu uzantıları olarak seçilmişti (...) Armağan bir an bu kitapların karşısında kendini eksik, zayıf bir insan olarak duydu. Varlığı iki parçaya bölünmüş gibiydi. Şiir duygusu ve kardeşiyle Sevim'in yanında yer alma isteği... Bu iki parçayı kaynaştırmak istiyor, başaramıyordu." (s.109)

Ve çelişkinin böylesi yüzeysel bir biçimde konuluşu... Devrimin şiirini yakalayamadıysa suç Armağan'ın mı, Tahir'in mi yoksa yazarın mı? Ancak öyle anlaşılıyor ki, yazar bütün heyecanların en yoğun bir biçimde devrimci mücadele içinde yaşanabileceğinin farkında değildir.

Özakın zor bir işe girişiyor. Armağan'ı iyi tanıdığı ortada, ama Tahir'i de en azından Sinan kadar tanımadan bu işin altından kalkabilmesi mümkün değildi. Toplumsal gerçekliğimizin bir "yeni insan"ını alıyor romanına. Ama o insanı kavrayışı hatalı. Dolayısıyla 12 Mart sonrasının birçok romanındaki yetersizliğe sürükleniyor: Devrimci tipin canlandırılması.

Oysa burjuvazinin ya da küçük burjuva aydın dünyasının çıkmazını sergilemek kadar bugün devrimcileri anlatan romanlara ihtiyaç duyuyoruz.

Ülkemizde şu ya da bu biçimde mücadele eden ve kendilerini devrimci olarak niteleyen geniş bir kesim var. Nasıl insanlar bunlar? Hayat deneyleri nedir? Sevinçleri, umutları, umutsuzlukları, acıları, hayal kırıklıkları, kinleri, dostlukları, cesaretleri, korkuları, sevgileriyle bu insanları tanıyacağımız romanlara ihtiyacımız var. Ayrıca bu insanlar kendilerini tanıyorlar mı? Çözemedikleri, farkında olmadıkları, üzerine gitmeye cesaret edemedikleri, ya da önemsemedikleri yüzlerce sorun, kişiliklerindeki çelişkiler, iç ve dış çatışmaları... Bütün bunları çözümlemeye girişmek, bu yeni insanların bilgisini toplumsallaştırmak, ortak deneyler haline getirmek romancılarımıza önemli görevler yüklemiyor mu?

"Alnında Mavi Kuşlar"da yazar Tahir'i derinliğine kavramadığı için okuyucu da ne Tahir'i, ne Armağan'ı ne de Sinan'ı daha iyi kavrayabiliyor. Bu insanlar hakkındaki bilgimiz derinleşmiyor.

Armağan'ın özgürlük anlayışını da bütün bunlara bağlı olarak ele almak gerek. Armağan'ın (ya da yazarın) bu konudaki yetersiz kavrayışı Armağan'ın Sinan'ı seçmesiyle çok yakından ilintili. Armağan özgürlüğü aile baskısından kurtulma, toplumsal kurallara uymamak hatta belli oranda kadın erkek ilişkileri düzeyinde kavrıyor.

"Annesine verdiği bir sözdü bu. (Özgür olacağım ama temiz kalacağım). Oysa Sinan şimdi onu bu tehlikeden koruyabilirmiş gibi geliyordu ona (...) İstanbul'un kalabalık, geniş, düzensiz, özgürlük, rastlantı dolu görünümü onun kişiliğinin de resmi olmuştu" (s. 133)

Burada Sinan'a atfedilen özgürlük anlayışı sorumsuzluktan başka bir şey midir? Değildir. Sonra Armağan'ın "temiz kalmak" gibi bir kavramla özgürlüğü bir bütünün karşıt yönleri olarak koyması onun kafasında, toplumsal kurtuluşu için mücadele eden kadın anlayışından çok farklı bir "özgür kadın "kavramının bulunmasından kaynaklanıyor. Bu kavram Tülay'da belli ölçüde somutlanır. Ancak yazar Tülay'a şöyle bir değinip geçtiği için bu konuda düşüncesinin gerçekten ne olduğunu kavramak zor oluyor. Tülay'a eleştirel bir yaklaşımın derinleştirilmesi ise çok öğretici olacaktı.

Ama gerçekte Armağan'ın kafası çok karışıktır. Sinan sorar:

"Karışık olan ne?"

"Kirli olanla temiz olan... Özgürlük ve ahlak, çok karışık... "(s. 135) Armağan'ın kafasının ahlak konusunda da epey karışık olduğu ortada. Ahlakı özgürlükle karşı karşıya koyarken meseleyi sadece bir erkekle ilişki kurmak derekesine indirgiyor.

Ve bu anlayış giderek komik oluyor. Sinan kendisiyle sevişmekten ürken Armağan'a:

"İlkellik bu..." diye fısıldadı. "hani özgür olmak istiyordun?"

"Olacağım" diye fısıldadı Armağan. "Birdenbire değil." (s.149) Oysa Armağan özgürlüğe ancak bilincinin gelişmesi oranında yaklaşabilirdi. Armağan'ın birçok küçük burjuva aydınında ortaya çıkan tipik yanılgısı toplumsal ilişkiler içinde değil, toplumsal ilişkilere rağmen özgür olabileceği düşüncesidir. Bu tür "özgürlük" ise Sinan'da somutlanır. Bunun içindir ki, Armağan Tahir'den ne alacağını bilemez. Yazar Tahir'le Armağan'a asıl vermesi gereken anlayışı kavrayamaz. Yazar Armağan'ın temel sorusuna yanıt veremez. Özgürlüğün ancak doğanın ve toplumun yasalarının kavranmasıyla, bunun için mücadeleyle elde edilebileceğini göstermez. Özgürlüğün "zorunluluğun bilinci" olduğunu ortaya koymaz.

Bu durumda Armağan da Sinan'dan başka bir yere gidemez. Özgürlük konusunda yarı-feodal aile yapısının yanılsamasından kurtulup, burjuva yanılsamasının çemberine girer.

EĞİTİM

Ödülünü kutluyorum

Türk Eğitim Derneği, Yönetim Kurulunun (EĞİTİM HİZMET ÖDÜLÜ) ile ödüllendirdiği Sayın RAUF İNAN'ın, Türk Tarih Kurumu Salonunda yapılacak "ÖDÜL VERME TÖRENİ"ni öğrenince, düşündüklerim şunlar oldu:

SEYFİ KORYÜREK
EMEKLİ İLKOKUL ÖĞRETMENİ

Sayın RAUF İNAN'ı ilk kez, öğretmenler için; 1932 yılında Türk Harflerinin kabulünün dördüncü yılında; yayınlanan (Birinci Sınıfta Çocuğa Göre Mektep) adlı eseriyle-görmeden-tanıdık. Bu eseri, İstanbul İlköğretmen okulunun Tatbikat Mektebi'nde "1935, 1936" yılında uygulamıştık.

Yüzyüze gelişimiz, 1940'ta, Manisa Milli Eğitim Müdürümüz iken oldu. Kendileri "35"yaşında idi. Ben de, Hakkari'den Manisa Valiliği emrine verilmiştim. "24" yaşındaydım.

Sırayla, Eskişehir-ÇİFTELER KÖY ENSTİTÜSÜ'nde (1940-1945) arasında müdürümüzdü. Bulunduğumuz yıla göre "1979"da, (74) yaşındalar. Tanıma ölçüm,39 yıldır.BU gücümle diyebiliyorum ki:

—En büyük eseri (Öğretmen-Yazar-RESSAM-Şair) eşleri, Sayın İFFET İNAN'la kurulan, gelişen, olgunlaşan İNAN AİLESİ'dir: AİLEDE EĞİTİM

—Yazılı en büyük eseri, yararlandığımız "30" eseri arasında —EĞİTİM ANAYASASI değerindeki (ORTA AVRUPA'da GELİŞMENİN ve DEMOKRASİ'nin TEMELİ EĞİTİM) adlı olanıdır: TÜMÜYLE EĞİTİM

—Uygulamalı en büyük eseri, Eskişehir-ÇİFTELER KÖY ENSTİTÜSÜ'nde yaptığı, beş yıllık müdürlük ve meslek dersleri öğretmenliğidir. Öğretmenlik Meslek Eğitimi.

—Kendilerini eserlerinde, yazılarında, konuşmalarında; üzerinde titrediği, şu üç konuda. 1) ÇOCUK, 2) ANNE, 3) GENÇLİK problemlerini ele alışıyla tanıyanlardanım: ÇOCUK ve KÖY EĞİTİMİ

Eğitim Gücünü hep "ÇOCUĞA GÖRELİK, BİZE GÖRELİK, KÖYE GÖRELİK üzerinde toplayandır.

—Arkadaşlarım, diye hitabettiği öğretmenlerini-Müfettişliği-Milli Eğitim ve Köy Enstitüsü Müdürlüklerinde, mutlak ihmallerden koruyan, onları maddi ve manevi ödüllendiren olması da, ÖĞRETMENE verdiği değerin tanığıdır.

"EĞİTİM HİZMET ÖDÜLÜ'nü aldığı "74" yaş yılında, Sayın RAUF İNAN'ın ödüllendirildiğini görmek, bizler için de (Mutluluk Ödülü) olmaktadır.

Türlü eğitimsizliğin zehirli havasının estiği bu dönemde, Türk Eğitim Derneği'nin bu davranışını şükranla karşılıyor ve Yönetim Kuruluna saygılarımızı sunuyoruz.

Ülkemiz, TEMEL EĞİTİM alanında köklü atılımlara hazırlanıyor. Bu dönemde de, BİLGİ-GÖRGÜ ve UYGULAMALARINDAN yararlanılacak KAYNAK KİŞİLİĞİ'nin, özellikle "OKUL-ÖNCESİ EĞİTİM" idealine öncülük edeceğini düşünerek, kendilerini selamlıyor ve ÖDÜL'ünü kutluyoruz.

DETÇA sansüre karşı çıktı

Devlet Tiyatroları Çalışanları Derneği (DETÇA) bir bildiri yayınlayarak ahlaki ölçütlerin dışındaki sansür uygulamalarına karşı olduklarını belirtti.

DETÇA'nın bildirisinde şu görüşlere yer veriliyor:

"Toplum yaşamının zenginleşmesine, saklanan gerçeklerin gözler önüne serilmesine, insan düşüncesinin ve yaratcılığının gelişmesine katkıda bulunmak üzere, sanat, kültür çalışmalar demokrasi gereği olarak her kesime yayılmalıdır.

"Sanat çalışmalarına hiç bir siyasal baskı ve güdüm bulunmamalı, yalnız ve yalnız sanatın kendi öl[illegible]tleri değer yargısı olmalıdır."

Sanatın her dalında yaratıcı gucu kısıtlayıcı ön denetime karşı olduklarını açıklayan DETÇA, bildirisinin son bölümünde, "Toplumun en yaygın sanat dalı olan sinemada da düşünce ve yaratıcılık özgürlüğünü kısmaksızın ve sanatı yönlendirmeye kalkışmaksızın destek olunmalıdır. Eğer yasal açıdan sakıncalar varsa bu ancak ve ancak bağımsız yargı organlarınca değerlendirilmelidir, ön denetim kurallarınca değil" deniliyor.

7den 70e spor... 7den 70e spor...

Mataracı, bu defa bıyıklarını kesmeyecek

Üstün olarak sürdürdüğü maçta birara şanssız bir golde yiyen Rizespor maçı bırakmadı ve 2-1 kazandı. Resimde Fenerbahçenin beraberlik golü Rizespor ağlarında.

Fenerbahçe Rize'den vurgun yedi 1 - 2

Goller: Hüseyin (dk: 47). Raşit (dk:81), Sinan (dk:89)

HAKEMLER: Talat Tokat 2, Ali İhsan Papatya 1, Burhan Alp 1.

FENERBAHÇE: Adem 1, Yenal 2, Erol 2, Cem 1, Şevki 1, Yaşar 1, B.Mehmet 2, Önder 2, Cemil 1, (Tuna 1), Raşit 1, Selçuk 3,

RİZESPOR: Bahattin 2, Üstün 3, Faruk 3, Kahraman 2, Yaşar 2, Muharrem 3, Osman 3, (Burhan 3), Hüseyin 3, Zafer 3, Sinan 3, Arif 3.

Güzel bir havada Fenerbahçe-Rizespor maçını izlemek üzere geldik. Saha tıklım, tıklım... Geçen hafta Galatasarayın başarısız maçını izleyenlere Fenerbahçenin nasıl bir oyun göstereceğini merak ediyoruz. Fenerbahçenin Rizespora oranla üstünlük kuracağı doğal görünmekle beraber, gençlerden kurulu ligin yeni takımı Rizesporun amatör bir takım gibi mücadele vermesi olasıdır. Fenerbahçenin bu maçı alması, hem de çok net bir skorla alması gerek. Aksi halde, Diyarbakır'daki yenilgileriyle ilgili savunmalarına gölge düşer. Biz maçın tahminini yapmakla uğraştığımız bir sırada takımlar sahaya çıkmaya başladılar... Artık, hayalden gerçeğe dönelim...

Fenerbahçe, taraftarlarının coşkun tezahuratiyle, alkışlar arasında sahaya çıktı. İşte, Rizesporda geliyor. Karadenizden gelenlerle İstanbul'da bulunan taraftarlar takımlarına "biz de burdayız" der gibi ayağa kalktılar, coşkunca alkışladılar...

Fenerbahçe, deniz tarafından oyuna başladı. 6. dakikada Rizesporun altı milyonluk(!) Osman'ı büyük bir fırsatı kaçırdı. 10. dakikada Fenerbahçe gole gider gibi oldu. Kornerle kesildi. 20. dakikada frikikten ortalanan topa, Raşit, güzel bir kafa vurdu. Kaleciden dönen topu Cemil iyi kullanamadı. İlk yarıda kayda değer fazla bir şey olmadı. Futbol adına sönük geçti.

İkinci yarının hemen başında 47. dakikada Zafer'in sürüklediği topu güzel bir vuruşla ortaladığı Hüseyin çok soğuk kanlı bir hareketle ve güzel bir şutla, Rizesporun golünü attı.

73. dakikada kale bomboş iken Tuna, topu dışarı attı. 81. dakikada B.Mehmet'in frikikten ortaladığı topa üç kişi arasından yükselen Raşit, güzel bir kafa vuruşuyla beraberliği sağladı.

89. dakikada Sinan'ın hiç beklenmedik bir anda, güzel bir vuruşu Rizesporun galibiyet golu olarak, Fenerbahçe ağlarına takıldı.

Oyunun en göze görünür yanı, Rizesporun 1-0 galip olduğu andan sonra dahi müdafaaya çekilmemesiydi. Rize takımı, bütün olarak çok çalışkan ve birbirleriyle iyi anlaşabilen gençlerden kurulu. Aralarında Muharrem, Zafer, Arif ve Osman tam not alacak bir oyun ortaya koydular.

Fenerbahçede ise Selçuk en iyi oynayandı. Buna rağmen Fenerbahçe gününde değildi.

Fenerbahçe Teknik Direktörü ŞÜKRÜ ERSOY; maçtan önce favori biziz demişti. Maçın sonunda ise sahayı başı önde terk etti.

Romanya'ya 11-3 yenilen Milli Takımımız maçtan önce

11?Balkan Sutopu Şampiyonası başladı

Sutopu Takımımız, Romanya'ya 11 - 3 yenildi

Bulgaristan, Yunanistan'la 6-6 berabere kaldı

İSTANBUL(ÖZEL) 11. Balkan Büyükler Sutopu Şampiyonası dün TSYD Olimpik havuzunda başladı.

Yugoslavya, Yunanistan, Bulgaristan, Romanya ve Türkiye Sutopu takımlarının katılmasıyla başlayan şampiyona salı gününe kadar devam edecek.

Yüzme, Atlama ve Sutopu Federasyonu Başkanı Fahiman Akdağ'ın şampiyonanın ülkeler arası dostluğu ve işbirliğini geliştirdiği şeklindeki konuşmasından sonra seronomi ile başlayan ilk gün müsabakaları Bulgaristan - Yunanistan, Türkiye - Romanya arasında yapıldı.

Bulgaristan'ın 1. ve 3. devrelerde baskısı altında geçen maç, Yunanistanlı 9 numaralı Aronis'in son devrede arka arkaya attığı üç gol ile 6-6 berabere sonuçlandı.

İlk günün ikinci maçı Türkiye-Romanya arasında yapıldı. Dört devrede Romanya'nın üstünlüğünde geçen maç 11-3 Romanya'nın galibiyeti ile sona erdi. Birçok fırsatı değerlendiremediğimiz karşılaşmanın 3. devresinde, Kriton'un penaltıyı hatalı kullanması takımımızın 4. golünü saydırmadı.

Şampiyonaya bugün saat 16.30'da Türkiye-Yunanistan ve Romanya-Yugoslavya maçlarıyla devam edilecek.

Coşkun Özarı: Hedefimiz olan iki puanı alarak kötü şansızlığımızı üzerimizden atacağız
A.Suat Özyazıcı: İstanbul takımlarının hepsi de bizden puan istiyor... İstedikleri puan olsun, verelim! Ama, almasını bilecekler mi?

Galatasaray, Trabzon ile prestij için oynayacak

İzzet Sefa

Lige, umduğunu değil bulduğunu yiyerek başlayan üç büyüklerden Galatasaray, ligin ilk büyük maçını bugün Trabzon'da Trabzonspor ile oynuyor. Her sezon, Trabzon deplasmanından puanla dönen Galatasaray'ın bu maçtaki hedefi iki puan. Bu konuda Galatasaray teknik direktörü Coşkun Özarı, lige kötü başladıklarını belirterek "Trabzonspor'dan, geçen yıl Trabzon'dan aldığımız bir puan bizi düzlüğe çıkarmıştı. Bu yıl da kötü gidişimizi, üzerimizden, Trabzon'da atacağız. Ancak, bu kez hedefimiz, her yıl bize verdikleri bir puan değil, iki puandır. Bunu da mutlaka alacağız" dedi.

Galatasaray, Trabzon deplasmanından iki puan dönebilmenin hayallerini kurarken, geçtiğimiz yılların flaş takımı Trabzonspor, kendi sahasındaki bu büyük maçın son hazırlıklarını yaptı: Trabzonspor teknik direktörü A. Suat Özyazıcı, İstanbul takımlarının "bir takım oyunlar" peşinde olduklarını belirterek "Herkesin hevesi şampiyonlukta, bizim hedefimiz ise iyi futboldur" dedi.

Galatasaray'ın hevesinin kursaklarında kalacağını ifade eden Özyazıcı "Herkes gibi Galatasaray da bizden puan istiyor. İstedikleri puan olsun, verelim. Ancak, sahada istemesini bilecekler mi acaba? Kimse şunu unutmasın ki biz futbolun dışında oyuna gelmeyiz" dedi.

Bugün şehir stadında oynanacak macta tarafların muhtemel kadrosu şöyle:

TRABZONSPOR: Şenol, Turgay, Necati Hüsnü, Mustafa, Serdar, Güngör, Selahattin, Yaşar, Tuncay, İskender.

GALATASARAY: Eser, Müfit, Güngör, Fatih, Erdoğan, Orhan, Öner, Cüneyt, Kemal, Gökmen, Turgay.

BEŞİKTAŞ—DİYARBAKIRSPOR

Lige kötü başlayan üç büyüklerden Beşiktaş bugün, İstanbul İnönü Stadyumunda geçen hafta Fenerbahçe galibi Diyarbakırspor ile oynuyor. Seyirci avantajıyla birlikte, iki puana yakın görülen taraf Beşiktaş.Takımların muhtemel kadroları şöyle:

BEŞİKTAŞ: Rasim, Kemal Batmaz, Samet, Ömer, Süleyman, Mehmet Ekşi, Fuat, Kemal Kılıç, Necdet, Bora, Fikret.

D.BAKIRSPOR: Ahmet, Oktay, Sedat, Ergun, İhsan Ayhan, Saldun, Recai, Metin, Reşit, Hüseyin.

Geçen sezon yapılan GS-Trabzonspor maçından bir enstantene

GÜNÜN PROGRAMI

Trabzon'da Trabzonspor-Galatasaray 1[illegible].45
İstanbul'da: Beşiktaş-D. Bakırspor 16.30
İzmir'de: Altay-Göztepe 16.30
Eskişehir'de: Eskişehirspor-G.Antepspor 16.15
Kayseri'de: Kayserispor-Bursaspor 16.00
Zonguldak'ta: Zonguldakspor-Orduspor 16.15
Adana'da: Adanaspor-Ad. Demirspor 20.00

6 milyonluk İstanbul'dan 3 bayan atlet yarıştı

İSTANBUL (ÖZEL) İstanbul, Kulüpler Atletizm Birinciliğinin ilk gününde bayanlar kategorisinde yalnızca üç bayan atlet yarışmaya katıldı. Başka bayan atlet olmadığı için de diğer branşlarda yarışma yapılmadı.

Yarışmaya katılan üç bayan atletten Beşiktaşlı Gül Çiçek Yurtsever 400 metreyi yalnız başına koştu. Yurtsever 1.05'lik bir derece elde etti.

Diğer iki bayan atlet ise 100 metre yarışına katıldılar. Galatasaraylı olan bu atletlerden Ferda Önenerk 14.8 ile birinci, Esin Uygun da aynı derece ile ikinci oldu.

400 metrede yalnız başına yarışan Gül Çiçek Yurtsever.

Erkekler kategorisinde ise çok düşük dereceler elde edildi. İlk gün yarışlarında elde edilen dereceler şöyle:

400 metre Bayanlar: Gül Çiçek Yurtsever (BJK) 1.05
100 metre Bayanlar: Ferda Önenerk (GS) 14.8
400 metre Erkekler: Mesih Duranay (GS) 52.6
Uzun Atlama Erkekler: Erdoğan Akdağ (İTÜ) 6.26
Cirit Atma Erkekler: Ahmet Kaplan (Spor Akademisi) 33.70
Gülle Atma Erkekler: Metin Kalyoncu (GS) 9.13
Yüksek Atlama Erkekler: Murat Özkasım (Ferdi) 1.55
1500 metre Erkekler: Kadem Elmaoğlu (İTÜ) 4.16.6.
5000 metre Erkekler: Necati Çeteci (GS) 16.42.8
4×100 metre Erkekler: Karma takım 51.1

Seçimlere ilgi az...

(Baştarafı 1.Sayfada)

lerine katılacak seçmen sayıları şöyle:

	1977'de	14 Ekimde
Adalar	7490	6559
Bakırköy	406.065	364.794
Beşiktaş	127.732	121.184
Beykoz	58.979	49.914
Beyoğlu	148.103	108.507
Eminönü	68.372	43.806
Eyüp	164.723	147.020
Fatih	306.108	234.440
G.O.Paşa	93.957	91.678
Sarıyer	56.693	53.626
Şişli	295.901	219.083
Üsküdar	179.247	160.266
Z.Burnu	71.326	58.261
Kartal	198.609	160.266
Silivri	32.395	23.490

Öte yandan bütün yurtta seçmen sayısında büyük düşüşler meydana geldiği belirtiliyor. Çayeli İlçe Seçim Kurulunun yaptığı açıklamaya göre, önceki yılıar 27 bir 728 olan seçmen sayısı 24 bin 761'e düştü. Çaykara'da ise 21 bin 690 olan seçmen sayısının son seçmen yazımında 10 bin 690 olarak belirlendiği açıklandı. Kırsal kesimlerde ise seçmen sayısındaki azalmanın çok daha büyük olduğu belirtiliyor

YETKİLİLER NE DİYOR?

Görüştüğümüz Seçim Kurulu yetkililerinin bir bölümü, seçmen sayısındaki azalmayı yazımın sağlıklı yapılmasına ve böylece mükerrer yazılmaların önlenmiş olmasına bağlarken, yetkililerin bir bölümü ise, seçmen sayısında azalmanın çok büyük olduğunu, bunun mükerrer yazılmalarla açıklanamayacağını belirtiyorlar. Bu yetkililer, 14 Ekim seçimlerine 1957 ve 58 doğumluların da katılması nedeniyle seçmen sayısında artış beklenirken birçok yurttaşın kütüklere yazılmaması ve genel olarak seçimlere karşı ilginin az olmasının seçmen sayısındaki düşüşe yol açtığını söylüyorlar.

ÇOK AZ İTİRAZ YAPILDI

Ayrıca yurttaşların 14 Ekim seçimlerine ilgi duymadıklarının bir başka göstergesi de kütüğe yazılmayan yurttaşların çok azının itirazda bulunması. Seçmen sayısında 25 bin düşüşün meydana geldiği Eminönü ilçesinde sadece 432 kişi, kütüğe yazılmadığını belirterek itirazda bulundu.

Konuştuğumuz seçmenlerden çoğu, seçimlerin sorunları çözecek bir değişiklik getirmeyeceğini düşündüklerini, bu yüzden seçime ilgi duymadıklarını söylediler.

Otomobil üretimi yüzde 16,4 azaldı

HABER MERKEZİ

Türkiye'de temmuz ayı sonuna kadar toplam 24 bin 697 adet otomobil imal edildi. Bu yılki üretim geçen yıla göre yüzde 16,4 oranında daha az gerçekleşti.

Devlet Planlama Teşkilatının "Üretim gerçekleşmeleri" raporunda, Türkiye'de otomobil imal eden üç firmadan Otosan'ın 2 bin 381 adet, TOFAŞ'ın 11 bin 324 adet, OYAK'ın ise 10 bin 492 adet araç imal ettiği belirtildi. Üç firma geçen yıl temmuz ayının sonuna kadar 29 bin 530 adet otomobil üretmişti. Bu yılki üretimi geçen yıla göre yüzde 16,4 oranında az olduğu belirtildi.

İGD' liler, TİKP Alibeyköy İlçe yöneticisine saldırdılar

İSTANBUL (ÖZEL)

Dün saat 15.30 sıralarında başlarını Demir Döküm'den atılan Seyfi Çağan ve Karslı Mehmet'in çektiği 10 kişilik İGD'li Alibeyköy'de kahvede Aydınlık gazetesini okumakta olan TİKP Eyüp İlçe yöneticisi Kamer Albayrak'a saldırdılar.

Saldırı sırasında İGD'liler, Albayrak'a 'Alibeyköy'ü size mezar edeceğiz, Aydınlık gazetesini burada okuyamazsınız' gibi tehditler savurdular. Albayrak'ın, "Zorbalıkla hiç bir zaman bizi yıldıramazsınız" demesi üzerine saldırıya geçen İGD'liler kahvede bulunan halkın müdahalesiyle kaçmak zorunda kaldılar.

Bu arada kahveden çıkıp evine gitmekte olan Albayrak gene aynı grup tarafında köprü başında yolu kesilerek saldırıya uğradı. Çevredeki esnafların müdahalesi sonucu yara almadan kurtulan Albayrak, yaptığı açıklamada "Bu Rus uşakları Maden-İş binasını ve Alibeyköy Halkevini çevredeki saldırılarda üs olarak kullandıklarını ve bu yaptıkları zorbalıkla kendilerine karşı çıkanları yıldırmak istediklerini" belirtikten sonra, "bu tutumla ne Demir Döküm işçilerini ne kahvede istediği gazeteyi okuyanları ne de bizi yıldıramazlar. Tam tersine onların yaptığı her saldırı onların çöküşünü getirecek."

tv de Bugün

17.00 HABERLER
15.05 LAUREL HARDY
17.30 FOLKLOR: Bergama mahalli folklor ekibi zeybek oyunlarından örnekler sunacak.
18.00 TATİL SİNEMASI: Yönetmenliğini Harry Keller'in yaptığı "Dile Benden Ne Dilersen" adlı film yayınlanacak.
19.30 MR. MAGC: Define Adasının 2. bölümü yayınlanacak.
20.00 KIZIL TİLKİ TEPESİ: (4)
20.30 HABERLER
21.15 SAZ ESERLERİ
21.20 İZMİR'İN KURTULUŞU
21.50 BUGÜNÜN KADINI HELEN
22.35 KLASİK MÜZİK: Bach'ın re minör ikili koncertosunu Suna Kan, Alberto Lysy (keman) ve Hikmet Şimşek yönetimindeki televizyon orkestrası seslendirecek.
22.55 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış, Program Kısa Haberler
05.05 Türküler Şarkılar ve Oyun Havaları
06.00 Kısa Haberler
06.02 Günaydın
07.30 HABERLER
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
10.21 Oyun Havaları
10.30 Hafta Sonu
12.55 Reklamlar ve Radyo TV Program Haberleri
13.00 HABERLER
14.45 Ankara Radyosu Çok sesli Korosu
16.20 Halk M.Sanatçılarımız
16.40 Tangolar
17.00 Kısa Haberler
17.02 Dilek Kutusu
17.50 Hafif Müzik
19.00 HABERLER
20.15 Çocuklarımız ve Biz
20.35 Fasıl
21.00 Kısa Haberler
21.02 Türk Hafif Müziği
21.17 Şarkılar
21.30 Dinleyici İstekleri
22.00 Kısa Haberler
22.02 hafif Müzik
23.00 HABERLER
23.10 Cumartesiden Pazara
00.55 Günün Haberlerinden Özetler
01.00 Program ve Kapanış

TRT 2

08.00 Açılış ve Program
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Türküler Geçidi
09.20 Gönül Telimizi Titretenler
09.40 Atatürk Yolunda
09.55 Türküler
10.10 Türk Hafif Müziği
10.30 Meral Uğurlu Erol Bingöl'den Şarkılar
11.00 Türkiye Tarihi
11.25 Selahattin Erorhan'dan Türküler
11.45 Küçük Konser
12.15 Açıklamalı Klasik Türk Müziği Korosu
12.45 Türküler
13.00 HABERLER
13.15 Çeşitli Klasik Müzik
13.30 Halk Ozanları Bölge Sanatçıları
14.00 Türk Dil Kurumu Öykü Ödülleri
14.20 Ayla Büyükataman'dan Şarkılar
14.35 Türküler
15.00 Dilden dile
15.20 Serap Mutluakbulut Nusret Ersöz'den Şarkılar
15.50 Türküler Geçidi
16.20 Arkası Yarın
16.40 Hafif Müzik
17.00 Şarkılar
17.30 Yurttan Sesler
18.00 Beş Çizgiden
18.45 Türküler
19.00 HABERLER
19.30 Hafif Müzik
19.45 Beraber Şarkılar
20.15 Ankara Radyosu Çoksesli Korosu
20.30 Haftanın Ülkesi
21.00 Müzik Söyleşileri
21.30 Erkekler Faslı
22.00 Beraber ve Solo Türküler
22.30 Hafif Müzik
23.00 Caz Sevenler İçin
23.30 HABERLER
23.35 Saz Eserleri ve Saz Soloları
23.55 Program ve kapanış

TRT 3

07.00 Açılış ve Program
07.02 Güne Başlarker
08.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
09.03 Merhaba
10.00 Müzik Stüdyosu
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Türkçe Haberler
12.03 İngilizce Haberler
12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz
13.00 Müzik Köşesi
13.45 Müzik Bahçesinden
14.30 Klasik Türk Müziği Korosu
16.00 Anıların Müziği
17.00 Türkçe Haberler
17.03 İngilizce Haberler
17.06 Çağdaş Türk Sanat Müziği
18.00 Gençler İçin
19.00 Plak Dolabından
20.00 Dünden Bugünden
21.00 Günümüzde Caz
22.00 Türkçe Haberler
22.03 İngilizce Haberler
22.06 Gecenin Getirdikleri
23.00 Cumartesi Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Program ve kapanıs

Türkiye - Tayland ilişkileri geliştirilecek

ANKARA

Dün Ankara'da başlayan Türk-Tayland resmi görüşmelerinde iki ülke arasındaki ekonomik, teknik ve kültürel işbirliği olanaklarının geliştirilmesi konusu ele alındı.

Görüşmeler Dış İşleri Bakanı Gündüz Ökçün'ün başkanlığındaki Türk heyeti ile, Tayland Dışişleri Bakanı Upadıt Pachriyanghun Başkanlığındaki Tayland heyeti arasında başladı. İki heyet arasındaki görüşmeler sırasında bir konuşma yapan Pachar Yanghun Türkiye-Tayland işbirliğini geliştirmek arzusunda olduklarını belirtti ve Türkiye'nin Tayland'a makina satmak arzusunu memnunlukla karşıladıklarını söyledi.

Ökçün ise iki ülke arasındaki işbirliği alanlarının gelişeceği inancında olduğunu söyledi.

Tayland heyeti bugün İstanbul'a geçerek tarihi ve turistik yerleri gezdikten sonra 11 Eylül'de yurdumuzdan ayrılacak.

Diyarbakır'da...

(Baştarafı 1.Sayfada)

hiş için Ankara'ya gönderildiği açıklandı.

Devam eden şiddetli sıcakların yanı sıra belediyedeki grevin insan sağlığını tamamen tehlikeye düşürdüğünü belirten Sağlık Müdürlüğü yetkilileri, hastanelere günde ortalama yüz hastanın bağırsak enfeksiyonundan şikayet ederek başvurduğunu söyledi.

Toplanmayan çöplerin sıcaklardan kurtlanmaya başladığını ifade eden yetkililer, şehir içme suyunun sürekli klorlanarak tehlikenin önlenmeye çalışıldığını söylediler. Yetkililer tehlikenin büyük olduğunu belirterek, halkın açıkta satılan meşrubat ve sulardan içmemelerini istediler.

Demirel...

(Baştarafı 1.Sayfada)

şeklinde konuştu. Seçim hedeflerine ilişkin olarak Demirel, ayrıca şunları belirtti: "Sandığa sahip çıkılacaktır. Herkes sandık başına götürülecektir. Dil birliği sağlanacaktır. Herkes aynı hedefe nişan alacaktır. Her ilçe kendinden, her il kendinden her görevli kendinden sorumludur".

Adalet Partisi Temsilciler Meclisi dün saat 10.00'da seçim stratejisini görüşmek üzere Marmara Otelinde toplandı. Genel Başkan Demirel, Türkiye'nin bugün büyük bir bunalım içinde bulunduğunu, bunda şaşılacak bir şey olmadığını belirterek, Ecevit Hükümetinden yine "Çankaya Hükümeti" şeklinde sözetti. Demirel, 21 ay zarfında 2 binin üzerinde vatandaşın hayatını kaybettiğini, 10 bin kişinin yaralandığını 700'e yakın soygun olduğuna değinerek anarşi konusundaki görüşlerini de takrarladı.

TRT'nin Halk Partisinin meddahı haline getirildiğini, yokluk ve kuyrukların alıp başını gittiğini belirten AP Genel Başkanı hayat pahalılığından da uzun uzadıya sözetti.

Demirel, dış politika konularına da işaret ettiği konuşmasında bugün Türkiye'nin dış meselelerinin tümünün askıda olduğunu söyleyerek şöyle konuştu: "Kıbrıs, daha da çıkmaza girmiştir. Ege kıta sahanlığı, hava sahası, Adalar tahkimatı ve Batı Trakya konularında, 21 ayda hiç bir ilerleme olmamıştır. Çok yönlü dış politikayı, devlet itibarını zedelemenin vasıtası yaptılar."

'Ortak pazarla münasebetlerin durdurulduğunu, Türkiye'nin dışa karşı menfaatlerinin korunamadığını' belirten Demirel, Türkiye'nin Rusya ve ABD ile ilişkileri konusuna hiç değinmedi.

Bölücülük konusunda Ecevit Hükümetini eleştiren Demirel,bu hükümetin bölücü maceracılara cesaret, cüret ve gerekçe verdiğini savundu. Demirel'in "Hükümetin başı bölücülük yaptı" dediği konuşmasında bu sorunu yüzeysel bir biçimde geçiştirdiği görüldü.

AP Genel Başkanının konuşmasıyla başlayan Temsilciler Meclisi toplantısı daha sonra diğer delegelerin konuşmasıyla çalışmalarını sürdürdü. Temsilciler bu toplantısına tüzükte belirlenenin dışında çok sayıda partili de katıldı. Toplantıda AP il başkanları, bütün partili parlamenterler, seçim yapılacak bölgelerin partili il ve ilçe belediye başkanları ile ön seçimleri kazanan senatör ve milletvekili adayları ilemerkez adayları hazır bulundular.

Temsilciler Meclisi toplantısı dün gece geç saatlere kadar sürdü.

Demirel, konuşmasında AP milletvekili Mehmet Bucak'a yapılan saldırılara da değinerek şöyle dedi

"Hilvan'da Apocu çetelerin hamisinin CHP'li bir milletvekili olduğunu herkes biliyor. Hilvan'da yirmi ay önce güvenliği iki bekçi koruyordu. Şimdi Bucak evinden çıkamıyor. çıkarttırmıyorlar. Onun hayatını koruyamayız diyorlar. Siverek'te hergün bir adam ölüyor. 300 tane adam elinde klaşinkofla dilediğini yapıyor."

MHP yanlılarının işlediği cinayetler konusunda hiç bir şey söylemeyen AP Genel Başkanının konuşması ara ara "kahrolsun komünistler" "Demirel vatan batıyor kurtar" sloganlarıyla kesildi.

Demirel konuşmasının bir başka yerinde de hükümetin politikada tutarsızlığını anlatmak için şöyle dedi: "Sovyetler Birliği Türkiye için büyük tehlikedir dediler. Ondan sonra bizim kapattırdığımız müşterek savunma tesislerini açtırdılar."

AP Temsilciler Meclisi toplantısı akşam 19.00' da sona erdi. Toplantıyı kapatırken bir konuşma yapan Süleyman Demirel, "Sine-i millete döneceğimize biz görev yaptık, onları defnedilecek noktaya getirdik" dedi.

Demirel sözlerini, "çarıkları çekelim, yola koyulalım, iki haneli köye gidelim, canımızı dişimize takalım" şeklinde konuşarak bitirdi.

MHP KURULTAYI

Öte yandan Milliyetçi Hareket Partisi Küçük Kurultayı bugün İstanbul'da toplanıyor. Kurultayda seçim sorununun ele alınacağı bildiriliyor.

CGP'NİN SEÇİM KAMPANYASI BAŞLADI

CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu, partisinin seçim kampanyasını dün Samsun'da düzenlenen "Atatürkçülüğe Çağrı" mitingiyle başlattı.

Feyzioğlu, mitingde yaptığı konuşmada, Milli Kurtuluş Savaşının ilk adımının Samsun'da atıldığını belirterek şöyle dedi:

"Milli bütünlüğümüzü yeniden pekiştirecek, Türkiye'yi çepçevre saran dış tehlikeleri, içindeki dağılma ve çöküntü işaretlerini bertaraf edecek güçlü bir iktidara gerek vardır."

Akdeniz'e...

(Baştarafı 1.Sayfada)

nan Sivas Kongresinde her türlü mandacılığa karşı milletin sesi bir kere daha, daha da kararlı yükseldi; "İstiklalimizi kaybetmek istemiyoruz efendiler!"

"YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!"

Ondan sonra 10 Ocak 1921, 1. İnönü, 23 Mart 1921, 2. İnönü. Daha sonra Sakarya... Halk kadını erkeği, çocuğuyla tekmil, canını dişine takmış savaşıyordu.

Sonra, büyük zafer. 30 Ağustos 1922. 31 Ağustosta artık İzmir'e doğru yürünüyordu. Ve 9 Eylül 1922. 57 yıl önce bugün, "kahreden ve yaratan", "yeşil bir ağaç gibi gülen", "toprakta karınca, suda balık, havada kuş kadar çok" olan halk kazandı, anasının ak sütü gibi helal olan zaferi.

9 Eylül zaferinin 57. yıldönümü törenleri bugün, 1922 yılında Mustafa Kemal Atatürk'ün İzmir'e ilk geldiğinde bir süre dinlendiği Belkahve'de yapılacak.

Saat 9.15'te ise Kuvayı Milliye ordularının İzmir'e girdiği 9 Eylül 1922 tarihinde şehit düşenlerin yattığı Halkapınar Şehitliğinde bir tören düzenlenecek. Buradaki tören, anıta çelenklerin konulmasıyla başlayacak. Saygı duruşunu İstiklal Marşı izleyecek.

İzmir'in kurtuluşunun 57. yıldönümü dolayısıyla Konak İlk Kurşun Anıtı önünde de bir tören yapılacak. Çelenklerin anıta konmasından sonra saygı duruşunda bulunulacak.

Saat 11.30'da Cumhuriyet anıtına çelenk konulacak ve bunu geçit töreni izleyecek. Saat 12' de ise Atatürk'ün annesinin kabri ziyaret edilecek.

20 dakika...

(Baştarafı 1.Sayfada)

bir bölümünün hasar gördüğünü açıkladı.

Sakarya Valisi Iryalı, 11 kişi ve 100-150 dolayında küçük ve büyükbaş hayvanın kaybolduğunu, olayda 17 evin tamamen yıkıldığını bildirdi. Verilen bilgiye göre, civar köylerde hasar tespit çalışmalarına devam ediliyor.

Olayda ölenlerden adları belirlenenler şöyle: Raziye Güleç, Pembe Özen, Nazmiye Özen, Mustafa Maden, Mustafa Aşçıoğlu, Abdullah Tür ve Refide Aydın.

Yaralanan Emine Aydın, Hüseyin Maden, İsmail Güleç, Yakup Uysal ve Mehmet Parlas Sakarya Devlet Hastanesinde tedavi altına alındılar.

Sel haberinin duyulmasından sonra Afet İşleri Genel Müdürlüğü ilk yardım olarak 100 bin lira gönderdi. Çevreden çadır, battaniye ve yiyecek getirildi. Hasar saptama çalışmalarına başlandı.

Öte yandan İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş ile İmar İskan Bakanı Ahmet Karaaslan dün saat 10'da Ankara'dan Geyve'ye hareket ettiler.

Faranturi...

(Baştarafı 1.Sayfada)

Yunanlı sanatçı Maria Faranturi, ülkemizde 6 ve 7 Eylül günleri Şan Sinemasında konser verdi.

Konserlerde Faranturi'yi, Zülfü Livaneli tanıttı. Livaneli, Yunan kültürünü öğrenmemizin engellendiğini, Faranturi'nin Türkçe şarkıları kendi ülkesinde söylediğinde de kimilerinin bunu "hainlik" olarak nitelendirdiğini kimilerinin ise "Bu halklarımızın ortak kültürüdür" diyerek desteklediğini anlattı. Kendi halkının kültürünü sevmeyenin başka halkların kültürünü de sevmeyeceğini söyleyen Livaneli, bu nedenle Faranturi'nin Türkçe şarkıları kendi ülkesinde söylerken, kendi kültüründen hareket ederek buraya geldiğini, bizim de aynı çabayı göstermemiz gerektiğini belirtti.

Maria Faranturi ise, şarkılarını ilericilere ve özellikle gençliğe, Türk ve Yunan halkı arasındaki dostluğa ve dayanışmaya adadığını söyledi. Faranturi ve birlikte geldikleri Petros Pandis, Teodorakis'ten besteler söylediler. Faranturi, konserin 1. bölümünde özellikle Teodorakis'ten Yunanca şarkılar söylerken, 2. bölümde de çeşitli ülkelerin kendi dillerinden şarkılarını söyledi.

Konser, Livaneli'nin Yunan Adalarından bir türküyü, ardından da Faranturi ile birlikte Türkçe bir bestesini söylemeleriyle son buldu.

Faranturi'nin ülkemizde Yunan düşmanlığının körüklendiği 6-7 Eylül tarihinde konser vermesi de olumlu karşılandı. 1956' da Demokrat Parti iktidarı döneminde, Kıbrıs Rum ve Türk toplumları arasında düşmanlık körüklenmiş, kamuoyunda, basında günlerce sürdürülen Yunan düşmanlığı sonucu, 6-7 Eylül günlerinde Yunanlılara saldırı tertiplenmişti. Faranturi'nin konserlerinin 6-7 Eylül günlerine rastlaması, şarkılarını adadığı Yunanistan ve Türkiye halklarının dostluğunu daha da anlamlı ve güçlü kıldı.

CHP Genel...

(Baştarafı 1.Sayfada)

Salih Yıldız, Hakkari CHP merkez adayı Naci Cidal ve Rıza Polat'ın da Van'a gittiği bildirildi.

Öte yandan önceki gün Ahmet Zeydan'ı CHP den istifa etmekten vazgeçirmek üzere Van üzerinden uçakla Hakkari'ye giden Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz da dün akşam üstü Ankara'ya döndü.

Ahmet Zeydan'ın CHP'den istifa ettiğini açıklayan istifa mektubunun dün de CHP Genel Merkezine ve Meclis Başkanlığına ulaşmadığı öğrenildi.

KAYIP— Nüfus hüviyet cüzdanımı ve ortaokul mezuniyet belgemi kaybettim. Hükümsüzdür.

Veli Can ILIKSOY

KAYIP— Aydınlık kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.

Nizamettin ÖZBEN

Apocular...

(Baştarafı 1.Sayfada)

nusunda hükümeti sürekli uyarmış ve tedbir alınmasını istemiştir. Kısa bir süre önce Apocular Adil Turan'a bir kere daha saldırıda bulunmuşlardı. Tunceli İl Örgütümüz gerek bu hususu gerekse Apocuların tehditlerini zamanında Sıkıyönetim ve hükümet yetkililerine bildirmişlerdi. İlgililerin kayıtsız tutumu arkadaşımızın öldürülmesine yol açmıştır.

"Hükümetin hiç bir tedbir almamasının sebebi Doğu bölgesinde bir kısım CHP'li ağanın Apocu cinayet çetelerini, aşiret kavgalarında ve mahalli çatışmalarda vurucu güç olarak kullanması, canileri beslemesi ve desteklemesidir.

"Adil Turan'ın katledilmesi hükümete son bir uyarıdır.

Partimiz Apocu canilerin yakasını bırakmayacak. Bunların kökü kazınmadan halka huzur ve can güvenliği yoktur."

ADİL TURAN KİMDİR

Bir yıla yakın zamandır Türkiye İşçi Köylü Partisi Tunceli İl Örgütü Yöneticiliği yapan Adil Turan, TİKP saflarına katılmadan önce sahte solcu gruplar içinde bulunmuştu. Önceleri Kürt milliyetçilerinin yanında daha sonraları Halkın Yolu grubunda yeralmıştı. Bu grupların Türkiye halkının çıkarlarını savunmadıklarını aksine Rusya'nın güdümüne girdiklerini ve halk düşmanı bir faaliyet yürüttüklerini görerek TİKP saflarına katılmıştı.

TİKP saflarına katıldıktan sonra sahte solcuların Tunceli'de halk içinde kargaşalık yaratma, aşiret ve mezhep ayrılıklarını kışkırtma çabalarına ve zorbalıklarına karşı mücadele etti. Bu yüzden özellikle Halkın Kurtuluşçularının defalarca saldırılarına hedef oldu.

Tunceli halkının sahte solcuların yürüttüğü zorbalığa karşı birleştirilmesi için çalışan Adil Turan kurulduğundan bu yana TİKP İl Yöneticiliği yapıyordu. Adil Turan bekardı ve Hukuk Fakültesi öğrencisiydi.

25 Halkın Kurtuluşçusu iki TİKP taraftarına saldırdı

İSTANBUL (ÖZEL)

Kocamustafapaşa'da uzun süredir devrimcilere yönelik saldırılarını sürdüren Halkın Kurtuluşu taraftarları dün de K. Mustafapaşa tren istasyonunda iki TİKP taraftarına saldırdılar.

Saat 14.00 sıralarında Kocamustafapaşa istasyonunda trenden inerek evine gitmekte olan Nasuhi ve Nusret Karabiber adlı TİKP taraftarlarının yolunu kesen 20-25 kişilik Halkın Kurtuluşu taraftarı tekme ve yumruklarla saldırdılar. Saldırı sırasında iki devrimci çeşitli yerlerinden yaralandı. Bu arada saldırganlardan birisi silah çekerek tehdit de bulundu. Saldırganların başını Vatan Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi olan Mustafa Yaşar Kelleci'nin çektiği belirtildi.

H. Kurtuluşçuları Kocamustafapaşa'da daha önce de birçok TİKP taraftarına saldırmış ve tehditte bulunmuşlardı. "Deniz Kulüp" çay bahçesinde ve sahildeki diğer gazinolarda üslenip yuvalanan Halkın Kurtuluşçuları saldırılarını buralardan sürdürüyor.

Mao Zedung...

(Baştarafı 1.Sayfada)

dip, savaşa savaşa Çin'in öbür ucuna yerleştiler. Yirminci yüzyılın en önemli olaylarından biri olan bu "Uzun Yürüyüş"te yoksul Çin halkının devrim yapacağına güvenmeyen, Sovyetler'i kopya eden ve dış desteğe bel bağlayan 'Dogmatik Marksistler' parti yönetiminden uzaklaştırılarak, Başkanlığa Mao Zedung seçildi.

İkinci Dünya Savaşı öncesinde, Çin'in Japonya tarafından işgali üzerine, tekrar Çan Kayşek 'le cephe kuran Mao önderliğindeki ÇKP, ülkenin bağımsızlığa kavuşmasında en etkin mücadeleyi verdi. Savaştan sonra ÇKP'nin barış önerilerini dikkate almayarak, Amerika'nın geniş desteğiyle katliama girişen Çan Kayşek'e karşı yeniden mücadele başladı. Mao, ülkesinin bir kısmının ya da tamamının, yeniden sömürge olmasını önlemek amacıyla yalnızca kendi halkının gücüne dayanarak büyük bir savaşı yönetti ve 1949 yılında yeni Çin, Çin Halk Cumhuriyeti kuruldu.

Devrimden sonra Mao, Komünist Partisi içinde bürokratların, yeni burjuvaların gelişmesine izin vermedi. Sovyetler Birliği'nin desteğiyle hareket eden bazı "parti ağaları"na karşı, ÇKP ve Çin halkına önderlik ederek ünlü "Proleter Kültür Devrimi"ni başlattı. Yeni düzeni kendi çıkarları için yozlaştırmak isteyenlerin çeşitli tertip ve komplolarını boşa çıkaran Mao, ömrünün son yıllarında aralarında kendi eşinin de bulunduğu "Dörtlü Çete" grubuna karşı önlemler aldı. Bu önlemleri yeni Çin yönetimi tamamladı ve bu grubun gerici diktatörlük çabalarını önledi.

Mao'nun insanlığa yaptığı hizmetler, dünyanın dörtte birini oluşturan yoksul bir ülkenin kurtuluşa kavuşmasıyla kalmadı. Mao, çağdaş bilim ve kültür ile sınıf mücadelesi bilimi olan Marksizmi sabırlı bir şekilde kendi ülkesinin şartlarına uyguladı. Böylece tüm insanlık için zengin bir tecrübe yaratılmış oldu.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde milli kurtuluş savaşı ve demokratik mücadele veren halklar, bu tecrübeden yararlandılar. Mao, felsefe alanında çağdaş görüşler geliştirerek, yeni ufuklar açtı. Sosyalizmin kuruluşu ve ilerletilmesi konusunda ise, Sovyet ve Çin deneylerini inceleyerek ilkeler belirledi. Mao Zedung, sosyalizmin halk yığınlarına ve insan unsuruna dayanması gerektiğini kaydederek, toplumda ve parti içinde yeni burjuvazinin gelişmesini önleyecek mücadele yöntemlerini geliştirdi. Mao, bugünkü dünya durumunu gözönünde bulundurarak çeşitli güçleri üç gruba ayırdı: Süper devletler, gelişmiş ülkeler ve geri ülkeler. Mao'nun bu görüşü bağımsızlıkları korumak ve gelişme yolunda ilerlemek isteyen bütün ülkelerin yararlandığı bir bakış tarzıdır.

Yirminci yüzyılın ve tarihin en önemli kişilerinden biri olan Mao, insanlığın ilerlemesine yaptığı bütün bu katkılardan dolayı saygıyla anılıyor ve eserleri tekrar tekrar inceleniyor.

İthal edilen ham yağlar da yetmeyince Tariş mamul yağ ithaline başladı

İZMİR (ÖZEL)

Nisan ayından bu yana ithalat bağlantısı yapılan ve büyük bir kısmı Türkiye'ye getirilen 90 bin ton ham yağın dağıtımının yapılmasına rağmen hâlâ yağ darlığı görülmesi üzerine, TARİŞ şimdi de mamul rafine yağ ithaline başladı.

TARİŞ Genel Müdürü Erdinç Göneç yaptığı açıklamada TARİŞ'in Ticaret Bakanlığı tarafından 30 bin ton daha mamul yağ ithal etmekle görevlendirildiğini bunun doğrultusunda ilk etapta Hollanda, Belçika ve Avusturya'dan 6 bin ton margarin ile Yugoslavya'dan 4600 ton rafine ambalajlı ayçiçek yağı bağlantılarının yapıldığını söyledi. Açıklamasında son aylarda görülen margarin sıkıntısının ham yağ yokluğundan kaynaklanmadığını belirten TARİŞ Genel Müdürü, TARİŞ'in Nisan 1979'dan bu yana 90 bin ton ham yağ ithal ettiğini bu miktarın Türkiye'nin ham yağ açığını kapatacak düzeyde olduğunu belirterek "buna rağmen margarin sıkıntısından sözediliyorsa, bu durum margarin sıkıntısından kendi çıkarları doğrultusunda siyasal ve ekonomik yarar umanlar tarafından suni olarak yaratılıyor" dedi.

Aydınlık

BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu—İSTANBUL
Tel: 26 52 44 — 22 49 54
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 — 25 25 54
ADANA: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İşhanı, Kat: 3 No:16 Tel: 103 42
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 450 TL, 6 aylık 900 TL, 1 yıllık 1800 TL
Yurtdışı: 3 aylık 675 TL, 6 aylık 1350 TL, 1 yıllık 2700 TL
Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun/snt.) 250 TL
3.5.7. sayfalar (Sütun/snt.) 300 TL
Yayın İlanı (Sütun/snt.) 100 TL
Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL
Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

22340-527

YERALTINDAN YERÜSTÜNE KÖMÜR SAVAŞÇILARI

Hazırlayanlar: Kerem Çalışkan
Ramazan Çakıroğlu

DENİZ BAYKAL'DAN TEKİR KEDİYE ÜRETİM ZORLAMASI

✻ Ocaklarda toza karşı bilimsel mücadele henüz 1978'de başlamıştır

(6)

✻ Primin kaymağını şefler yer, işçiye suyunun suyu kalır...

OCAKLARDAKİ en büyük şikayetlerden birisi de üretim zorlamasıdır. Maden mühendislerinin bültenlerinde ve çeşitli bildirilerde de sık sık rastlanır bu söze. . .

EKİ yetkililerine sorarsanız onlar size "Böyle bir zorlama yok!" diyeceklerdir. Öyle ya kağıt üstünde her şey normaldir. Şimdiye kadar uygulanan üretim standartları na göre belli bir planlama yapılmıştır ve işçiden sodece onun gerçekleştirilmesi istenir. . . Kağıt üstünde böyledir ama gelin biz hayatın sesine kulak verelim ve biraz işçileri dinleyelim.

Karadon'dan bir kazmacı:

- "Şimdi mesela biz sarmaları atarız. Arkadan domuzdamcı girer. Haliyle basar orası. Yüklenir direkleri kırar, sarmaları ezer. Orasını bir geçilmez hale koyar. Kartiye mühendisi ile şefin 'siz burada çalışacaksınız' derler. Halbuysa sen orayı yapana kadar bakarsın 4 saat geçmiş. Mecbursun tahkimat yapmaya. Bitiremezsin işini 8 saat çalışmaktan da, 9 saate devrilir. Bırakıp çıksan prim keserler, ceza yazarlar, takarlar sana. . ."

Asma'dan bir kazmacı

-"Haddinden fazla iş veriliyor. Birinci sarmayı tam atıyorum, ikinciyi atamıyorum. Ocak göçüyor. İşçi bu işten hiç memnun değil. Ocak amirleri sorsa ya, bir direk 3 saatte geliyor o yollardan 8 direk nasıl gelsin. Ata ata getirirsin direği. Böyle terin burnundan gelir. Anam beni doğurmaz olaydı da burada sürünmeseydim' dersin.

Asma'dan bir domuzdamcı:

-"Bizim kendi işimiz daha bitmeden, hadi çabuk derler, e ne var? Adam eksik! 3 domuzdamı daha atılacak ayak boyunca. Yeniden tertip yaparlar, o yorgunlukla sakat iş çıktığı da olur."

Kozlu'dan bir lağımcı ustası:

-"İslim yetmez aletler iyi çalışmaz, uç kırılır, değiştirmeye dışarı gitsen kaç saatin gider. Elektrik kesilir, hortum patlar, sen tamir edersin iş gecikir, ama sen bitirmeye mecbursun verilen işi. . . Tabii ne yapacan daha çok kalırsın, saatin geçer işçinin sırtından çıkar gene anlayacağın."

Çeşitli bölgelerden işçilerin söylediği bu sözler üretim zorlamasının nasıl yapıldığına da ışık tutuyor. Kağıt üstünde normal gözüken şartlar, yeraltının sakatlıkları sonucu anormal bir zorlamaya dönüşür.

Geri teknolojinin etkisi

OCAKLARDAKİ geri ve ilkel teknoloji üretim zorlamasına yol açan önemli unsurlardan birisidir.

Sık sık bozulan el aletleri, gerektiğinden çok daha düşük bir hava basıncı ile çalışan islim sistemi ve sürekli aksayan nakliyat. . . Bütün bunların yarattığı gecikme payı işçinin kendisini daha çok sıkması ve kapasitenin zorlanması ile örtülebilmektedir. . . Bu yüzden çalışma saatinin sık sık aşıldığı ve işçilerin 8 saatin üzerinde çalışmaya mecbur kaldıkları bilinen bir şeydir. . .

Araç gereçlerin yenilenmesi ve yeni teknolojik gelişmelerin ocaklarda uygulanması şüphesiz oldukça masrafa yol açar. İşçinin el emeğinin zorlanması buna göre daha ucuz bir yoldur. Yetkililer de yıllardır bu ucuz yolu tercih ederler. Bu yolun sonu ise ne yazık ki bitip tükenmeyen iş kazaları ve katilleri bir türlü bulunamayan iş cinayetleri ile doludur. . .

Yer altında kadro açığı var

ÜRETİM zorlamasının ikinci bir etkeni yeraltındaki kadro açığıdır. Halen ocaklarda önemli ölçüde kazmacı ve domuzdamcı eksiği vardır. Buna karşılık yerüstü kadroları milletvekillerinden gelen torpillerle şişirilmiştir ama buna kimse bakmaz.

Yeraltındaki bu açık, halen çalışan işçilerin sırtından kapatılmaya çalışılmaktadır. Ya üretim miktarları azar azar yükseltilir, Örneğin kazmacının bir yerine bir buçuk sarma atması istenir, ya da vardiya içinde aniden ek işler çıkarılarak işçiler emrivaki bir şekilde zorlanır.

İşçiye ceza, şeflere prim

ÜRETİM zorlamasının üçüncü bir nedeni de prim sistemidir. Ocaklarda Osmanlılardan bu yana gelen çok kademeli bir hiyerarşi vardır. Yukardan aşağıya kartiye şefleri, şefler, nezaretçiler, üst madenci vs. diye giden 13 kademe bulunur. Bunların içinde en kıdemlisi kartiye şefleri ve şeflerdir. Teknik elemanların küskünlüğü ve yeraltından uzak durmaları bu şeflerin yetkisini daha da artırmıştır!

Şefler ise genellikle işçilikten bir üst sınıfa atlayan ve işveren kesimine iltihak eden kişilerdir. Bu yüzden şefler arasındaki en yaygın eğilim köşeyi "mümkün olduğu kadar hızlı bir şekilde" dönmektir. Bugüne kadar uygulanan prim sistemi de buna olanak vermektedir.

Bu sisteme göre ne kadar az malzeme ile ne kadar çok üretim yapılırsa, şefler de o kadar yüksek prim alır. Gerçi bu primden sözde işçiye de verilir, ama şefler primin aslan payını alırken işçiye suyunun suyu kalır. İşte bu prim sistemi de şeflerin bazen kişisel çıkarı uğruna işçiyi zorlamasına da yol açmaktadır.

Ayakta yapılan bir sohbet esnasında mühendis arkadaş işçiye şöyle der: "Kömür kömür diye Deniz Baykal Ankara'dan Müessese Müdürünü sıkıştırıyor, Müdür, Bölge Müdürlerini, Bölge Müdürleri bizi, biz şefleri, şefler de çavuşları, çavuşlar da sizi! İş sizde bitiyor! Kabak sonunda sizin başınızda patlıyor."

İşçi güler "Yok" der. Kabak bizim tekir kedinin başında patlıyor." Bu sefer mühendis şaşırır. "Nasıl oluyor o iş?" diye sorar. Anlatır işçi: "Ben de o hırsla gidip evde karıyı dövüyorum. O da kızıp kedinin gırtlağına sarılıyor. Olan kediye oluyor. İş onda bitiyor."

Üretim zorlamasındaki "zor" unsurunu böylesine canlı, böylesine mizahi bir şekilde anlatan bir örnek herhalde az bulunur. Gerçekten Ankara da Deniz Baykal'ın "plan hedeflerinin gerçekleşmesine özen gösterilmesi" şeklindeki nazik uyarıları ocaklarda şeflerin ağzında "küfre" dönüşmekte ve "kömür daha çok kömür" sloganı ile o kömürü üreten insanların çalışma şartları ve sağlıkları hiçe sayılmaktadır.

Sağlık deyince madenlerde ilk akla gelen şey meslek hastalığıdır. Meslek hastalığı bilindiği gibi taş ve kömür tozlarından kaynaklanır. Yıllardır işçilerin sağlığını tehdit eden, çoğunu erken yaşta ölüme götüren bu amansız düşmana karşı mücadele acaba nasıl yürütülüyor?

Anti-toz mücadele ya da az gittik uz gittik

ÖNCE şunu söyleyelim. Toza karşı bilimsel mücadele maden ocaklarında yeni başlamış ve henüz bir yıllık bir geçmişe sahip.

EKİ işgüvenliği Grup Başkanlığında çalışan Sabir Karaçelebi adlı bir mühendisin kişisel çabaları ile ilk kez 77-78 yıllarında bir Toz Ölçme laboratuvarı kurulmuş. . . Laboratuvara gerekli olan aletler, bürokrasinin köhne çarkları zorlanarak uzun bir uğraş sonucu İSGÜM' den (Çalışma Bakanlığına bağlı İşçi Sağlığı Müfettişliğinden) alınmış, böylece heder olup gitmekten kurtarılmış. . . Ocaklarda ve ayaklarda düzenli ölçmeler yapılmaya ve her ocak için ayrı ayrı rapor tutulmaya başlanmış. İlk düzenli raporlar ve bulgular ancak 1978 yılında gerçekleştirilebilmis. . . Şimdi buna göre önlemler alınıyor. Zonguldak maden ocakları için çok önemli bir aşama olan bu adımın, aslında yapılması gereken işin en asgarisi olduğu düşünülürse, bugüne kadar bu konunun nasıl bir başıboşluk ve vurdumduymazlık içinde ele alındığı daha iyi anlaşılır. . .

Hani az gittim, uz gittim dere tepe düz gittim, bir de arkama baktım ki bir arpa boyu yol gitmişim denir ya, işte öyle. .

1978 yılında iş kazalarını gösteren tablo (Ayaklarda ve bacalarda)

Toplam kaza sayısı	5664
Bunlardan 2282'si Yeraltı-Göçük vs.-	2282
Toplam Kazalı adedi	6878
Ayaklarda	2858
Lağımlarda	376
Tabanlarda	363
Nakliyat	835
Tamir-Tarama	542
Nezaretçi	482
Muhtelif	204
Hariç	1213
Ölüm	63

Deniz Baykal Zonguldak'a yaptığı bir ziyaret sırasında ZMİS Genel Başkanı Mehmet Tezer ile birlikte...

Sayın Deniz Baykal, üretim zorlamasının kazaları nasıl artırdığını biliyor musunuz?

Sayın Deniz Baykal geçenlerde gene kömür üretiminin artırılmasından sözetti. Acaba bunun ocaklarda ne anlama geldiğini biliyor mu?

Hiç maden ocaklarında üretim zorlamasının nasıl geçekleştirildiğini ve bunun kazaları nasıl artırdığını inceledi mi?

Cenazeler dizilince Zonguldak'a koşmak işçinin sorununu çözmüyor. Önemli olan o cenazelerin kalkmayacağı bir ortamı yaratmak ve kömürden çok insana değer vermesini bilmek. .

✩ Patlayan borular, yetersiz islim, sürekli aksayan nakliyat...

✩ Yetkililer ocaktaki geriliğin ve ilkelliğin yarattığı üretim açığını işçiyi zorlayarak kapatmaya çalışır...

Yarın:
Sağlık kontrolu mu? Geberene vakın haber verirler

Ramazan Çakıroğlu, Kandilli'de yerin 200 metre altındaki ahırda seyisler ve "Beyazburun" adlı katırla birlikte.

Katır deyip geçmeyin

Maden ocaklarında hayvan gücünden hâlâ önemli ölçüde yararlanılır. Küçük lokomotiflerin giremediği nispeten dar yollarda malzemeyi ve kömürü katırlar çeker. Yeraltında katırların özel ahırları ve seyisleri vardır.

Asansöre bindirilip gidecekleri yere götürülen ve tekrar geri getirilen katırlar da vardiyalı çalışır. Kandilli'de yerin 200 metre altındaki bu ahırda 13 tane katır bulunuyor... Alçaksağrı, Beyazburun gibi isimleri de var...

Katırlar uyanık ve dirençli hayvanlar. Birçok madenciden dinledik bunu. Bir katır kaç vagon çekeceğini bilirmiş... Genellikle 8 vagon çekermiş... Vagonlar birbirinin ardına "tak-tak" vurup koşulurken kulaklarını dikip beklermiş hayvan. 9 vagon olursa katiyen yürümezmiş.. Ancak fazladan yüklenen o vagonu çözdüklerini sezince, çeker götürürmüş ötekileri... Katır deyip geçmeyin o bile hakkını korumasını direnmesini biliyor...

Bayramdan bayrama yeryüzüne çıkarılan bu katırlar çok yaşlanıp yük çekemez hale gelince ne olur diye merak ettik... Bu konuda rivayet muhtelif...

Emekli katırlar ne olur?

Kimileri yeryüzüne çıkarılıp evlere küfeyle odun taşıtıldığını söylediler.. Seyislerden bazısı Gülhane Parkına yem olarak gönderildiklerini belirtti... Bir madenci de "İş yapamaz hale gelince daha fazla çekmesin diye karnına dinamit bağlayıp uçururuz" dedi. Herhalde hepsi doğru. Çünkü EKİ'de katırlara bakan merkezi bir merci yok. Ulaştırma Müdürlüğüne sorduk. "Katırlar bölgelere bağlıdır biz bilmeyiz" dediler. Bu yüzden EKİ' deki katırların toplam sayısını da öğrenemedik.

Ama şurası gerçek, 4 ayaklı katırların hiç biri EKİ'deki bazı iki ayaklılar gibi çalışmadan, ter dökmeden yan gelip para almıyor... Yeminin suyunun karşılığını fazlasıyla ödüyor...

OCAKLARDAKİ TEKNOLOJİYE İKİ ÖRNEK: Vagon oturtma ve taş hizalama

Ocaklarda hâlâ oldukça ilkel bir teknoloji uygulanmaktadır. Biz gözümüze çarpan iki basit örneği anlatacağız. Bunlardan birisi "Vagon oturtma" diğeri de "Taş hizalama".

Galerilerde küçük lokomotifler vardır. Bunlar birer tonluk vagonları çekerler. Raylar üzerinde giden bu vagonlar rayların eskiliğinden yıpranmışlığından ve tabandaki kaymalardan dolayı sık sık raydan çıkar ve düşer...

Vagon düşünce etraftaki işçiler toplanır. Vagonun altına destek bir kalas konur ve "Hooo-hop!" sesleri arasında lokomotif ileri-geri manevra yapar. Arka arka gelip raydan çıkan vagona öteki vagonu çarptırır.... Düşen vagon da destek kalas yardımı ve işçilerin kaldırması ile tekrar raya oturtulur ve yola devam eder. Bu her gün bir çok kez tekrarlanan bir işlemdir ve kimse de yadırgamaz! .. Ocaktaki ilkelliğin ve bakımsızlığın bir ifadesi olan bu vagon oturtma işlemi sırasında kazalanan işçi sayısı da az değildir.

Büyük dededen kalma usul

Teknoloji konusunda bir başka örneğe de Kandilli'de rastladık. Bu tabanda ilerleyecek yönü saptamak için kullanılan "Taş hizalama" yöntemiydi ve muhtemelen yüz küsur yıl önce ocaklara ilk kazma vurulduğu dönemde de aynı yöntem uygulanıyordu.

Bu yöntem şöyle uygulanır: Tavan hizasında demire bağlanan üç taş hizalanır arkadan ışık tutulur ve taşların duvardaki gölgesi ile ilerlenecek yön tespit edilir. Dünya çapında çoktan terkedilmiş olan bu yöntemin bizde hâlâ çok doğal bir şekilde kullanılması sanırız üretim teknolojisinin düzeyi hakkında herkese bir fikir verir...

100 yıllık bir yontem! Taş hizalama!...

Vagon oturturken yaralananlar az değildir.

SEYİT ALP'İN ROMANI

ŞAVK

desenler: sevinç altan

ÖZET

Ararat'tan göçmek zorunda kalan koçerler, Osmanlı Dağıstan Beyin elinde bulunan düzlüğe yerleşirler. Düzlük aslında Türkmene aittir. Dağıstan Bey, Kürtleri Türkmene karşı kullanmayı düşünür. Hacı Osman Beyle dostluk kurar. Kendi kızını ona verecektir. Hacı Osman Beyin kızı Kevok'u da kendisi alacaktır. Düğün kurulur. Koçerler büyük tepki duyarlar. Rispi Safo siyah kuşak takar. Kevok'un nişanlısı Memdız öfkelidir. Kendisine yoksul olduğu için varımsız olduğunu sanır. Oysa Kevok Memdız'ı sevmektedir ancak babasına karşı gelemez. Beyin aşiretinde itibarı kalmamıştır. Ve o, Türkmene çoban gitmiştir.

Ve Kevok Osmanlıya gelin gider, Memdız perişandır. Türkmen Beyi Alişar Bey Memdız'ı görmeye gelir. Yardımcı olmak ister. Memdız Osmanlı paşasıyla hesaplaşmaya karar verir.

(70)

Eşkiyayı ıslah günlerce sürdü. Yıllarca unutulamadı

Sofrayı kaldırdıktan sonra geldi, Memdız'ın dizi dibine oturdu.

–Memdız sana ne zamandır söylemeye bir çift sözüm vardır. Yanılır da bana muruz yığarsın, diye saklıma almışım. Destur ver de söyleyem.

–Söyle, dedi Memdız.

–Gizli işler çevirirsin Memdız, yine gecenin adamı olmuşun. Kimseden bir şey duymamışım, bunları aklım bana söyler.

–Ne söylersin Zin?

–Senden izin almışım, lafımı kesme. Burayı Ararat belleme Memdız. Her horoz kendi küllüğünde her it beslendiği kapıda yiğittir. Osmanlı Paşasının sana nasıl baktığını görmüşüm. Sana avrat çoluk çocuk lazımdır. Evlenmenin tam vaktidir. Bunları çok evvel demeyi aklımdan geçirmişim. 'Acep Memdız sözüme alınır, Zin beni kendine yük görüp bunları öyle söyler" der mi demişim. Senin yerin gözümün mercanıdır. Senin olmadığın dünya bana kabirdir.

Memdız gülümsedi,

–Zin lafının sonunu getir.

–Kısmet arıyak sana.

–Kısmet senin dilinin altındadır.

–Ben Zerin, diyem.

–Olmaz!

–İfe. . .

–Hıı.

–Benim aklıma başkası gelmez. Sen kimi düşünüyorsan, onu söyle.

–Hele aklını yoklıyasın.

–Yoksa. . .

–Eksik lafını tamam et!

–Belki de Gulember'in sana meylini sezmişindir.

Memdız, bu ne söyler, diye bacısının yüzüne bön bön baktı. Sonra da, fukara Zin'i sevindirmeye;

–Ben de evlenmeyi düşünürüm. Baharla habercimsin.

–Kısmetin belli midir Memdız?

–Bellidir.

Zin gerisini sormadı. Sorsa da cevap alamazdı. Memdız, karışan aklını düzeltmeye çalışıyordu.

Gece devrilip sabaha vardı. Karanlık, taze bir aydınlığa devretti hükümdarlığını.

Sabah, dağ eteklerini başka, dağ uçlarını başka gösterdi. Döne döne ilerleyen bulutlara bulaşan dağ uçları, sis pustu. Dört yandan höykürerek akan heybetli, kış önü bulutlar düzün göğünü kapatınca her yer karardı, gün ortası gece oldu.

Düz, rüzgarsız ve yağışsız akşamı etti.

Karanlık tepelerde çınlayan nal sesleri, Beykonağına yakın birden boşaldı. Dünya nal şakırtısı oldu. Yer, gök atlıydı. Sancaktan getirilen destek güçler geride, bey fedayileri önde girdiler köye, Araratlı damlardan yavaşça dışarı aktı.

Memdız, Zin'in bağrışıyla uyandı. Her şeyi kavramaya vakti dar geldi. Koma gizlice inip atlandı, düzün karanlığına karışıp kayboldu.

Bu harekete düzün çapulcusunu, vurguncusunu tedip hareketi denildi. . . ya da, eşkiyayı ıslah. Günlerce sürdü, yıllarca unutulmadı. Sancaktan getirilen yedek güçlerin, Ermeni isyanını bastırmaktan daha yeni döndükleri söyleniyordu. Fermana: Ararattan Memdız, Türkmenden Hasan Hüseyin, Büyükobadan Acemoğulları rast geldiler. Beyköyünden Kadir'le Hıdır korkup, kayıplara karıştılar. Buyruk kesin ve ölümle birdi. Osmanlı Paşası mülkünü zapturapta alıyordu. Arama taramalarda en önde duruyor, sağa sola fermanlar yağdırıyordu. . . Öfkeden kudurmuş, heybetli. Bakışı, sözü kıpkızıl kordu. Hışmıyla damlar zangır zangırdı. Osmanlının, Türkmenin, Araratlının topuna bedel on küheylanın peşindeydi. Öfkesi dünyayı sallıyordu. Toprağa kendi eliyle on oğul verse böyle darlanmazdı.

(DEVAM EDECEK)